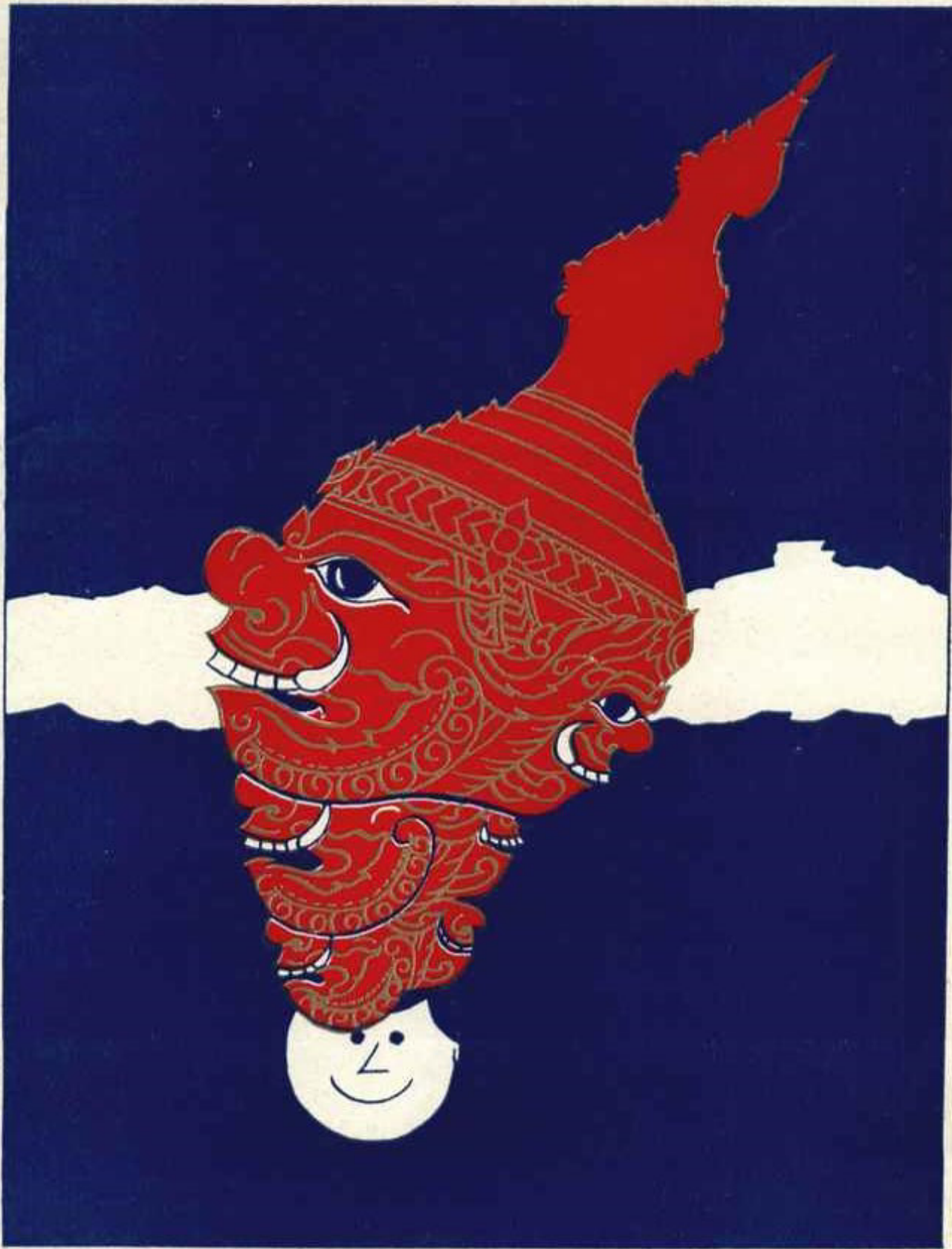

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 19 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2517

ปก
ออกแบบโดย

โจนห์นาซอร์วราเธอร์
อาร์ทเวิร์ก บรมบัณฑิต

๔๔
ปีที่ ๑๔

ฉบับที่ ๕

พฤษภาคม ๒๕๑๗

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน ข้าราชการ หรือปัญหาข้อข้องใจอื่นใด โปรดส่งคำถามไปที่ “บรรณาธิการวารสาร” นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๕ บาท

สมาชิก ปีละ ๔๕ บาท รวมค่าส่ง

นอกรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก

โทร. ๔๑๔๕๕๕ หรือ ๔๑๓๓๓๓ ต่อ ๓๔

พิมพ์ที่มณฑลการพิมพ์ บางลำภู กรุงเทพมหานคร
นางจำรัส อ่องจรีต ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๔๒๙๖๕๖

สารบัญ

กฎหมาย จกพมาต _____ ๒

บทบรรณาธิการ _____ ๔

ปัญหาการจัดการบุคคลในรัฐวิสาหกิจ _____ ๑๒

สมัครแล้ว _____ ๑๔

ข้าราชการรัฐธรรมนุญ _____ ๒๔

ข้าราชการอุปราชอธิปไตย _____ ๓๔

๓๔ _____ ใหม่ ๆ ในราชการ

๔๖ _____ กฎหมาย + ระเบียบใหม่

๕๓ _____ ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

๖๔ _____ จกพมาตเบ็ดเตล็ด : คอลัมน์

๗๔ _____ มองคนละมุม : คอลัมน์

๘๘ _____ ทำดีเด่น

ନି. ନମ୍ବ. ୦୫୦୫/୦୫୩୮

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๗

กิจในการคุ้มครองและรักษาความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนผู้ใช้ทางหลวงให้ดีที่สุด และให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ คำสั่งที่ได้กำหนดขึ้นไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สมบูรณ์ตามความมุ่งหมายของทางราชการ

อนึ่ง ในสถาบันต่าง ๆ นั้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันใดก็ตาม ย่อมจะมีทั้งคนดีและคนไม่ดีปะปนกันไปเสมอ จะหาสถาบันใดที่มีแต่คนดีพร้อมทุกคนย่อมเป็นไปไม่ได้ กองตำรวจทางหลวงก็เช่นเช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าในฐานะผู้บังคับบัญชาชั้นสูงสุดของสถาบันนี้ ก็ต้องคอยเอาใจใส่กวาดขัน สั่งการ ตรวจตราดูแล ตลอดจนติดตามและประเมินผลงานการปฏิบัติของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยใกล้ชิด และเป็นไปตามลำดับของสายงานการบังคับบัญชา ซึ่งมีผู้บังคับบัญชาลดหลั่นกันลงไปหลายระดับชั้น การเป็นผู้บังคับบัญชาที่ดีนั้น ย่อมที่จะต้องคอยเอาใจใส่ดูแลกวาดขันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายและมีประสิทธิภาพสูงอยู่เสมอ ในการกวาดขันผู้ใต้บังคับบัญชานั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ตำรวจ” ซึ่งเป็นผู้ที่ทางราชการได้ให้เกียรติมอบหมายให้เป็นผู้ถืออาวุธได้ และการปฏิบัติงานก็เป็นเอกเทศห่างไกลจากผู้บังคับบัญชา ต้องตัดสินใจในปัญหาเฉพาะหน้าด้วยตนเอง หากปฏิบัติการใด ๆ ผิดพลาดไปแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนอย่างร้ายแรงได้ ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องกวาดขันการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเข้มงวดอย่างใกล้ชิดยิ่งกว่าข้าราชการพลเรือนอื่น ๆ ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ดี มีสติปัญญา มีความคิดที่ดี ก็ย่อมจะเข้าใจและปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบระเบียบวินัย ส่วนผู้ที่ไม่ดี ก็ย่อมหาทางหลีกเลี่ยงและฝ่าฝืนอยู่เสมอ จึงเป็นเหตุให้ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาความเหมาะสมของตัวบุคคล และพิจารณาทัศนคติกันอยู่เสมอมา หากยังถือคติไม่เชื่อฟัง ก็ต้องพิจารณาแต่งตั้งโยกย้าย หรือลงโทษตามกฎหมาย ตามกรณี ถึงปลดออก ไล่ออกไปก็มี

ฉะนั้น การที่ผู้บังคับบัญชาคอยกวาดขันการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ ก็ย่อมจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ดี เกิดความไม่พอใจขึ้นได้ และพยายามทุกวิถีทางที่จะทำลายผู้บังคับบัญชาที่คอยกวาดขันนี้อยู่เสมอ โดยไม่ได้ใช้วิจารณ์ญาณ พินิจพิจารณาว่า การกวาดขันนั้น เป็นการกระทำเพื่อชื่อเสียงเกียรติคุณของส่วนรวมแต่อย่างใดไม่ กลับแสดงความเห็นแก่ตน และพยายามที่จะทำลายล้างทุกวิถีทาง โดยกล่าวหาผู้บังคับบัญชาให้เกิดความเสื่อมเสีย

ในกองตำรวจทางหลวง ก็มีข้าราชการทำงานอยู่ด้วยกันหลายระดับชั้น และมีเป็นจำนวนมากนับพันขึ้นไป ย่อมจะเป็นไปไม่ได้ที่จะมีแต่คนเลวไปเสียทั้งหมดดังเช่นคำกล่าวในบทความนั้น หากเป็นจริง กองตำรวจทางหลวงก็ย่อมไม่สามารถที่จะตั้งและปฏิบัติงานอยู่ได้เนื่องจาก

มีผู้บริหารงานที่เลวทั้งหมด และหากผู้ใช้ชื่อว่า “ผู้น้อยที่สุจริต” เป็นข้าราชการในสังกัดกองตำรวจทางหลวงจริง เมื่อได้รับความคับแค้นใจ ได้รับการบีบคั้นอย่างไม่เป็นธรรม หรือพบเห็นเหตุการณ์ดังกล่าวจริง ก็น่าที่จะได้ร้องเรียนพร้อมด้วยหลักฐานต่อหน่วยงานที่เหนือขึ้นไปให้รับทราบและพิจารณาดำเนินการแก้ไข การกระทำเช่นนี้ย่อมกระทำได้โดยถูกต้องตามกฎหมายอยู่แล้ว ไม่ใช่กระทำในลักษณะตามบทความที่ได้ลงไว้ในวารสาร ข้าราชการดังกล่าวซึ่งเป็นการเขียนเรื่องราวเป็นบัตรสนเท่ห์ กล่าวหาอย่างคลุมเครือโดยปราศจากหลักฐานปราศจากตัวผู้กล่าวหา ซึ่งไม่กล้าแม้แต่จะใช้ชื่อจริงของตนร้องเรียนกล่าวหาเอง จึงเป็นการกระทำที่น่าละอายเป็นอย่างยิ่ง แม้แต่คณะรัฐมนตรีก็มีได้สนใจในเรื่องนี้ ได้เคยมีมติไม่รับพิจารณาคำร้องเรียนที่มีลักษณะเป็นบัตรสนเท่ห์

วารสารข้าราชการนี้ แม้จะมีใช่เป็นเอกสารของทางราชการโดยตรงก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่า เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ สมควรเป็นหลักฐานแก่ทางราชการที่อาจอาศัยอ้างอิงได้ จึงควรที่จะได้มีการกลั่นกรองและลงเฉพาะเรื่องราวที่เชื่อถือได้โดยมีหลักฐานยืนยันว่าเป็นเรื่องความจริงเท่านั้น ที่ข้าพเจ้าได้เรียนมานี้ก็เพื่อขอความเห็นใจและขอความเป็นธรรมแก่ตัวข้าพเจ้าเอง และต่อบรรดาข้าราชการตำรวจทางหลวงทั้งหมดที่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความสุจริต ต่อหน้าที่และภาระกิจที่ได้รับมอบหมายเพื่อประโยชน์สุขและความสงบของประชาชน ประเทศชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เช่นเดียวกันกับข้าราชการอื่นๆ ทั้งหลาย และข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านคงรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาด้วยความเป็นธรรมต่อกองตำรวจทางหลวงต่อไป ข้าพเจ้าขอถือโอกาสขอบพระคุณมาด้วยความจริงใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

พลตำรวจตรี บัณฑิต กัมปนาทแสนยากร

(บัณฑิต กัมปนาทแสนยากร)

ผู้บังคับการตำรวจทางหลวง

ด้วยความบริสุทธิ์ใจและเกรงไปว่าเป้าหมายการจัดทำวารสารข้าราชการจะห่างไกลจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยเฉพาะในข้อที่ว่า “เป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการเพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ” ทบทวนดูหลายครั้งก็ยังคิดอยู่ว่า คงมิได้จำกัดอยู่เพียงช่อดอกไม้หรือการสรรเสริญเยินยอแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่วารสารข้าราชการควรมีโอกาสได้รับใช้

และเป็นกระจกที่สะท้อนความคิดเห็นจากข้าราชการทั้งหลาย ซึ่งหากจะมีส่วนช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ก็ย่อมสร้างความผูกพันและกระตุ้นให้สนใจทำงานด้วยความสำนึกอย่างดียิ่ง

โดยนัยนี้ข้าราชการทั้งหลายยังเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม และการเสนอความเห็นไปตามลำดับชั้นก็อย่างที่ทราบ ๆ กัน ย่อมไม่เกิดประโยชน์อย่างใด เมื่อมีช่องทางที่จะใช้สิทธิ์ได้บ้างเช่นนี้ ย่อมจะมีทัศนคติที่ดีขึ้น

การปิดหู ปิดตา และเห็นว่าการร้องเรียนใดๆ จะกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของคนใดคนหนึ่งนั้น กรณี ๑๔ ต.ค. ย่อมเป็นบทเรียนให้เรารู้ว่า ผู้ที่เกรงกลัวมากก็มีแต่บรรดาหัวสันหลังห่อหุ้มทั้งนั้น

ในฐานะสื่อกลางสะท้อนภาพของระบบ ข้าราชการเราไม่อาจจะเลยความคิดเห็น บางประการได้ แม้ว่าจะปราศจากมูลความจริงหรือคิดเอาเองว่า เป็นเครื่องมือเพื่อทำลายชื่อเสียงของผู้ที่มีเจตนาดีและหวังทำงานรับใช้ราชการอย่างฝังจิตฝังใจ เพราะเรามีความเชื่อมั่นอย่างหนักแน่นในคตินิยมที่ว่า “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” เสมอ ผู้ที่หวังแต่เพียงจะทำลายผู้อื่น โดยอุศุศาสตร์ เสกสรรปั้นแต่งอย่างหน้าตาเฉยต่อสาธารณชน ย่อมมีลักษณะเป็นอธรรมที่ไม่สามารถแม้แต่เพียงทำให้สันคลอนแก่ผู้ที่ตั้งใจจริงและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดหรือธรรมได้เลย

ถึงอย่างไรเรายังยึดมั่นในสุภาษิตที่ว่า “หนทางพิสุจน์มัว กาลเวลาพิสุจน์คน และเพื่อให้สอดคล้องกับเรื่องนี้ ผู้ใช้รถยนต์ย่อมพิสุจน์ตำรวจทางหลวง”

เรียนบรรณาธิการวารสารข้าราชการ

เนื้อหาวารสาร กพ. เดียวนี้เข้าไส้ ดีครับ ผมจึงมีเรื่องเหลวไหล เล่าให้ฟังนิดหน่อย จะมีคำพอที่จะฆ่าเวลาได้หรือเปล่าไม่รู้ ผมอยู่ภูธรครับ

- กรมที่ดิน ถ้าเขาอ้างว่า เจ้าหน้าที่ไม่พอละก็ ฟังหู ไว้หูนะครับ งานนี้จะมีมากจริง แต่ process มันสลับซับซ้อนเสียเกินไป แล้วคนไม่มี “เงิน” ก็ซื้อที่ดินไม่ได้จริง ๆ

- กรมปศุสัตว์ “สัตว์แพทย์อำเภอ” อธิบตีท่านรู้หรือเปล่าว่า ลูกน้องของท่าน ๕๐๐ อำเภอ (อาจมีกเว้นบ้าง) นั่งกินนอนกินเงินเดือน + เบี้ยเลี้ยง + ค่าเช่าบ้าน + ค่าพาหนะ + ค่าจิตยา + ฯลฯ “ไซลาน” กันหน่อยเป็นใจครับ

- อนามัยอำเภอ “แจ่ว” จริง ๆ ครัวช้วนตาบิ คนจนไม่เคยเห็นหน้าหมอหลวง ถ้าจนขนาดมีค่ารถเมล์ไปอำเภอ ก็อาจไม่พบ ต้องจนขนาดมี “ค่ายา” นั้นแหละจึงจะพบ หมอ ดี เลียพะ สบายไป อนึ่ง แพทย์ปริญญา ที่ได้รับพระราชทานพระบรมราโชวาท เมื่อวัน รับปริญญา ก็ควรมี “น้ำใจ” ให้มากกว่า “เงิน” สักหน่อย คนจนก็คงไม่ตายเร็วอย่างทุกวันนี้ จะให้ใครส่งสอนดี โอนงานไปให้ แพทย์เก่าเปล้าของเมาเซดุงเสียเป็นใจ

- เกษตรอำเภอ ถ้ายุบกรมส่งเสริมเกษตรเสียได้ประเทศไทย อาจเจริญขึ้น ชาวนา ชาวไร่ ไม่ต้องไปสอนเขาหรอก เขามีความรู้มากกว่าข้าราชการมาก ถ้าจะออกไปจัดไร่นา ปราบ ศัตรูพืช แนะนำวิชาการใหม่ ๆ ฯลฯ ออกไปแบบชั่วครั้งคราว อาจได้ หากตั้งเจ้าหน้าที่ไว้ ประจำแล้ว รับประทานเงินเดือนหลวงโดยไม่ทำงานจะก่อ เสียตายภาษี นายท่านอง สิงคาลวนิช ที่ว่าแน่ ๆ ไม่ต้องไปคิดโครงการใหม่ ๆ หรือ (บอกท่านด้วย) สมรรถภาพของลูกน้องของท่าน ก่อนอื่นดีกว่ากระมัง

- พัฒนาชุมชน ทำนายสัญญา ชรรณศักดิ์ แสบจริง ๆ พัฒนาการที่นี้ “สมอง” และ “ร่างกาย” ยังกะคนเป็นโรคขาดอาหาร ถ้าอริบดิพัฒน์ ไม่หุเบา ก็ลองส่งคนไปดูว่า พช. ที่นี้เขาทำอะไรกัน ชาวบ้านเขาสงสัย

- บ้าไม้ — วิเศษ — บ้าสงวนแห่งชาติ หมดไปเรียบร้อยแล้ว เรียน รอง ประดิษฐ พิทักษ์—วนา โปรดทราบ

- สรรพากร—ครัว แก่ แก่ ยังใหญ่โตเหมือนเดิม คนจนเท่านั้นมั่งที่เสียภาษีใน อัตรายุติธรรม

- สหกรณ์ ถ้าความสำคัญจะก่อ ผมไม่เถียง แต่ทำใจ (How) จึงจะกระชากตัว ข้าราชการให้หลุดจากแอกของความเป็น Bureaucrat ที่อึดอาดยึดอาด ติดระเบียบ อะไร ๆ มัน Negative ไปหมดอย่างที่เชื่อว่า สหกรณ์ มีข้าราชการเท่าไร (ข้าราชการไปคุม) สหกรณ์ก็ พังไปเท่านั้น พวกเขาไม่พยายามให้ชาวบ้านเขา “เดิน” ได้สักที

- กรมตำรวจ อตร. ที่รักที่อำเภอผมกฎหมายใช้ไม่ได้สักฉบับเดียวครัว นอกจาก “แนวทางการรื้อไถประชาชนที่ถูกต้อง” โอโฮ Practicable (ผมผสมตัวเอาเอง ไม่ทราบถูก หรือผิด)

- กรมการปกครอง มาเพีย แปลว่าอะไรครับ เอา P.C. เข้าไปเสียทีเถอะกรรมา
นี้ ไม่เห็นมีงานอะไรแน่ชัด นอกจาก คัดสำเนาทะเบียนบ้าน กับจดทะเบียนสมรส (ตัวอย่าง)
ใคร ๆ เขาทำอะไร พวกมาเพียเล่นอ้างเรื่อยว่า นี่งานของฉัน โน่นก็ของฉัน มันจะเป็นเหวดา
ไปละมั้ง แต่ว่าไป ก็ออกจะมาเพียไม่ถนัดเหมือนกันอีกตอนไม่มีอำนาจสอบสวนนี้

ที่ผมไม่เอ่ยถึงส่วนราชการอื่น ก็เพราะเขาไม่ค่อยมีอะไร หรือค่อนข้างดี เช่น
สรรพสามิต ศึกษาธิการ

ด้วยความเคารพ

“ข้าราชการภูธร”

กระผมเป็นสมาชิกใหม่ของวารสารข้าราชการฉบับนี้ แต่ก็ได้อ่านวารสารนี้มาหลาย
ฉบับจึงต้องขอสมัครเป็นสมาชิก เพราะเห็นว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์แก่กระผมซึ่งเป็นข้าราชการ
เป็นอันมาก โดยเฉพาะบทบรรณาธิการ กระผมมีความรู้สึกที่ท่านบรรณาธิการเป็นผู้ทรง
ความรู้ และมีเจตนาดีต่อราชการสามารถเสนอแนะในความคิดเห็นที่มีประโยชน์แก่ส่วนราชการ
หลาย ๆ ประการ จากบทบรรณาธิการฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๗ ท่านให้ข้อคิดเกี่ยวกับการปรับ
ปรุงสมรรถภาพของข้าราชการไว้ ๒ ประการ ซึ่งเมื่อได้อ่านและได้พิจารณาอย่างละเอียดแล้ว
กระผมเห็นด้วยกับท่านบรรณาธิการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในข้อ ๒ ที่กล่าวว่าการแต่งตั้งข้าราชการ
ให้เป็นนักบริหารโดยไม่ได้รับความช่วยเหลือในการเตรียมตัวอย่างเพียงพอ มักจะทำให้
เกิดผลเสียมากกว่าผลดี จึงอยากจะเรียนถามท่านบรรณาธิการว่าขณะนี้เราก็นักวิชาการด้าน
บริหารอยู่มากพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ใน ก.พ. ซึ่งกระผมเข้าใจว่าส่วนใหญ่
ต้องเป็นผู้มีความรู้ และประสบการณ์ทางด้านบริหารการบุคคล มากกว่ากรมกองอื่นๆ มิฉะนั้น
แล้วคงจะไม่สามารถที่จะควบคุมงานด้านการบริหารงานบุคคลได้ดังที่เห็นอยู่ทุกวันนี้ ทำไม
ก.พ. ถึงได้ ไม่พิจารณาสนับสนุนให้ข้าราชการในสังกัด ก.พ. ไปทำหน้าที่บริหารในกรมกองต่างๆ
โดยเฉพาะตำแหน่งที่ไม่ต้องใช้ความรู้ทางด้านวิชาการเทคนิคสาขาหนึ่งสาขาใดโดยเฉพาะ แต่จำ
เป็นจะต้องใช้นักบริหารที่มีความสามารถในการบริหารอย่างแท้จริง ตามที่ท่านบรรณาธิการได้ให้
ข้อคิดเห็นไว้ กระผมจึงเห็นว่าถ้า ก.พ. จะกรุณาเจียดย้ายนักบริหารที่มีความสามารถในทางบริหาร

อย่างแท้จริง ไปบริหารกรมกองทางด้านวิชาการต่าง ๆ กระผมเข้าใจว่าจะเร่งรัดให้เขาสามารถปรับปรุงสมรรถภาพของข้าราชการได้เร็วกว่าที่จะใช้เวลาในการช่วยเหลือให้นักวิชาการเตรียมตัวให้เป็นนักบริหาร หรือจะคอยคั่นหานักวิชาการที่มีพรสวรรค์ในทางด้านบริหารมาเป็นผู้บริหาร ซึ่งกระผมคิดว่าคงจะมีอยู่บ้างแต่คงน้อยเต็มที ถึงจะมีก็คงไม่ดีไปกว่าผู้ที่เคยได้รับการศึกษาและมีประสบการณ์ทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ

นอกจากนี้แล้วกระผมใคร่ขอความเห็นจากท่านบรรณาธิการว่า จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดให้ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารโดยเฉพาะผู้ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้ากองขึ้นไป ซึ่งงานส่วนใหญ่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ไปทางด้านบริหารอย่างแท้จริงเท่านั้นจึงจะเป็นได้ ไม่จำเป็นจะต้องใช้นักวิชาการสาขาหนึ่งสาขาโดยกเว้นสาขางานบริหาร การบุคคล เพราะนอกจากจะช่วยทำให้เราไม่ขาดนักวิชาการแล้วก็ทำให้เราได้นักบริหารที่สามารถปรับปรุงสมรรถภาพของข้าราชการในสังกัดให้ดีขึ้นได้ด้วย โดยเฉพาะถ้าเราได้หัวหน้ากองผู้อำนวยการกองที่ผ่านงานด้านบริหารการบุคคล และการบริหารบุคคลจากส่วนราชการ เช่น ก.พ. อย่างที่กระผมได้กล่าวแล้ว กระผมคิดว่าสมรรถภาพของข้าราชการคงจะดีขึ้น ดังเช่นที่ท่านบรรณาธิการได้เสนอแนะเอาไว้ ไม่ทราบที่ท่านบรรณาธิการจะมีความคิดเห็นอย่างไร ถ้าจะกรุณาชี้แจงให้กระผมทราบด้วยก็จะเป็นพระคุณอย่างสูง

โชติ สวัสดิ์กิจ

ผมเห็นด้วยกับคุณจริง ๆ ที่ควรสนับสนุนให้มี**นักบริหารอาชีพ** แทน**นักบริหารสมัครเล่น** หรือ**นักบริหารจำเป็น** อย่างที่แล้ว ๆ มา แต่การสร้างนักบริหารอาชีพย่อมต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกันโดยเฉพาะการพิจารณาเลือกสรรของกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดทั้งหลายต้องพิจารณาแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างจริง ๆ และสำหรับในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของสำนักงาน ก.พ. ก็เป็นที่ยอมรับและให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ไม่ว่าจะเป็นการหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในส่วนราชการอื่น หรือการฝึกอบรมนักบริหารบุคคลระดับต่างๆ รวมทั้งโครงการเตรียมนักบริหาร ซึ่งคาดว่าจะได้ดำเนินการในเร็ว ๆ นี้

บทบรรณาธิการ

สังคมราชการของเรา พินิจพิจารณาเหตุให้ดีแล้วจะประกอบด้วย ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนที่ขาดกับส่วนที่เกิน ส่วนที่มีน้อยนั้นก็น้อยเสียจนเหลือเกิน ส่วนที่มีเกินนั้น ก็มีเสียจนล้น

อ่านข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ระยะหลัง ๆ นี้แล้ว อุดทอดอาลัยไม่ได้

รัฐบาลตั้งกรรมการปราบคอร์รัปชันแล้ว นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน มีอำนาจเต็ม เรียกสอบได้ทุกเวลา มุ่งขจัดข้าราชการที่ทุจริต และประพฤติมิชอบ ในวงราชการ และรัฐวิสาหกิจ

กรุงเทพมหานครกำลังกลายเป็น “นครหลวงแห่งความหวาดกลัว” มากขึ้นทุกวัน และคำครองชีพที่คับตัวสูงลิ่ว ชีวิตประจำวันของประชากร ส่วนใหญ่เต็มไปด้วยความผิดเคือง การปล้นจี้ฉกชิงวิ่งราวเกิดขึ้นเป็นประจำวันละ

หลายราย ล้วนแต่ถูกอาชญากรรม นายกรัฐมนตรี หวั่นวิตกเกรงจะเป็นปัญหาเรื้อรัง แก่ไม่ตก เร่งรัดให้ตำรวจรีบปราบให้เด็ดขาด สิ้นไปโดยเร็ว

ชาวนาสีจังหวัด เข้ากรุงร้อง นายกรัฐมนตรี กรณีที่นาถูกนายทุนหน้าเลือดใช้เล่ห์เหลี่ยมยึดเอาไป

เกิดเพลิงจักษ์จนทำลายนาข้าวเสียหายนับแสนไร่คิดเป็นเงิน ประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท กระทรวงเกษตรช่วยเหลือไม่ทัน เพราะคิดวันหยุดราชการ ชาวนาท่วมเทเงินทองซื้อยาฆ่าจนหมดเนื้อหมดตัวไปตาม ๆ กัน ผู้ว่าราชการจังหวัด โทรเลขด่วนขอความช่วยเหลือจาก นายกรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี ขอดูต้นทุนการผลิตสินค้า ๕ ชนิด ที่ขอขึ้นราคาเป็นการด่วน เพราะเพิ่งรับปากกับประชาชนไว้ว่า จะไม่

ยอมให้ของกินของใช้ขึ้นราคาอีก กระทรวงพาณิชย์รับไปดำเนิน การ กลับถูก บริษัทปูนซีเมนต์ตอกกลับเอาว่า “ถ้าอยากได้ก็ให้ศาลสั่งสิ”

นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นกรณีสภามหาวิทยาลัยรามคำแหงเสนอ “ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์” กลับมาเป็นอธิการบดี “หนักใจจริง หนักใจเหลือเกิน อยากให้เรื่องเรียบร้อยจะทำประการใดดีหนอ” นายกรัฐมนตรี บ่นว่าความจริงเรื่องนี้เป็นเรื่องภายในของรามคำแหงไม่ควรให้หนักใจเลย ปัญหาภายนอกหนักหนายิ่งกว่านั้นมากนัก “ไม่น่าเลย” คณะรัฐมนตรีมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย นายกรัฐมนตรี จึงขอรับเรื่องนี้กลับไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางตอบข้อถามถึงการช่วยเหลือมิให้หญิงสาวกลายเป็นโสเภณีว่า “ปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาของโลก โดยเฉพาะเมืองไทยกฎหมายไม่มีผลบังคับเท่าที่ควร แม้ห้ามฝิ่นก็ยังมิเชโรอินเกิดขึ้นมาแทนที่ ถ้ามีการล่อลวงก็ต้องกวาดขันดำเนินคดี แต่นั่นมันเป็นการสมยอมทำอะไรไม่ได้”

นักศึกษาถามว่าเราจะแก้ไขด้วยการส่งเสริมอาชีพอย่างอื่นแทนส่งเสริมโสเภณีมิดีกว่าหรือ

ผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง ท่านก็เลยบอกว่า “จะรับฟังไว้” และบอกว่านักศึกษาควรรายงานเรื่องนี้ให้รัฐบาลโดยเฉพาะ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ แก้ไขปัญหานี้โดยตรง

นายอบ วสุรัตน์ ประธานสภาหอการค้าไทยได้ทำหนังสือด่วนมากถึง นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ขอให้เลิกหยุดชดเชยเสีย อ้างเหตุผลว่าทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศมาก และเท่าที่ปรากฏ การปฏิบัติงานของข้าราชการปัจจุบันไม่สู้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา ฯ ทำหนังสือด่วนถึง นายกรัฐมนตรี ให้พิจารณาเปลี่ยนนโยบาย “๓ จังหวัดภาคใต้” ใหม่ ใช้วิธีรวม-ซ่อมแทนรุนแรง ยืนยันประชาชนไม่ต้องการสนับสนุน โจรแยกดินแดน แต่ต้องการให้ปรับปรุงข้าราชการเสียใหม่ โดยเฉพาะข้าราชการฝ่ายปราบปราม เพราะเป็นผู้ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

ได้ฟ้าเมืองไทยอันเป็นที่รักของเรานี้ นอกจากนายกรัฐมนตรี ข้าราชการทุจริต พ่อค้าหน้าเลือด โจรและโสเภณี แล้ว

ไม่มีใครอีกแล้วหรือ

หรือว่ามี แต่ “เต่า” เต่าที่ข้างมีอายุยืน เสียเหลือเกิน ทนฟ้าทนฝนอยู่ได้ทุกฤดูกาล และตลอดอายุขัยของเต่านั้นก็มีเกราะกำบังอันแน่นหนา ที่ป้องกันอวัยวะบางส่วนที่ยื่นออกมาอย่างปลอดภัยแล้ว เต่าก็สบายอกสบายใจที่จะอยู่ภายใต้เกราะกำบังนั้น เอะอะอะไรก็รับหลบทันที แต่ในขณะที่เดียวกันพอลูกมะตูมหล่นก็วิ่งเสียบ่าราบ ด้วยสำคัญผิดว่าฟ้าถล่ม

อนิจจา เจ้าเต่า เอ๊ย

เจ้าช่าง “เบา” ไปเสียในทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งปัญญา ความคิด ความกล้าในสิ่งที่ควรกล้า มีหน้าซ้ำ เจ้ายังจะเอาแต่เพียงตัวของเจ้ารอดเท่านั้นแหละหรือ เจ้าจะไม่ช่วยแผ่นดินได้ ต้นมะตูมที่เจ้าอาศัยจนเติบโตใหญ่มาบ้างเลยหรือ หรือเจ้าคิดว่า หากแผ่นดินถล่มเจ้าก็ยังมียอดทะเลมหาสมุทรอันกว้างใหญ่ที่เจ้าจะไปอาศัยอยู่ได้

ไหน ๆ เจ้าก็เป็นส่วนของสัตว์โลกก็จงอย่าดูตาย มีอะไรก็ช่วยกันคนละไม้คนละมือ อย่างนี้กว่าไม่ใช่หน้าที่เสียเรื่อย ความจริงก็น่าเห็นใจเจ้า เพราะเจ้าอาจไม่รู้ว่าจะให้ช่วยอะไร ไม่เคยมีใครบอก เพราะลำพังแต่สัตว์ประเภทเดียวกับเจ้า ก็มีมากมายหลายแสนตัวเพียงให้ลอยอยู่เฉย ๆ โดยไม่ต้องใช้พลังงานมาก อาหารก็มีไม่พอจะกินอยู่แล้ว ถ้าต้องให้ออกแรงมากกว่านี้ คงจะเลี้ยงเจ้าไม่ไหวแล้ว ไหนจะยังมี หมู เสือ ช้าง ม้า วัว ควาย และสัตว์เลื้อยคลานอีกหลายจำพวก ซึ่งมีสติปัญญาเฉลียวฉลาดต่างกันบ้าง ต่างกันบ้าง คล้ายกันบ้าง โลกของเจ้าคงสับสนวุ่นวาย

แต่ถึงอย่างไร เจ้าก็ยังน่ารักกว่าอีกหลายจำพวก ขอเพียงให้เจ้าช่วยภาระต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกสักหน่อย อย่าคิดว่าไม่ใช่หน้าที่ ลองยึดคอกออกมาชมโลก และให้โลกชมบ้าง จะได้เป็นหูเป็นตาให้ท่าน “นายกรัฐมนตรีนะ” ของเจ้าบ้าง อย่าให้ท่านต้องทำงานแทนเจ้าจนเกินไปเลย สงสารท่าน และก็บาปด้วย แต่เจ้าก็อย่าประมาทเหมือนอย่างกระต่ายเป็นอันขาด

แล้วเราจะให้เจ้ากิน “ผักขี้”

เรื่อง ปัญหาการจัดการบุคคลในรัฐวิสาหกิจ

การจัดการงานบุคคล นับว่ามีความสำคัญมากในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจและของราชการ โครงการต่าง ๆ จะดำเนินไปได้จนบรรลุผลสำเร็จก็อยู่ที่บุคคลผู้บริหารงาน ถ้าได้ข้าราชการดีหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจดี ก็สมารถทำให้โครงการของราชการและรัฐวิสาหกิจบรรลุเป้าหมายได้ แต่หากว่าได้บุคคลผู้บริหารงานไม่ดี หรือมีการจัดการงานบุคคลไม่เหมาะสมแล้ว แม้ว่าราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะมีนโยบายหรือเป้าหมายดีเพียงใดก็ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้

การจัดการงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจหรือราชการย่อมมีวัตถุประสงค์เหมือนกัน คือ เพื่อดึงดูดให้บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้าทำงาน และพยายามรักษาไว้ให้ทำงานกับรัฐวิสาหกิจนั้นนาน ๆ และหาวิธีชักจูงใจให้พนักงานของรัฐวิสาหกิจทำงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผลดีแก่หน่วยงานตลอดเวลา

วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการงานบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ก็ควรมีวิธีการที่เหมาะสม ประหยัด รวดเร็ว สะดวก และคล่องตัว เพื่อให้พนักงานมีความเต็มใจในการทำงาน และยินดีอุทิศความรู้ความสามารถที่มีอยู่ เพื่อให้การทำงานในหน่วยงานหรือองค์การนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความคล่องตัวเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ความแตกต่างของการจัดการงานบุคคลของทางราชการและรัฐวิสาหกิจนั้นอยู่ที่ความคล่องตัว แต่รัฐวิสาหกิจควรมีความคล่องตัวมากกว่า เพราะรัฐวิสาหกิจนั้นมุ่งหวังในทางการค้า มีการลงทุนและหวังกำไรหรือรายได้ จึงต้องมีการแข่งขันกับองค์การอื่นหรือเอกชนอื่น ๆ ดังนั้นการจัดการงานบุคคลจึงต้องดำเนินการด้วยความคล่องตัวและมีการตัดสินใจอันรวดเร็ว สำหรับสาเหตุที่ราชการ

การอภิปรายของพันเอกจินดา ณ สงขลา

เลขาธิการ ก.พ.

ณ ห้องประชุมตึกสันติไมตรี บริเวณทำเนียบรัฐบาล

วันจันทร์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๑๗

ไม่คล่องตัวนั้น เพราะราชการมีขอบเขตงานและจำนวนข้าราชการมากมายกว่ารัฐวิสาหกิจ และ
สะสมระเบียบต่างๆ ไว้มาก ความคล่องตัวจึงมีน้อย

ความคล่องตัวในการจัดการงานบุคคลนั้น นับเป็นสิ่งดี แต่ก็เป็นดาบสองคม เพราะ
ถ้าดำเนินการพอเหมาะก็เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน แต่ถ้ามากเกินไปก็เป็นเครื่องมือของนัก
บริหาร ถ้าได้นักบริหารที่ดีมีคุณธรรมก็จะไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้านักบริหารขาดคุณธรรม
ไม่มีความรับผิดชอบ และใช้ความคล่องตัวในทางที่มีขอบเพื่อประโยชน์ของตนและพวกพ้อง ก็
ย่อมจะเป็นที่เสียหายแก่หน่วยงาน ดังนั้นกฎเกณฑ์สำคัญจึงอยู่ที่ผู้บริหารงานไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจ
หรือราชการควรรหาผู้บริหารที่มีคุณธรรมและความสามารถ เพราะเท่ากับ “ได้ทำงานเสร็จไปครึ่ง
หนึ่งแล้ว”

รัฐวิสาหกิจไม่คล่องตัวเท่าที่ควร

ความคล่องตัวในการจัดการงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไปแล้วมีความคล่องตัว
มากกว่าของทางราชการ แต่ก็มีปัญหาอยู่หลายประการที่ทำให้ความคล่องตัวมีน้อยลงไปก็คือ

๑. ผู้บริหารงานและกรรมการบริหารมาจากราชการ และเคยชินกับระบบราชการ
ผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้มีอายุมาก ๆ มาจากราชการได้นำเอาระเบียบแบบแผนของทางราชการ
มาใช้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็นิยมแก้ปัญหาตามระบบราชการ ความรู้สึกนึกคิดเก่า ๆ ของราช
การจึงได้รับการถ่ายทอดมาสู่รัฐวิสาหกิจด้วย เช่น เรื่องการบังคับบัญชา ระเบียบ วินัย
ทัศนคติเก่า ๆ เป็นต้น ความคิดบางอย่างซึ่งราชการเลิกใช้แล้วก็กลับนำมาใช้กับรัฐวิสาหกิจอีก

๒. คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเคยอยู่ในราชการ ในหลายกรณีดำเนินงานของ

ฝ่ายบริหารมาทำ นานๆ เข้าฝ่ายบริหารก็ปล่อยให้คณะกรรมการทำ ทำให้รัฐวิสาหกิจไม่คล่องตัวเท่าที่ควร และเป็นเหตุให้ฝ่ายบริหารขาดความรับผิดชอบในการทำงาน

๓. ในระหว่างรัฐวิสาหกิจด้วยกันก็นิยมลอกเลียนแบบ ระเบียบ ขอบบังคับ ของรัฐวิสาหกิจอื่นมาใช้ อันที่จริงก็เป็นของดีที่ได้ดูตัวอย่างของรัฐวิสาหกิจอื่น แต่เมื่อนำไปใช้กับอีกรัฐวิสาหกิจหนึ่งก็ไม่แน่ว่าจะได้ผลดี เพราะไม่ได้ไตร่ตรองให้รอบคอบเสียก่อนว่าลักษณะงาน ปัญหาการจัดการและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน แทนที่การลอกแบบจะเป็นผลดีกลับสร้างปัญหาทำให้ไม่คล่องตัวอย่างที่คาดไว้

๔. ถ้ามองเผิน ๆ แล้ว การจัดการงานบุคคลในรัฐวิสาหกิจควรคล่องตัวกว่าราชการ เพราะมีเพียงคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดนโยบาย และฝ่ายบริหารดำเนินการเท่านั้น ไม่ต้องผ่านงานหลายชั้นเหมือนราชการ แต่ข้อเท็จจริงแล้วรัฐวิสาหกิจบางแห่งกลับปรากฏว่ามีกฎหมายมติคณะรัฐมนตรี และระเบียบอื่น ๆ อีกมากที่ควบคุมการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ จึงทำให้ไม่คล่องตัวในการปรับปรุงงานและแข่งขันกับธุรกิจเอกชน

โดยสรุปแล้วรัฐวิสาหกิจทั่วไปยังไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควร จะเป็นเพราะผู้บริหารยังไม่สามารถรับผิดชอบงาน ต้องให้กรรมการควบคุมใกล้ชิด หรือเป็นเพราะระเบียบข้อบังคับที่ล้าสมัยเกินไป หรือด้วยเหตุอื่นใดก็ตาม ทางแก้ที่ควรคือ รัฐวิสาหกิจต้องมีความคล่องตัวในการบริหารระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ ควรแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมอยู่เสมอ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของงาน และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหารต้องสามารถและมีคุณธรรม

เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจยังเตรียมตัวไม่พร้อมต่อการบริหารงานบุคคลสมัยใหม่

รัฐวิสาหกิจถึงแม้ว่าจะมีเจ้าหน้าที่ระดับสูงทำหน้าที่จัดการบุคคล แต่ก็ยังเทียบกับการจัดการบุคคลของบริษัทเอกชนใหญ่ๆ ไม่ได้ เพราะส่วนใหญ่ยังไม่แตกต่างไปจากราชการ เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจยังคงปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา แทนที่จะเป็นหูเป็นตาและรับผิดชอบต่องานด้านบุคคล สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงาน ลูกจ้าง

กับฝ่ายบริหารและแก้ปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ที่จะนำไปสู่ปัญหาใหญ่ต่อไป กลับไม่ดำเนินการ จึงเป็นผลทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างพนักงานลูกจ้างกับฝ่ายบริหาร ทำให้เกิดการนัดหยุดงานและเรียกร้องสิทธิต่างๆ เกิดขึ้น

ปัญหาที่อาจแก้ไขได้ โดยการให้เจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล ของรัฐวิสาหกิจมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เข้าใจขั้นตอนในการบริหารงานบุคคล การที่จะให้ได้พนักงาน การเจ้าหน้าที่เช่นนี้ ก็ต้องเริ่มจากการคัดเลือกผู้มีความรู้ ความสามารถเข้ามาทำงานในหน้าที่นั้น มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ หรือส่งเสริมให้การศึกษาเพิ่มเติม เป็นการสร้างกำลังใจ และเมื่อพนักงานการเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานดีก็เสนอเลื่อนขั้น เงินเดือน เพื่อให้เกิดความรักงานและสถานที่ทำงาน จะทำให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถ้ากระทำความผิดก็ควรจะได้มีการพิจารณาโทษโดยยุติธรรม

ผู้บริหารไม่ยอมรับความสำคัญของการบริหารงานบุคคล
 ทำให้การสั่งงานต่างๆ ขัดกับหลักการบริหารงานบุคคลที่ดี ทำให้งานประสบอุปสรรคและไม่เป็นผลดี เรื่องนี้เป็นเพราะผู้บริหารไม่เข้าใจงานด้านนี้ หรือไม่เคยมีความรู้ทางด้านนี้มาก่อน ควรที่ผู้บริหารจะได้เข้าร่วมสัมมนาในหลักสูตรการบริหาร หรือบริหารบุคคลตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น เพื่อจะได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานด้านบุคคลรวมทั้งเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานด้านนี้ด้วย และเจ้าหน้าที่ด้านบุคคลจะได้เป็นผู้ให้คำปรึกษางานทางด้านนี้อย่างแท้จริง โดยการให้ข้อมูลเรื่องนี้แก่ฝ่ายบริหาร คอยช่วยสอดส่องดูแลและเป็นหูเป็นตาแทน แต่ก็ต้องระวังมิให้เจ้าหน้าที่บริหารบุคคลเป็นผู้คอยจับผิดคนอื่น แต่เป็นผู้คอยเสนอแนะให้มีการประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับพนักงานและลูกจ้างในหน่วยงาน รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่บริหารบุคคลคอยพิจารณาเรื่องอื่นๆ ด้วย เช่นการปรับปรุงอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับค่าครองชีพ พิจารณาให้ความช่วยเหลือในเรื่องสวัสดิการ เป็นต้น

การนำระเบียบแบบแผนของทางราชการไปใช้ ระเบียบของทางราชการที่นำไปใช้ไม่ส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่ดีแก่พนักงาน ลูกจ้าง หรือระเบียบบางอย่างบีบบังคับพนักงานและลูกจ้างในหน่วยงานให้ทำงานได้ไม่รวดเร็ว และระเบียบไม่ยืดหยุ่น

เรื่องนี้เจ้าหน้าที่บริหารบุคคลต้องศึกษาระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของรัฐวิสาหกิจให้เข้าใจ และให้ความเป็นธรรมแก่พนักงาน ลูกจ้าง ระเบียบใดที่ไม่เป็นธรรมก็แก้ไขให้ยืดหยุ่นได้ โดยมีให้เสียหายแก่รัฐวิสาหกิจ แต่ทำให้การทำงานเป็นผลดีและก่อให้เกิดขวัญดีแก่พนักงาน ลูกจ้าง

ปัญหาการคัดเลือกและบรรจุบุคคลในรัฐวิสาหกิจ

การ

พิจารณารับบุคคลเข้าเป็นพนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนการพิจารณาเลื่อนบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น ส่วนใหญ่ได้ให้อำนาจแก่ผู้บริหารเป็นอย่างมาก จะใช้วิธีการอย่างไรที่จะคัดเลือกให้ได้ผู้ที่มีความสามารถอย่างแท้จริงย่อมทำได้ เพราะกรรมการรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มอบให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้บริหารแต่ปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจหลายแห่งได้กลายเป็นแหล่งหาเงินของพวกพ้อง โดยเฉพาะพวกพ้องที่ไม่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานหรือกลายเป็นแหล่งพักพิงหาเงินข้าราชการที่ทางราชการไม่พึงประสงค์แล้ว ทำให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจไม่มีประสิทธิภาพ

การบรรจุบุคคลในตำแหน่งใด ส่วนใหญ่มิได้คำนึงถึงความต้องการของงานเป็นหลัก แล้วหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดเท่าที่จะหาได้มาบรรจุ แต่ตรงกันข้าม มักถือตัวบุคคลพรรคพวกที่ต้องการบรรจุเป็นเกณฑ์ว่าจะลงตรงไหนได้ และอย่างไรจึงจะได้เงินเดือนมากที่สุด บางครั้งก็พยายามบิดหลักเกณฑ์ให้เข้ากับคนเป็นการ “ดัดหลักเข้าหาคน” แทนที่จะ “ดัดคนเข้าหาหลัก” ตามที่ควรจะเป็น

ดังนั้นในเรื่องการคัดเลือกและบรรจุบุคคลในรัฐวิสาหกิจ ควรนำระบบคุณธรรมมาใช้คือ ยึดถือความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นหลัก และเปิดโอกาสให้บุคคลทุกคนสมัครได้โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ ศาสนา พวกพ้อง และกระทำด้วยวิธีการสอบอย่างจริงจัง วิธีนี้จะช่วยให้รัฐวิสาหกิจบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าเป็นการคัดเลือกพนักงานเจ้าหน้าที่ระดับสูง ก็คงจะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถจริงๆ และเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานมากๆ ก็ควรให้ความมั่นคงด้วยโดยมิให้ถูกออกง่าย ๆ การพิจารณาโทษต่างๆ ควรกระทำได้โดยถ่วงแท้ เคยมีประสบการณ์ในบริษัทเอกชนใหญ่ๆ ที่เลิกจ้างคนเงินเดือนสูง ๆ ออกเพื่อลดค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงควรจะได้มีหลักประกันที่มั่นคงเพียงพอเพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการไปบรรลุเป้าหมาย

ปัญหาผู้บริหารทำงานไม่เป็นและไม่เป็นประชาธิปไตย

ไม่มีความสามารถในการบริหารงานให้บังเกิดผลดี หลายแห่งใช้ผู้ที่เคยชินกับระบบราชการที่ล้าสมัย หรือผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาในด้านวิชาการ แต่ต้องมาบริหารโดยไม่ได้รับการอบรมหรือมีความสามารถที่จะบริหารได้ ที่ร้ายยิ่งกว่า คือ ผู้บริหารที่ทำงานแบบเลือกที่รักมักที่ชังขาดความเอาใจใส่และรับผิดชอบ สร้างความไม่เป็นธรรม เล่นพรรคเล่นพวก การแต่งตั้งคนที่ไม่มีความสามารถหรือไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือผู้มีเพียงอาวุโส ให้ดำรงตำแหน่งสูง อันเป็นการทำลายประสิทธิภาพของงาน และสร้างความไม่เข้าใจกัน แต่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยทั่วไป นอกจากนั้นยังเป็นคนซึ่งไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น คิดว่าตนเองถูกต้องเสมอ

ดังนั้น ผู้บริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ควรจะต้องเป็นประชาธิปไตย โดยรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ไม่ถือว่าตนมีความสามารถแต่ผู้เดียว ต้องฟังเสียงส่วนใหญ่โดยมีเหตุผล มีความยืดหยุ่นในการทำงานพอสมควร ไม่ถือพรรคหรือพวก ถือสี ควรคำนึงถึงแถวหน้าของปัญหาล่วงหน้าเพื่อป้องกันแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ ต้องเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขในสภาพการทำงานและบรรยากาศ มีปัญหาอะไรก็ต้องหาทางแก้ไขล่วงหน้ามิให้เกิดบาดหมางกันขึ้นได้

ส่วนในด้านความคิดเห็นส่วนตัว ผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจควรมีความเป็นกลางในทางการเมือง ไม่ควรฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่ง เพราะว่าถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจฝักใฝ่ในเรื่องนี้แล้ว จะทำให้เกิดการประสานงานไม่ดี หรืออาจมีอิทธิพลของพรรคการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้การบริหารงานของรัฐวิสาหกิจไม่เป็นไปตามเป้าหมายได้

จุดต่อในความสับสนของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมของวันนี้และวันต่อไป ทำให้ระบบราชการถูกจ้องมองราวกับว่าเป็นหญิงเสเพลที่สังคมรังเกียจ นาดินินินทา ทั้งจากผู้คนที่อยู่ภายนอกระบบราชการ และบางกลุ่มในระบบราชการเอง กลไกของระบบราชการที่สลับซับซ้อนยิ่งกว่าเครื่องจักรของนาฬิกา ผสมผสานกับพฤติกรรมของผู้คนที่อยู่ในระบบ ได้สะท้อนออกมาในรูปลักษณะของการผุกร่อน ในทางเศรษฐกิจช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยผลักกันให้ห่างออกไปโดยอัตโนมัติซึ่งไม่สามารถจะค้นหาได้จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์เล่มใดทั้งสิ้น ความสงบในการดำรงชีวิตของผู้คนถูกรอบงำด้วยความกลัว หวาดผวา เพราะกฎหมายดูเหมือนจะเป็นเพียงกระดาษเปื้อนหมึกเท่านั้น กลไกที่จะทำหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นเหน็บซาไปบางส่วน จึงไม่เป็นการประหลาดใจที่ข้าราชการ ซึ่งเป็นเครื่องมือของรัฐบาลทำหน้าที่บริหารประเทศ ได้รับขนานนามอย่างเจ็บแสบหลายวลี เช่น พวกเทวดา พวกศักดิ์นา พวกหัวเก่าที่ต้านต่อการเปลี่ยนแปลง และอีกหลายวลี

ปัญหาละเอียดอ่อนที่ต้องใช้เวลา

การทำงานในทุก ระบบทุกองค์ การยอม

มีปัญหาทั้งสิ้น แต่ที่น่าสนใจยิ่งคือระบบราชการ เพราะเป็นระบบใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นระบบที่มีหน้าที่กว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมทั้งประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความสมบูรณ์ ความมั่นคง และความผาสุกอยู่ดีกินดีของประชาชน โดยมีข้าราชการเป็นกลุ่มบุคคลผู้คิด ดำเนินการและใช้ทรัพยากรซึ่งมีอย่างจำกัด ผ่านกลไกของการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายข้างต้น

ระบบราชการมีความสำคัญ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เป็นเงาตามตัว การแก้ไขปัญหาในวงราชการจึงเป็นเรื่องที่พูดกันมานาน จนในวันนี้ วันที่สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังอยู่ในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องปรับปรุงระบบราชการ และทัศนคติของข้าราชการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และบรรยากาศของความเปลี่ยนแปลง ปัญหาต่างๆ ทับทวยอย่างน่าวิตกจนผู้เป็นห่วงอนาคตของประเทศได้กระตุ้นความรู้สึกปรารถนาจะให้มีการสังคายนาระบบราชการ ซึ่งเป็นเรื่องยากสุดประมาณ แต่ก็สามารถทำได้หากมีศรัทธาและร่วมมือกันอย่างจริงจัง โดยยึดมั่นผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ ไม่ใช่ปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง กรมนี้ของกู ใครแตะต้องไม่ได้ ความคิดนี้ควร

เอาออกจาก สมอง ของความเห็นแก่ตัวได้แล้ว ระบบราชการรวมระบบย่อยซึ่งมีความสัมพันธ์กันหลายระบบ โยงใยเป็นลูกโซ่ การจะแก้ไขที่จุดใดจุดหนึ่งยากจะสำเร็จ การสังคายนา ระบบราชการจึงเป็นเรื่องลึกซึ้งที่ต้องวางแผนเป็นอย่างดี อาศัยเวลาอย่างพอเพียง และความเพียรต่อเนื่อง

ปลวกขึ้นโครงสร้างระบบ

ราชการ

กาลเวลาเปลี่ยนแปลงไป ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีบทบาทสำคัญ อัตราความเจริญเติบโตของประชาชนสูงขึ้น และ บริการที่ประชาชนต้องการจากรัฐเปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่ส่วนราชการหลายหน่วยยังทำงานเหมือนหยุดกาลเวลาเอาไว้ ทำให้ไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชน และแก้ไข ปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นได้ บางส่วนราชการ ตั้งขึ้นด้วยเหตุผลจากทางการเมือง เพื่อสร้าง เสริมเสถียรภาพทางการเมืองของกลุ่มคนเท่านั้น ไม่ได้กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ไว้อย่างเด่นชัด อันอาจเป็นช่องทางที่สามารถตีความเป็นประโยชน์แก่ตนเองได้ การที่ส่วนราชการ ไม่ได้กำหนดขอบเขตหน้าที่ให้แน่นอนนี้ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาการทำงาน ก้าวถอยกัน ขาดการประสานงานที่ดี หาก

งานสำเร็จก็แย่งกันรับความดีความชอบ แต่ถ้าทงล้มเหลว การปิดความรับผิดชอบเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจนธรรมดา ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ทั้งเอาไว้เป็นเชื้อแห่งความผูกพันในระบบราชการ

ความอยู่ดีธรรมดา ความเลื่อมล้ำระหว่างระบบงานเป็นเชื้อ อย่างดีที่ทำให้ปลวกซ่อนไชระบบราชการ การที่ระบบราชการประกอบด้วยองค์การกลาง บริหารงาน บุคคลหลายแห่ง เช่น ก.พ. กม. กจ. กฐ.สภา ก.ค. ฯลฯ จึงไม่มีระบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่ละกลุ่มพยายามปกป้องผลประโยชน์ของตน ความรู้สึกไม่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นจุดวิกฤติแห่งปัญหาทุกวันนี้สะสมหนาขึ้น จนเป็นหัวข้อของการต่อสู้ แล้วจะเอาพลังที่ไหนมาผสานกันแก้ไขปัญหาดังๆ ที่เกิดขึ้นได้ หากโครงสร้างของระบบราชการเป็นโครงสร้างของบ้าน ก็ให้ใจหายว่าเสาเรือนกำลังถูกปลวกกิน แล้วอีกไม่นานความหายนะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

เลื่อนลาถเหมือนเดินในความมืด

หากจะเปรียบเทียบการทำงานบางหน่วยราชการในทุกวันนี้ ไม่ต่างอะไรกับคนที่กำลังเดินอยู่ในถ้ำมืดๆ ไร้จุดหมาย มองไม่เห็นจุดหมาย

ปลายทาง สุดหินลุ่มลูกคลุกกลาน แต่ไม่เคย
เจ็บเพราะตายด้านทั้งจิตใจและร่างกาย

นั่นคือการทำงาน ในหลายหน่วยงานยัง
ขาดนโยบายและเป้าหมายที่แน่นอน บางที
อาจเร็วเกินไป ที่จะสรุปว่า มีนโยบายและเป้า-
หมาย เพราะบางหน่วยงาน นโยบายและเป้า-
หมาย เป็นเพียงภาษา ทางราชการ ที่สละสลวย
อ่านแล้วให้ความรู้สึกว่ามันสำคัญ หรือนโยบาย
และเป้าหมายขาดความต่อเนื่องผันแปรไปตาม
ตัวบุคคลที่มีอำนาจสูงสุด จะสอดคล้องกับ
สถานการณ์หรือไม่เป็นสิ่งที่ไม่ต้องคิดให้เปลือง
สมอง บางหน่วยงานมีนโยบายสวยหรู แต่ก็เป็น
เพียงความฝันในแผ่นกระดาษเท่านั้น เพราะ
ตั้งไว้สูงจนเกินไปจนยากที่จะปฏิบัติได้ และ
อีกหลายหน่วยงานมีนโยบายที่แน่นอน แต่ทาง
ปฏิบัติมักขัดกับนโยบาย ผลที่ได้รับก็คือ สิ่ง
ที่น่าจะเกิดก็ไม่เกิด แต่สิ่งที่เกิดนั้นอาจเป็นที่ไม่
พอใจของผู้รับผิดชอบสูงสุดแล้วพยายามปิดบัง
หัวใจในส่วนที่เป็นกังวลนั้นเสีย และชื่นชมกับ
ความสำเร็จจอมปลอม

จึงไม่เป็นการประหลาดใจแต่อย่างใดเลย
ที่การประเมินผลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมหลายฉบับ ให้ข้อสรุปที่ไม่น่าพอใจนัก
และอย่าได้โกรธแค้นเป็นอันขาด หากประเทศ
ของเราจะถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา
ซึ่งมาจากคำว่า ด้อยพัฒนาที่เคลือบด้วยน้ำตาล

ตั้งแต่เพิ่งเปิดตำราเศรษฐศาสตร์เล่มแรกจนถึง
เล่มสุดท้ายที่ออกใหม่สุด ประเทศของเราดู
พอใจที่จะใช้คำว่า ประเทศกำลังพัฒนาเสีย
เหลือเกิน ยิ่งกลไกทางเศรษฐกิจ สังคม และ
การเมืองยังสับสน แต่ละสถาบันไม่สามารถ
ทำหน้าที่ได้อย่างเด่นชัด ได้ผลและผลเสียกัน
การดำเนินกิจการ ของรัฐ ดูจะมีปัญหามากขึ้น
เราไม่สามารถปล่อยให้ระบบต่างๆ ปรับตัวเอง
ได้เหมือนประเทศที่พัฒนาแล้ว

สุดท้ายของเป้าหมายก็คือ ความผาสุก
การกินดีอยู่ดี และการมีชีวิตที่งดงามในสังคม
ที่สงบมีระเบียบ เป้าหมายนี้กำหนดเอาไว้มานาน
ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงบัดนี้ เรายังเดินไม่ถึงกึ่งทาง
ของเป้าหมาย ข้าราชการบางส่วนที่เลวยังเป็น
กาฝากในราชการ และบัณฑิตกึ่งใจของ
ข้าราชการที่ดี หน่วยงานของรัฐ ไม่สามารถ
สนองความต้องการ ของประชาชนได้ ประชาชนยังไม่พอใจบริการจากหน่วยงานราชการ
อีกหลายแห่ง พฤติกรรมของข้าราชการยังได้
รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นพวกเทวดา พวก
ศักดินา การกดขี่ข่มเหงราษฎรโดยใช้อำนาจ
หน้าที่เป็นเครื่องมือเป็นตัวอย่างที่สามารถหา
ได้ง่ายในต่างจังหวัด ดังจะเห็นได้จากคำร้อง
ทุกข์ที่ราษฎรกล่าร้องมายังสำนักนายกรัฐมนตรี
มีจำนวนนับหมื่นราย และที่น่าวิตกก็น่า คือ ปัญหา
ค่าครองชีพสูงขึ้นอย่างน่าใจหาย อาชญากรรม

เกิดขึ้นวันหนึ่งมากกว่าสิบราย เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ความปลอดภัยของสุจริตชนกฎหมายมีมือสั้นเกินไปที่จะคุ้มครอง ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นแล้วและจะทวีความมากขึ้นก็คือปัญหาการว่างงาน ซึ่งควรจะได้รับการแก้ไขโดยเร็ว

บทความมิตติแต่รับความชอบ

หลังเหตุการณ์เดือนตุลาคม สองพันห้าร้อยสิบหก ประตู่แห่งเสรีภาพ เปิดออกด้วยความเหมาะสมของกาลเวลา การแสดงความคิดเห็นรุนแรงปรากฏโดยทั่วไป การเดินขบวนเรียกร้องสิทธิ ความเป็นธรรม ทั้งที่ชอบด้วยเหตุผล และไม่ชอบด้วยเหตุผล เกิดขึ้นเป็นดอกเห็ด ถึงแม้พลางบางส่วนจะถูกใช้โดยไร้ความหมาย แต่ก็ยังเป็นสัญญาณที่ดีต่อการสร้างสรรค์ประชาธิปไตย นั่นคือการรู้จักแสดงสิทธิ ความคิดเห็น และการรักษาสหสิทธิของกลุ่ม การเดินขบวนเหล่านี้พออนุมานได้ว่า ส่วนใหญ่ไม่พอใจการบริหารงานของรัฐบาล ไม่พอใจผลงานของรัฐบาล ข้าราชการบางส่วนยังฉลาดที่จะรับผิดชอบผลงานของตน ไม่ทู่แท้ความรู้ความสามารถ และเวลาให้แก่งานราชการอย่างจริงจัง แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ตนเห็นว่าถูก เพราะกลัวฐานะจะสั่นคลอน

และอาจจะเป็นเพราะผู้คนไม่สามารถคาดการณ์อนาคตของสังคมได้ จึงเกิดถ้อยคำที่ว่า“ตัวใครตัวมัน” หรือ “ประเทศชาติไม่ใช่ของกูคนเดียว” การทำงานโดยไม่รับผิดชอบ แบบทำไปวันๆ หนึ่ง ย่อมส่งผลเสียต่องานของหน่วยงานและต่อส่วนรวม ระบบการทำงานแบบคณะกรรมการ ซึ่งสิ้นเปลืองงบประมาณ และเวลาราชการอย่างยิ่ง เป็นเครื่องมือที่ปิดกั้นรับผิดชอบได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไข ตั้งแต่ต้นในระดับผู้บริหาร คณะรัฐมนตรีต้องทำหน้าที่พิจารณา แก้ไขปัญหาตั้งแต่เรื่องเล็กที่สุด จนถึงปัญหาความอยู่รอดของประเทศไทย คณะรัฐมนตรีจึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะคิดและกำหนดนโยบายได้อย่างเต็มที่ จะเรียกว่า ทำงานรูทีนก็ไม่ผิดนัก

หากข้าราชการทุกท่านทำงานด้วยความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน รับผิดชอบต่อประชาชนผู้เสียภาษีอากรให้เป็นเงินเดือน ของข้าราชการอย่างดีที่สุด ในภาวะที่ตนพึงกระทำได้แล้ว ปัญหาเล็กน้อยจะไม่ขยายตัวยุ่งยากจนกระทบกระเทือนปัญหาอื่นที่เป็นลูกโซ่ การทำงานที่ได้ผล จะสามารถเรียกร้อง ศรัทธาจากประชาชนได้ ทำให้ข้าราชการเข้ากับประชาชน และเป็นทางที่จะทราบความต้องการของประชาชน ซึ่งเป็นความต้องการที่แท้จริงอันมีผลต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมาย

สามารถสร้างความรู้สึกร่วมในการปกครองประเทศ อันเป็นสิ่งพึงปรารถนาที่สุดในช่วงเวลานี้

ที่กล่าวมาเป็นเพียงปัญหาบางจุดในระบบราชการ การที่รัฐบาลตั้งคณะกรรมการปราบคอร์รัปชัน นับเป็นความพยายามส่วนหนึ่ง แต่ก็ได้หมายความว่า หากปัญหาคอร์รัปชันเบาบางลง ปัญหาอื่นจะไม่มี เพราะกลไกของระบบราชการซับซ้อนยิ่งนัก ความสำเร็จอยู่ที่ความร่วมมือของข้าราชการทุกระดับชั้น และประชาชนซึ่งเป็นกลไกควบคุมการบริหารงานของรัฐ

กำหนดโครงสร้างของระบบราชการใหม่ให้เหมาะสม โดยกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกัน ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่แต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน มิให้เกิดการแย่งงานหรือทำงานซ้อนกันขึ้น การแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งควร กำหนดให้หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ ในการแก้ปัญหาหรือทำหน้าที่นั้นอย่างชัดเจน มีการประสานงานกัน และสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้

ในด้านนโยบายและเป้าหมาย ควรกำหนดให้สามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะปัจจุบัน เมื่อพิจารณาแนวโน้มทางเศรษฐกิจการเมืองแล้ว ผลักดันส่วนใหญ่ เอนเอียงไปทางสังคมนิยม ดังนั้นการกำหนดนโยบายและเป้าหมาย ควรสอดคล้องกับ

สภาพการณ์ดังกล่าวด้วย นโยบายและการปฏิบัติจะต้องไม่ขัดกัน โดยศึกษาข้อมุลายละเอียด บนพื้นฐาน ของ สภาพการณ์ที่แท้จริง มิใช่นั่งกำหนด นโยบาย และเป้าหมาย ในห้องปรับอากาศ

สำหรับตัวข้าราชการนั้น ควรปลูกฝังอุดมการณ์ของประชาธิปไตย คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ ลดอำนาจของข้าราชการลงมิให้เกิดความรู้สึกว่า ข้าราชการเป็นเทวดา หรืออภิสิทธิ์ชน ขจัดช่องว่างระหว่างข้าราชการกับประชาชน ระมัดระวังสอดส่องการใช้อำนาจ ของข้าราชการ ให้มีการปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอหน้า วางมาตรการให้ข้าราชการอุทิศความรู้ความสามารถและเวลาให้แก่ข้าราชการอย่างจริงจัง ให้รางวัลแก่ผู้ตั้งใจทำงาน ใช้ผลงานเป็นเครื่องพิจารณาความดีความชอบอย่างเคร่งครัด ใช้วิธีการที่จะก่อให้เกิดความยุติธรรม ในการประเมินผลงานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในบรรยากาศของ ประชาธิปไตย ทุกวันนี้ ข้าราชการจะต้องยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์ต่อผลงาน ความประพฤติ และนำข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาแก้ไข ปรับปรุง ให้การทำงานดีขึ้น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความเห็นแย้งอันก่อรูปด้วยเหตุผล เป็นจุดหนึ่งที่จะช่วยหลอมจิตใจของข้าราชการให้เป็นประชาธิปไตย เปิดประตูรับข้อเสนอทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย จะทำให้สายตายาวขึ้น เพื่อจะได้เลิกทำตัวเป็นเทวดาเสียที.

ข้าราชการและระบบราชการ
ที่บกพร่องที่สุดในรัฐธรรมนูญ

สมาน วัฒนโยธิน

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดของรัฐ ควรบัญญัติแต่หลักการใหญ่ ๆ เท่านั้น ส่วนรายละเอียดปลีกย่อยนั้น ควรจะออกเป็นพระราชบัญญัติ แต่ปัญหามีว่าอะไรเป็นหลักการใหญ่ และอะไรเป็นรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งแต่ละประเทศมีความเห็นไม่ค่อยจะตรงกันนัก เพราะขึ้นอยู่กับปัญหาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละประเทศ เช่น ปัญหาที่ว่า ควรจะบัญญัติเรื่องหลักการได้มาและเสียไปซึ่งสัญชาติ และเรื่องการเลือกตั้ง ไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับความเห็นของแต่ละประเทศว่า เรื่องดังกล่าวเป็นหลักการใหญ่ ๆ หรือไม่ หากเห็นว่าเป็นหลักการใหญ่ ๆ ก็จะต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่หากเห็นว่าเป็นรายละเอียดปลีกย่อย ก็จะไปออกเป็นพระราชบัญญัติ

นอกจากปัญหาที่ว่า อะไรเป็นหลักการใหญ่ ๆ และอะไรเป็นรายละเอียดปลีกย่อยดังกล่าวข้างต้นแล้ว ความไม่ไว้วางใจในสถานการณ์บัญญัติของผู้ร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องหนึ่งเรื่อง

ใดก็จะบัญญัติเรื่องนั้น ๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญเสียเลย โดยถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ควรให้เป็นอำนาจของสภานิติบัญญัติ

ตามหลักการดังกล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า เรื่องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศนั้น เป็นเรื่องที่ประเทศนั้น ๆ เห็นว่าเป็นหลักการใหญ่ ๆ และเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประเทศของตน

ในเรื่องที่เกี่ยวกับ ข้าราชการ และ ระบบราชการก็เช่นเดียวกัน หากประเทศใดถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ก็จะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประเทศใดถือว่าเป็นเรื่องไม่ค่อยสำคัญก็จะไปออกเป็นพระราชบัญญัติ

จากการศึกษา รัฐธรรมนูญ ของประเทศต่าง ๑๔ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย เบลเยียม สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน (จีนแดง) อิหร่าน อิรัก เนปาล สหภาพโซเวียต สาธารณรัฐตุรกี กูเวต สาธารณรัฐไลบีเรีย ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก สาธารณรัฐเกาหลี มอริเชียส มองโกเลียเหนือ สเปน

สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม และสาธารณรัฐอาหรับ (อียิปต์) ปรากฏว่ามีอยู่ ๑๑ ประเทศที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง ข้าราชการและระบบราชการ เพราะถือว่าเป็นเรื่องสำคัญคือ สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐประชาชนจีน อิหร่าน อิรัก เนปาล สาธารณรัฐตุรกี สาธารณรัฐไลบีเรีย ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก สาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐอาหรับ ซึ่งได้บัญญัติในเรื่องต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. **เกี่ยวกับหลักการทั่วไป** มีอยู่ ๔ ประเทศที่บัญญัติไว้เป็น หลักการทั่วไป ในลักษณะที่เป็นอุดมการณ์ของรัฐ คือ

๑.๑ สาธารณรัฐประชาชนจีน บัญญัติว่า “องค์การ ทั้งหมดของรัฐต้องยึดเอาประชาชนเป็นหลัก ติดต่อกับประชาชนเป็นประจำ รับฟัง ความคิดเห็น และ ยอมรับ การควบคุม จากประชาชน” และบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการว่า “ข้าราชการของรัฐต้องจงรักภักดี ต่อระบอบประชาธิปไตยประชาชน เคารพรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และมุ่งมั่นที่จะรับใช้ประชาชน”

๑.๒ อิรัก บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการว่า “การรับราชการเป็นความ รับผิดชอบ ของ ข้าราชการ ซึ่งจะต้อง

ปฏิบัติ หน้าที่ ของ คน เพื่อให้ บริการ แก่ ประชาชน”

๑.๓ สาธารณรัฐตุรกี บัญญัติว่า “กิจกรรมที่เป็นบริการสาธารณะ ที่รัฐกับองค์กรอื่นของรัฐ จะต้อง จัด ให้ แก่ ประชาชน ตาม หลัก การบริหาร ทั่วไปนั้น ให้เป็น อำนาจ หน้าที่ ของ ข้าราชการ”

๑.๔ สาธารณรัฐเกาหลี บัญญัติว่า “(๑) ข้าราชการเป็นผู้รับใช้ประชาชนทั้งประเทศ และต้องรับผิดชอบต่อประชาชน (๒) สถานภาพ และความเป็นกลางทางการเมืองของข้าราชการ ย่อม ได้รับความคุ้มครอง ตามบท บัญญัติ แห่งกฎหมาย”

๒. **เกี่ยวกับ สิทธิ ทาง การ เมือง ของ ข้าราชการ**

บัญญัติไว้ประเทศเดียวคือ สาธารณรัฐตุรกี โดยบัญญัติว่า “ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่บริหาร หรือผู้ตรวจราชการในรัฐวิสาหกิจ และผู้ทำหน้าที่ ใน สถาบัน สุจริตภาพ ประชาชน ที่เป็นสำนักงานกลาง ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและรายรับนั้น อาจเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ ในการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการและผู้ทำงานใน รัฐวิสาหกิจจะเลือกปฏิบัติต่อประชาชนโดยเหตุที่คณะทางการเมืองต่างกันไม่ได้”

๓. **เกี่ยวกับสิทธิในการรับราชการ และวิธีปฏิบัติของผู้ที่จะเข้ารับตำแหน่ง** มีบัญญัติอยู่ประเทศเดียวคือ สาธารณรัฐตุรกี โดยบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิในการรับราชการว่า “ชาวตุรกีทุกคนมีสิทธิรับราชการ ในการรับบุคคลเข้ารับราชการ จะมีการเลือกปฏิบัติไม่ได้ เว้นไว้แต่คุณสมบัติที่ต้องการ เฉพาะ ตำแหน่งเท่านั้น” และบัญญัติเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการเข้ารับตำแหน่งว่า “กฎหมายต้องบัญญัติวิธีการ ให้ผู้เข้ารับราชการ ต้องแสดงมูลค่าสุทธิ ของทรัพย์สินของตนในขณะที่เข้ารับราชการ ผู้ที่จะเข้าดำรง ตำแหน่ง ทางนิติบัญญัติหรือบริหาร ไม่ได้รับการยกเว้นจากบทบัญญัตินี้”

๔. **เกี่ยวกับโครงสร้าง และหน้าที่ของ องค์การบริหารงานบุคคลกลาง** มีบัญญัติอยู่ ๒ ประเทศคือ

๔.๑ สาธารณรัฐจีน บัญญัติเกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลกลางว่า “สภาสอบไล่เป็นองค์การสอบไล่สูงสุดของรัฐ และมีหน้าที่เกี่ยวกับการสอบไล่ การบรรจุ การจัดทำทะเบียน การกำหนดชั้น การกำหนดขั้นเงินเดือน การเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และการย้าย ความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ การรับรองฐานะข้าราชการ เงินสงเคราะห์ในกรณีตาย ปลดเกษียณ และสูงอายุ” และ

บัญญัติต่อไปว่า “สภาสอบไล่เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ และบรรจุ แต่งตั้ง ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังนี้คือ ๑. คุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ ๒. คุณสมบัติในวิชาชีพ และเทคนิค”

๔.๒ เนปาล บัญญัติเกี่ยวกับโครงสร้างของหน่วยบริหารงานบุคคลกลางว่า “ให้จัดตั้งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนขึ้นคณะหนึ่ง และคณะกรรมการนี้ประกอบด้วยกรรมการที่มีจำนวนตามที่ระบุไว้ กำหนดไว้ และกรรมการคนหนึ่งโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการ” และบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของคณะกรรมการซึ่งพอจะสรุปได้ว่า มีหน้าที่ให้คำปรึกษาในเรื่องต่างๆ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการรับราชการ ระเบียบทั่วไปในการแต่งตั้งและเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง การลงโทษทางวินัย และมีหน้าที่ถวายรายงานประจำปีต่อพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

๕. **เกี่ยวกับการสอบ** มีบัญญัติอยู่ประเทศเดียว คือ สาธารณรัฐจีน โดยบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการสอบ การจัดสนามสอบ และการประกาศจำนวนผู้ที่ได้รับการบรรจุ ตลอดจนห้ามบรรจุโดยวิธีการอื่น นอกเหนือจากวิธีการสอบแข่งขันว่า “ในการคัดเลือกข้าราชการ จะต้องใช้ระเบียบการสอบไล่แข่งขันและให้จัด

ให้มีการสอบไล่ ในท้องที่ต่าง ๆ พร้อมทั้งประกาศจำนวนผู้ที่ได้รับบรรจุในท้องที่ต่าง ๆ ห้ามมิให้บรรจุบุคคลเข้ารับ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ก่อนการสอบแข่งขันเป็นอันขาด”

๖. เกี่ยวกับอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการ มีบัญญัติไว้ ๖ ประเด็น คือ

๖.๑ อิหร่าน บัญญัติเกี่ยวกับพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในการแต่งตั้งข้าราชการว่า “การแต่งตั้งอธิบดีนั้น ย่อมเป็นพระราชอำนาจโดยเฉพาะของพระมหากษัตริย์ โดยการเสนอแนะของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ เว้นแต่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น อย่างไรก็ตาม การแต่งตั้งบุคคลอื่นนั้น ไม่ใช่พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ เว้นแต่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจน”

๖.๒ อิรัก บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของประธานาธิบดีในการแต่งตั้งข้าราชการว่า “ประธานาธิบดีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ผู้พิพากษา และผู้แทนทางการเมืองตามกฎหมาย” และบัญญัติ เกี่ยวกับอำนาจ ของรัฐบาลในการแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการว่า “คณะรัฐบาลมีอำนาจ....แต่งตั้ง ถอดถอน ให้ออก และให้ข้าราชการพ้นตำแหน่งโดยมีบำเหน็จบำนาญตามบทบัญญัติของกฎหมาย”

๖.๓ สาธารณรัฐไลบีเรีย บัญญัติเกี่ยวกับวิธีดำเนินการเพื่อถอดถอนข้าราชการว่า “การถอดถอน ข้าราชการพลเรือน จะกระทำได้ก็แต่ โดยการกล่าวหาว่ากระทำผิดร้ายแรง ข้าราชการทั้ง กล่าว อาจถูก ถอด ถอน ให้พ้น ตำแหน่ง เมื่อประธานาธิบดี ได้แถลงเหตุผลต่อ ที่ประชุมสภาเกี่ยวกับการถอดถอนข้าราชการผู้นั้น”

๖.๔ ลักเซมเบิร์ก บัญญัติเกี่ยวกับวิธีดำเนินการเพื่อถอดถอนข้าราชการว่า “ไม่ว่าจะอยู่ในสังกัดกระทรวงใด ข้าราชการจะถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง ถูกเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และบำเหน็จบำนาญไม่ได้ เว้นไว้แต่วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ยกเว้นรัฐมนตรี” และบัญญัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการว่า “แกรนคูก็แต่งตั้งข้าราชการทหารและพลเรือนตามกฎหมาย และภายใต้ข้อยกเว้นที่กำหนดไว้ในกฎหมาย”

๖.๕ สาธารณรัฐเกาหลี บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ว่า “กิจกรรมต่อไปนี้จะนำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา....การแต่งตั้งอธิบดี อธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐ เอกอัครราชทูต ผู้บัญชาการทหารทั้งสามเหล่าทัพ ผู้บัญชาการกรมนาวิกโยธิน อัครราชทูต และเจ้าพนักงานอื่นที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และผู้จัดการรัฐวิสาหกิจที่สำคัญ”

๖.๖ สาธารณรัฐอาหรับ บัญญัติให้อำนาจคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการว่า “คณะรัฐมนตรีมีหน้าที่ในการบริหารราชการต่อไปนี้อย่างเต็มที่และตลอดจนข้าราชการตามที่กำหนดไว้โดยตัวบทกฎหมาย”

๗. เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา มีบัญญัติไว้ประเทศเดียว คือ สาธารณรัฐตุรกี โดยบัญญัติเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบ ของข้าราชการที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาว่า กรณีใดที่ไม่ต้อง ปฏิบัติตามคำสั่ง ของผู้บังคับบัญชาว่า

“บุคคล ที่เป็น ข้าราชการ ไม่ว่าตำแหน่งใด หรือไม่ว่าจะเป็นวิธีใดก็ตาม ไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากผู้ได้รับคำสั่งนั้นเห็นว่า คำสั่งนั้นขัดต่อบทบัญญัติแห่งระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย หรือรัฐธรรมนูญอย่างใดก็ตาม หากผู้บังคับบัญชายังยืนยันให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยสั่งการ เป็นหนังสือ ให้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ในกรณีนี้ข้าราชการผู้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นไม่ต้องรับผิดชอบ

คำสั่งใด ที่มีสภาพ เป็นการ กระทำผิดกฎหมายอาญา จะมีการบังคับให้ปฏิบัติตามไม่ได้ บุคคลใด ปฏิบัติตาม คำสั่งดังกล่าว ไม่พ้นความรับผิดชอบ

การ ปฏิบัติ หน้าที่ ทหาร และช้อย ยกเว้นที่กำหนด ไว้เพื่อ รักษา ความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงในยามฉุกเฉินนั้น ไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องรับผิดชอบ”

๘. เกี่ยวกับการร้องทุกข์หรือการกล่าวหาหรือการฟ้องร้องข้าราชการกระทำผิดคดี มีบัญญัติไว้ ๓ ประเทศ คือ

๘.๑ อิหร่าน บัญญัติว่า “การฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นจำเลยต่อศาลฐานได้กระทำการขัดต่อ ตำแหน่ง หน้าที่นั้น ไม่จำเป็นต้องขออนุญาต ยกเว้นรัฐมนตรี ซึ่งมีกฎหมายพิเศษกำหนดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะ”

๘.๒ ลักเซมเบิร์ก บัญญัติว่า “การฟ้องร้องข้าราชการที่ได้กระทำผิดในการ ปฏิบัติหน้าที่ย่อมกระทำได้โดยมิต้องขออนุญาตก่อน เว้นไว้แต่ที่กำหนดไว้ เป็น พิเศษ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน” และบัญญัติอีกว่า “การฟ้องข้าราชการในข้อหาว่าได้ทำการทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ต้องขออนุมัติล่วงหน้า เว้นไว้แต่ที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล”

๘.๓ เม็กซิโก บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการร้องทุกข์ของประชาชน และความรับผิดชอบของข้าราชการที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ว่า “ข้าราชการและพนักงานของรัฐ พึงให้ความเคารพต่อสิทธิ

ในการยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ซึ่งได้ยื่นเป็นหนังสือ และในลักษณะสงบและด้วยความเคารพ แต่ประชาชน จะใช้ สิทธิ ได้ก็แต่เฉพาะ ปัญหา การเมืองเท่านั้น

ข้าราชการผู้ ที่ประชาชน ร้องทุกข์ ต่อ นั้น จะต้องตอบหนังสือไปยังผู้ร้องทุกข์ และมีหน้าที่ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ได้ทราบถึงผลการพิจารณาภายในระยะเวลาอันสั้น”

และ บัญญัติ เกี่ยว กับ การ ยื่น คำ ร้อง ว่า “บุคคลผู้มีสิทธิที่จะ ยื่นคำร้องต่อสภาผู้แทน ข้าราชการ ได้ กระทำผิด ในขณะที่ ปฏิบัติ หน้าที่ หรือได้ กระทำผิด เพราะเหตุที่ ได้มี การ ปฏิบัติ หน้าที่ของรัฐบาลสหพันธ์ และหากสภาผู้แทนได้พิจารณาเห็นว่า มีเหตุอันสมควรที่จะฟ้องร้องต่อสภาเพื่อชี้ขาดได้ สภามีอำนาจแต่งตั้ง คณะกรรมการ มารับ การ ของ สภา เพื่อ พิจารณา เสนอต่อสภาเซเนตต่อไป”

๔. โทษ และการ พิจารณา โทษ ของ ข้าราชการ มีบัญญัติไว้ ๓ ประการ คือ

๔.๑ สาธารณรัฐจีน บัญญัติวิธีการพิจารณาโทษของข้าราชการว่า “การพิจารณาคดีความผิดที่ข้าราชการถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำความผิดอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการของรัฐบาลกลางหรือของส่วนท้องถิ่นก็ตาม จะกระทำได้แต่โดย การ เสนอ ของ สมาชิก คนหนึ่ง หรือหลายคนของสภาควบคุม และให้ส่งข้อเสนอนั้น

นั้นให้คณะกรรมการ ๕ นายพิจารณาและกรรมการเห็นสมควรให้ดำเนิน การลงโทษได้”

๔.๒ สาธารณรัฐตุรกี บัญญัติเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการว่า “หากมีการดำเนินการ ทางวินัย แก่ข้าราชการหรือแก่เจ้าหน้าที่ ขององค์การวิชาชีพอื่น ที่มีฐานะเป็น องค์การสาธารณะ จะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ ทราบโดย เปิดเผย และ เป็น หนังสือ และผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือ และให้เวลาพอเพียงแก่การเตรียมการแก้ข้อกล่าวหาและเสนอข้อกล่าวหาขึ้นด้วย

การดำเนินการทางวินัยจะกระทำมิได้ หากไม่ได้ปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ข้างต้นนี้

การดำเนินการ ทางวินัย ไม่อยู่ นอกเหนือขอบเขตอำนาจของศาลยุติธรรม

บทบัญญัติที่ใช้อยู่กับแก่ข้าราชการทหารนั้นให้กำหนดในกฎหมาย”

๔.๓ เม็กซิโก บัญญัติเกี่ยวกับการอภัยโทษว่า “ในกรณีที่มีการกระทำความผิดฐานขายชาติ หรือกระทำความผิดกฎหมายอย่างร้ายแรง ในการปฏิบัติหน้าที่ จะมีการให้อภัยไม่ได้” และบัญญัติ เกี่ยวกับอายุความในการ ดำเนินคดีว่า “ความรับผิดชอบในการกระทำผิดในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้น จะต้องดำเนินคดีในขณะที่ ข้าราชการผู้นั้นยังดำรงตำแหน่งอยู่ หรือภายหลังการออกจากราชการ ๑ ปีเท่านั้น”

๑๐. เกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่
พิจารณาคดีข้าราชการกระทำ ความผิด มี
บัญญัติไว้ ๓ ประเทศ คือ

๑๐.๑ สาธารณรัฐจีน บัญญัติว่า “สภา
ตุลาการเป็นองค์กรตุลาการสูงสุดของรัฐ และ
มีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง คดี
อาญา และคดีปกครอง รวมทั้งบรรดาคดีเกี่ยว
กับการลงโทษ ทางวินัยแก่ข้าราชการด้วย” และ
บัญญัติว่า “สภาควบคุมเป็นองค์กรควบคุม
สูงสุดของรัฐและมีอำนาจหน้าที่ให้ความยินยอม
การลงโทษข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด
อย่างร้ายแรง ตรวจข้าว และการตรวจบัญชี
เงินแผ่นดิน” และบัญญัติเกี่ยวกับสภาควบคุม
ต่อไปอีกว่า “หากสภาควบคุมเห็นว่า ข้าราชการ
ของรัฐบาลกลางหรือของส่วนท้องถิ่นละเว้นไม่
ปฏิบัติหน้าที่หรือละเมิดกฎหมาย สภาควบคุมมี
อำนาจเสนอมาตรการแก้ไขหรือพิจารณาลงโทษ
หากเป็นความผิดอาญาให้ส่งคดี เพื่อดำเนิน
การฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมต่อไปด้วย”

๑๐.๒ สาธารณรัฐไลบีเรีย บัญญัติว่า “สภา
ผู้แทนเลือกประธานสภา และเจ้าหน้าที่อื่นของ
สภาด้วยตนเอง และสภานี้สภาเดียวมีอำนาจ
พิจารณาคดีกล่าวหาข้าราชการชั้นสูงกระทำผิด
ร้ายแรง” และบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาคดี
กล่าวหาข้าราชการชั้นสูงทำผิดร้ายแรงว่า “สภา

เซเนตมีอำนาจพิจารณาคดีกล่าวหาข้าราชการ
ชั้นสูงกระทำผิดร้ายแรง สภาเซเนตต้องสาบาน
ตนที่จะพิจารณาคดีด้วยความเป็นกลางและ ตาม
กฎหมาย สภาเซเนตต้องลงมติด้วยคะแนนเสียง
2/3 ของสภาเซเนตที่มาประชุม โทษในคดี
ดังกล่าวนี้ คือการให้พ้นตำแหน่งและขาดสิทธิ
ตำแหน่งในราชการเท่านั้น แต่ผู้กระทำผิดต้อง
เป็นจำเลยในศาลยุติธรรมในข้อหาเหล่านั้นด้วย เมื่อ
ต้องพิจารณาคดีที่ประธานาธิบดีหรือรองประ-
ธานาธิบดีเป็นผู้ต้องหา ประธานศาลฎีกาเป็น
ประธานที่ประชุมสภาเซเนต”

๑๐.๓ เนกชิโก บัญญัติว่า “สภาเซเนตใน
ฐานะคณะลูกขุนมีอำนาจหน้าที่ พิจารณาความ
ผิดขายชาติหรือความผิดร้ายแรงอื่น (Impeach-
ment) แต่สภาเซเนตจะพิจารณาคดีดังกล่าว
ไม่ได้ เว้นไว้แต่จะมีการตั้งข้อหาโดยสภาผู้แทน
เป็นผู้ลงมติตั้งข้อหาก่อนหลังจากที่ได้ให้โอกาส
ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การแล้ว สภาเซเนตจะได้ลง
มติด้วยคะแนนเสียง 2/3 ของสมาชิกทั้งหมดว่า
ผู้ถูกกล่าวหามีความผิดหรือไม่ หากผู้ถูกกล่าวหา
มีความผิดให้ถอดบุคคลนั้นออกจากตำแหน่งได้
ตามคำตัดสินนั้นและขาดคุณสมบัติในการรับ
ราชการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

หากความผิดที่สภาได้ตัดสินนั้นเป็นความ
ผิดอาญาด้วย ก็ให้ส่งตัวให้พนักงานเจ้าหน้าที่
ที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการคดีต่อไปตามกฎหมาย

ในทุกกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ และที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๙ คำตัดสินของคณะลูกขุน และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนเป็นอันเด็ดขาด

สำหรับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติกำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้ ได้บัญญัติเรื่องเกี่ยวกับข้าราชการและระบบราชการไว้ดังนี้

(๑) บัญญัติไว้ในหมวด ๒ ว่าด้วย พระมหากษัตริย์ คือ มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า “การแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการในพระองค์ และสมุหราชองครักษ์ ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย”

(๒) บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วย สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย คือ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ และพนักงานท้องถิ่นย่อมมีสิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประชาชนพลเมือง เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมายหรือกฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพหรือวินัย”

(๓) บัญญัติไว้ในหมวด ๗ ว่าด้วย คณะรัฐมนตรี คือ มาตรา ๑๔๔ บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและถอดถอนข้าราชการฝ่าย

ทหารและฝ่ายพลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง ยธิบดี และเทียบเท่า”

มาตรา ๑๔๕ บัญญัติว่า “การกำหนดคุณสมบัติ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน การถอดถอน และการลงโทษข้าราชการ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

(๔) บัญญัติไว้ในหมวด ๙ ว่าด้วย ศาลและองค์กรอื่นของรัฐ คือ มาตรา..... บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีหน้าที่วินิจฉัยความถูกต้องของการกระทำต่าง ๆ ของราชการบริหารส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค และมีหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

องค์กรประกอบและคุณสมบัติของผู้พิพากษาศาลปกครองตามวรรคหนึ่งและวิธีพิจารณาให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย”

จะเห็นได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ๑๑ ประเทศที่บัญญัติเรื่องเกี่ยวกับข้าราชการ และระบบราชการไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็กล่าวข้างต้น และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้าราชการและระบบราชการตรงกันในเรื่อง แต่บางเรื่องมีบัญญัติอยู่เพียงประเทศเดียว ซึ่งอาจจะสรุปได้ ดังนี้

เรื่อง	จีนชาติ	จีนแดง	อิหร่าน	อิรัก	เนปาล	ตุรกี	ไลบีเรีย	ลักเซมเบิร์ก	เม็กซิโก	เกาหลี	อียิปต์	ไทย
1. หลักทั่วไป	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	-
2. สิทธิทางการเมืองของข้าราชการ	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓
3. สิทธิในการรับราชการ และวิธีปฏิบัติของผู้ที่จะเข้ารับตำแหน่ง	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
4. โครงสร้าง และหน้าที่ขององค์การบริหารงานบุคคลกลาง	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
5. การสอบ	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. อำนาจในการแต่งตั้ง และถอดถอนข้าราชการ	-	-	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	✓
7. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา	-	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
8. การร้องทุกข์หรือกล่าวหาหรือการฟ้องร้องข้าราชการกระทำความผิด	-	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	-	-
9. โทษและการพิจารณาโทษของข้าราชการ	✓	-	-	-	-	✓	-	-	✓	-	-	-
10. หน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีข้าราชการกระทำความผิด	✓	-	-	-	-	-	✓	-	✓	-	-	✓

แม้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่สภานิติบัญญัติกำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้ จะได้บัญญัติเรื่องเกี่ยวกับข้าราชการ และระบบราชการไว้บ้างแล้วก็ตาม แต่เห็นว่า นับตั้งแต่เหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ประชาชนได้ตื่นตัวในเรื่องประชาธิปไตย และต้องการให้การบริหารราชการ สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย จึงเห็นควรจะ

พิจารณานิติบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับข้าราชการ และระบบราชการ เพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

๑. หมวด ๑ ขทั่วยไป การบัญญัติเพิ่มเติมอีกหนึ่งมาตรา โดยบัญญัติว่า "ข้าราชการเป็นผู้รับใช้ประชาชน หรือข้าราชการเป็นผู้ให้บริการแก่ประชาชนและรับผิดชอบต่อประชาชน"

ทั้งนี้ก็ด้วยมีเหตุผลว่า ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ และตั้งแต่นั้นมาก็ได้ถือคติทางการบริหารงานบุคคลว่า “ข้าราชการเป็นผู้รับใช้ประชาชน” แต่ทั้งข้าราชการและประชาชนยังไม่ค่อยตระหนักในความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังจะเห็นได้ว่ายังมีข้าราชการเป็นจำนวนมากที่ยังมีจิตใจฝังอยู่ในระบบเจ้าขุนมูลนาย การปฏิบัติราชการ และการวางตัวของข้าราชการจึงอยู่ในลักษณะเจ้าขุนมูลนาย สถานที่ราชการแทนที่จะเป็นสถานที่ให้บริการแก่ประชาชน กลับเป็นสถานที่ที่ข่มขู่ ข่มเหง และรีดไถประชาชน ทำให้ประชาชนไม่อยากจะไปติดต่อ เว้นแต่จะเป็นกรณีจำเป็นจริงๆ เช่น การจดทะเบียน การขออนุญาต การเสียภาษี ฯลฯ ซึ่งกฎหมายบัญญัติว่า หากไม่ทำจะมีความผิดเท่านั้น ในแง่ของประชาชนก็เช่นกันไม่มีใครเรียกร้องบริการจากข้าราชการมากนัก เพราะยังมีความรู้สึกว่าข้าราชการเป็นนาย อันเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน

เหตุที่คติทางการบริหารงานบุคคลในระบอบประชาธิปไตยที่ว่าข้าราชการเป็นผู้รับใช้ประชาชน (Civil Service) ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในหมู่ข้าราชการ และประชาชนนั้นก็อาจจะสืบ

เนื่องมาจากไม่มีการบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ไม่ว่าจะเป็นในรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายระเบียบข้าราชการพลเรือน ดังนั้น ในเมื่อไหนๆ ก็จะเป็นประชาธิปไตยกันแล้ว ก็ควรจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเสียเลย

๒. หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย
ควรบัญญัติเพิ่มเติมอีกหนึ่งมาตรา โดยบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับบริการจากรัฐเท่าเทียมกัน จะเลือกปฏิบัติไม่ได้”

ทั้งนี้ก็ด้วยมีเหตุผลว่า ขณะนี้ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าประชาชนได้รับการปฏิบัติจากทางราชการหรือข้าราชการไม่เท่าเทียมกัน มีการเล่นพรรคเล่นพวก ถือเราถือเขา กว่าจะได้รับบริการก็ต้อง “ดื้อ” หรือหยอคน้ำมันกัน ใครไม่มีน้ำมันจะหยอด ก็ไม่มีโอกาสจะได้รับบริการจากข้าราชการ ดังนั้นเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะได้รับบริการจากรัฐโดยเท่าเทียมกันและไม่มีการเลือกปฏิบัติ จึงสมควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเสียเลยเช่นกัน

ส่วนหลักการอื่นๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาความเป็นกลางทางการเมือง การสอบสวนทรัพย์สินก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ฯลฯ นั้นควรจะได้พิจารณากำหนดไว้ในกฎหมายระเบียบราชการพลเรือน กามที่จะเห็นสมควรต่อไป

ข้าราชการยุคประชาธิปไตย

“สมบูรณ”

ในขณะที่การปกครองระบอบประชาธิปไตยกำลังคลี่คลายไปสู่ทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งโอกาสที่ทุกคนจะมีส่วนร่วมได้เสียจริงๆ ในการปกครองประเทศ เพื่อประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่โดยไม่รีดรอนสิทธิของคนกลุ่มน้อยสร้างความชอบธรรม และสมบูรณพูนสุขในสังคมตามควรแก่อดีตภาพและฐานะของเรา มีกลไกที่สามารถจัดกวาดล้างบรรดาการฉ้อโกงที่ต้งหน้าจะสูบความมั่งคั่งจากทรัพยากรและแรงงานของคนในชาติไปเสวยสุขกัน อยู่เพียงไม่กี่คน ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวมีแต่จะสูญสลายไปอย่างแน่นอนนั้น

แม้ว่าหนทางที่มุ่งไปสู่ประชาธิปไตยจะเต็มไปด้วยอุปสรรคขวากหนาม และความเห็นแก่ได้ของกลุ่มบุคคลที่จะต้องสูญเสียประโยชน์ที่เขามีอยู่อย่างฉับพลัน โดยไม่นำพาว่าเมื่อคนส่วนใหญ่ต้องประสบความทุกข์ยากลำบากแล้ว เขาจะมีความสุขไปได้อย่างไรกัน นอกจากนั้น ยังพยายามทุกวิถีทางในอันที่จะหน่วงเหนี่ยว บิดเบือนตลอดจนสร้างภาพพจน์

ของประชาธิปไตยตามแบบที่เขาต้องการให้มากที่สุด

พร้อมทั้งคำเตือนว่าอำพาทยามคองการอะไรจากประชาธิปไตยให้มากนัก เพราะจะผิดหวังและเสียกำลังใจไปเปล่า ๆ

แต่ไม่ว่าจะต้องต่อสู้กับความยากลำบากและเล่ห์เพทุบายของกลุ่มที่ไม่ต้องการประชาธิปไตยเพียงไรก็ตาม การค้นคว้าในเรื่องประชาธิปไตยของประชาชน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนข้าราชการและบุคคลในวงการต่างๆ ได้พัฒนาความนึกคิดโดยมุ่งคำนึงถึงเหตุผล การวิเคราะห์ธาตุแท้และเบื้องหลังกลลวงใด ๆ ของผู้ที่พยายามบิดเบือนประชาธิปไตยกันอย่างจริงจังและไม่ย่อท้อ ปราบฏการณ์ดังกล่าวได้สร้างความตื่นตระหนกตกใจแก่ผู้ที่ต้องการรักษาสถานภาพที่เป็นต่อในสังคมอย่างยิ่ง ถึงกับหาทางทำลายความนึกคิดที่กระทบกระเทือนและขัดผลประโยชน์ของตนโดยทุกวิถีทางระบอบประชาธิปไตยที่คาดว่า จะเกิดขึ้นโดยง่ายนั้น จึงน่าวิตกอยู่มาก

โดยที่บทความนี้มุ่งจะพิจารณาถึงข้าราชการในยุคประชาธิปไตยเป็นสำคัญ แต่เท่าที่ารมบทถึงบรรยากาศของระบอบประชาธิปไตยก็เพื่อปูพื้นความคิดเห็น และประกอบข้อวิจารณ์บางประการ ซึ่งบางชี้ให้เห็นถึงบทบาทของข้าราชการได้เป็นอย่างดี

นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ข้าราชการถูกอุปโลกโดยกฎหมายว่าจะต้องคงฐานะความเป็นกลางทางการเมืองไว้ ข้าราชการจะสนใจหมกมุ่นกับพรรคการเมืองมิได้ ใครจะเป็นอย่างไร จะได้อำนาจรัฐมาโดยชอบหรือไม่ ข้าราชการไม่รู้ เอกราชของประเทศเกียรติภูมิของประเทศไม่คำนึงถึง ข้าราชการมีหน้าที่ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เท่านั้น ข้าราชการจึงกลายเป็นเครื่องมือของผู้นำทางการเมือง เสมือนหุ่นกระบอกซึ่งแสดงท่าทางไปตามแต่จะมีคนกระตุก แม้ว่าโดยความเป็นจริงแล้วเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกติกาหรือเข้ามาอยู่ในฝ่ายการเมืองไม่น้อย และในอีกฐานะหนึ่ง ก็เป็นประชาชนเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ แต่โดยที่ไม่ประสีประสาอะไรเลย ก็คงประพฤติปฏิบัติเหมือนข้าราชการทดแทน

การขาดแคลนนโยบายทางการเมืองที่ชัดเจนเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้

ระบบข้าราชการล่าหลังและสับสนวุ่นวาย กลุ่มทหารควรได้รับการประมาณว่า เป็นผู้เห็นแก่ได้ฉวยโอกาส และพยายามทำลายประชาธิปไตยมากกว่าผู้สนับสนุนข้าราชการพลเรือนหลายอย่างได้รับมรดกและระเบียบปฏิบัติแบบทหารเข้าใช้เพื่อสนับสนุนเสถียรภาพและการผูกขาดอำนาจรัฐของกลุ่มทหาร สิ่งเหล่านี้ย่อมขัดแย้งกับความคิดในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ การวางนโยบายที่เป็นตัวของตัวเอง ส่งเสริมให้ประชาชนตื่นตัวและมีส่วนร่วมทางการเมืองให้มาก และพยายามทำลายล้างความชั่วช้า เพื่อความผาสุกของประชาชนอย่างจริงจัง

สภาพแวดล้อมที่สำคัญซึ่งควรพิจารณาถึงด้วยก็คือ ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ อันมีผลต่อค่าครองชีพของประชาชน ซึ่งรวมทั้งข้าราชการ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นผลให้ข้าราชการสนใจและพะวงอยู่กับค่าตอบแทนที่ได้รับต้องพยายามหาหลักประกันเพื่อความมั่นคงแก่ตัวเองและครอบครัว ประกอบกับข้าราชการบางส่วนได้รับมอบอำนาจโดยกฎหมายซึ่งอาจจะใช้อำนาจตามกฎหมายนั้นหรือไม่ก็ได้ เลยเปิดโอกาสให้ข้าราชการทำขาดอุดมการณ์ใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ข้าราชการส่วนใหญ่จึงไม่มีเวลาสนใจเรื่องการเมือง

และวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในที่สุดก็ล้ม
หลัง และไม่เข้าใจเหตุผลทางการเมืองใด ๆ
ทั้งสิ้น

การทำงานของข้าราชการทั้งหลายจึง
เป็นไปตามบุญตามกรรม ไม่มีเป้าหมาย ไม่รับ
รู้ว่าจะกระทบกระเทือนและส่งผลสะท้อนแก่
ประชาชนทั้งประเทศได้อย่างไร ข้าราชการ
หลายคนเต็มใจหาเหตุผล เพื่อนำมาประกอบ
ข้ออ้างในการขายอธิปไตยของชาติ โดยได้รับ
ผลประโยชน์ตอบแทนส่วนตัวเพียงเล็กน้อย
หลายคนกระเสือกกระสนยอมเป็นเครื่องมือ
ให้เขาแสวงหาประโยชน์จากประเทศของเรา
โดยไม่รู้สึกตะขิดตะขวงใจอย่างไร บางคน
ประพฤติดุปฏิบัติต่อคนส่วนน้อยในชาติ โดย
ไม่พยายามเข้าใจว่าจะเกิดผลเสียหาย ทาง
การเมืองที่กระทบกระเทือนต่อเอกภาพของชาติ
แม้แต่น้อย แลกลับหัวร่อว่าด้วยความพากงุม
ใจในความเก่งกล้าสามารถของตน

จุดอ่อนอีกอย่างหนึ่งของคนไทยและ
ข้าราชการไทยได้แก่ การเพิกเฉย ละเลย
ต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งจะ
เห็นได้จากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของ
ข้าราชการมีอยู่มากมาย บางอย่างมีบัญญัติไว้
แล้วก็ยังต้องออกมาทำซ้ำกันซ้ำแล้วซ้ำอีก

หลายกรณีต้องมีข้อบังคับเพื่อตามเอื้อช่องโหว่
ที่มีผู้หาทางหลีกเลี่ยงกันอยู่เสมอ ที่เป็นเช่น
นี้อาจเนื่องมาจากอุปนิสัยที่ได้รับสืบทอดจาก
สภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ไม่จำเป็นต้องเคารพกฎ
เกณฑ์หรือข้อบังคับใด ๆ อย่างทำก็ทำ ไม่
อย่างทำก็ไม่ทำ ปลดปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ
ของมันเอง อุปนิสัยดังกล่าวย่อมขัดกับแนว
ทางของระบอบประชาธิปไตยที่มีกฎเกณฑ์
และกติกาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่
คนส่วนใหญ่ และให้ความเป็นธรรมโดยเสมอ
หน้ากัน จะเลือกปฏิบัติเอาตามใจชอบย่อมไม่
ได้

การพิจารณาถึงข้าราชการในยุค
ประชาธิปไตย จึงอาจแยกพิจารณาถึงองค์
ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้ ๒ ประการคือ องค์
ประกอบภายนอก หมายถึงสภาพแวดล้อม ทางสังคม
เศรษฐกิจการเมือง อันมีผลต่อการส่งเสริม
ให้ข้าราชการเป็นประชาธิปไตย หรือพยายาม
ครอบงำ และกดขี่ข้าราชการไว้ให้ต่ำหลังอยู่ต่อ
ไป กับ องค์ประกอบภายใน หมายถึงจิตสำนึก
ทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยของข้า
ราชการทั้งหลาย การเรียนรู้ตลอดจนความ
เข้าใจระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง

องค์ประกอบทั้ง ๒ ประการนี้ องค์
ประกอบภายในมีลักษณะเป็นเงื่อนไขซึ่งขาดที่

จะกำหนดคุณลักษณะของข้าราชการ ในยุคประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคจากองค์ประกอบภายนอกเพียงใด และไม่ว่าจะใช้เวลานานเพียงไร ในที่สุดย่อมไม่อาจขวางกั้นการเปลี่ยนแปลงทั่วทั้งงานที่จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ขององค์ประกอบภายในได้ หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ แม้จะมีผู้พยายามถ่วงรั้งหรือบิดเบือนประชาธิปไตยอย่างไรก็ตาม ก็ไม่อาจปิดบังหรือต้านทานความนึกคิดที่เป็นประชาธิปไตยของข้าราชการ และการทำงานเพื่อรับใช้ประชาชนได้ในที่สุด

ข้อสำคัญขอให้ข้าราชการทุกท่าน สนใจและวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างถี่ถ้วน อย่าได้ตกเป็นเครื่องมือของผู้ใดโดยง่าย กล่าวที่จะแสดงความคิดเห็นโดยบริสุทธิ์ใจ กล่าวที่จะฟันฝ่ากำลังทำลายความชั่วช้าสามานย์ และกล่าวที่จะต่อสู้เพื่อความชอบธรรมของคนส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพื่อกวาดล้างระบบข้าราชการของเราให้มัลักษณะที่เรียกว่า “ข้าราชการยุคประชาธิปไตย” ได้เต็มปาก ใครที่หลบซ่อนเข้ามาในระบบข้าราชการและตั้งหน้าแต่จะกอบโกยผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือพรรคพวกของตัวเอง หรือกระทำตัว

เป็นทาสที่แสนจงรักภักดี ของกลุ่มอภิสิทธิ์ชน หรือพยายามสร้างภาพพจน์ของข้าราชการ ให้ผิดไปจากสภาพที่ควรจะเป็นจะต้องรีบช่วยกันกำจัดออกไปเสียโดยเร็ว ไม่ต้องเห็นแก่หน้า ไม่ต้องกลัวว่าจะเป็นการกระทบ กระเทือนจิตใจใคร เพราะผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่จะต้องมาก่อนอื่นเสมอ

ระบบข้าราชการของเราจะมีแนวทางที่ชัดเจนและผลอันนี้จะกระตุ้นให้มีจิตใจทำงานเพื่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี เข้าใจ และมีความตื่นตัวทางการเมืองอยู่ตลอดเวลา คอยดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเพื่อคนไทยมิใช่เพื่อฝรั่งแขกจีนหรือชาติอื่นใด และพยายามช่วยกันขจัดความชั่วช้ามิให้เกิดมีขึ้นในระบบราชการอีกต่อไป เมื่อประกอบกับบรรยากาศของระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ภาพพจน์ของข้าราชการในยุคประชาธิปไตย ย่อมชัดเจนขึ้น แทนที่ภาพเปรอะเลอะเทอะและบิดเบือนของข้าราชการในยุคที่แล้วมา

ภาพพจน์ที่เกิดขึ้นใหม่ คือสิ่งที่คาดหวังไว้ถึงข้าราชการในยุคประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นความหวังที่เป็นไปได้หรือไม่ก็ตาม

ใหม่ ๆ ในรายการ

พระบรมราโชวาท

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานกระบี่ และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ณ หอประชุมใน บริเวณโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๗ ได้ทรงพระราชทาน พระบรมราโชวาทความว่า สิ่ง que แสดงความเป็นทหารที่สำคัญอย่างหนึ่งคือความมีวินัย วินัยนี้ ในปัจจุบันมีคนบางส่วนมองเห็นไปว่าไม่สู้จะมีความหมาย นี้กว่าเป็นสิ่งที่สมมติตั้งขึ้น โดย ปราศจากเหตุผลที่อิสรชนจะยอมรับได้เต็มที่ แท้จริงไม่ว่าวินัยทหาร หรือวินัยโดยทั่วไป เป็น ของจำเป็นอย่างยิ่งยวด เพราะเป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีอยู่สำหรับ ความเรียบร้อยเป็นปกติของบุคคล ของการงาน ของสังคม และบ้านเมืองไม่เป็นหมัน นับว่า เป็นปัจจัยและพลังส่วนหนึ่ง ซึ่งทำให้การทุกอย่างดำเนินไปได้โดยดี โดยสะดวก และบรรลุ ผลอย่างถูกต้อง

ผลเสียหรืออันตรายของวินัยจะมีอยู่ได้บ้าง ก็ต่อเมื่อนำไปอ้างในทางที่ผิด หรือไว้ เหตุผล ไม่ใช่ความคิดพิจารณาควบคุมไว้ให้มันคง เพราะถ้าอ้างวินัยอย่างรู้ฉลาด หรือโดยความ

เหล่า อาจก่อความเสียหาย เบียดเบียนกัน หรือถ่วงความเจริญ ทำให้เสียงานก็ได้ ทรงขอให้ นายทหารทุกคนศึกษาเรื่องวินัยให้กระจ่าง ทั้งต้องทราบตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องใช้วินัย ประกอบกับสติและปัญญา ให้ถูกต้องและให้เกิดประโยชน์ เพื่อสามารถใช้วินัยนี้ให้บรรลุผลที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน และในการสร้างความเจริญก้าวหน้าในชีวิตของตัวได้เต็มที่

กระแสพระราชดำรัส

เนื่องในโอกาสวันกาชาดโลกประจำปี ๒๕๑๗ วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๑๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ องค์สภานายิกา สภากาชาดไทย ได้พระราชทานกระแสพระราชดำรัสความว่า การบริจาคโลหิต เป็นการทำบุญทำทานอย่างใหญ่หลวง เพราะเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยความเสียสละและความกล้าหาญ โลกมนุษย์เรามีทางเดียวที่จะยืนยาวต่อไปได้โดยไม่เกิดกลียุค ก็ด้วยการรู้จักให้หรือการแผ่เมตตาต่อบุคคลที่มีความทุกข์ยากมากกว่าเรา ถ้าไม่มีการแผ่เมตตาหรือการให้กันแล้ว โลกนี้จะไปไม่รอด คงจะถึงซึ่งวิฤติกาลอย่างแน่นอน เพราะมนุษย์ทุกคนนี้ยังกับการหาผลประโยชน์ใส่ตน จนไม่มีเวลาจะนึกถึงผู้อื่น

นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๑๗ มีมติให้นายกรัฐมนตรีใช้อำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๕ มีคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจเกี่ยวกับทรัพย์สินของจอมพลถนอม กิตติขจร และภริยา จอมพลประภาส จารุเสถียร และภริยา และพันเอก ณรงค์ กิตติขจร และภริยา ที่ได้อายัดไว้เพิ่มเติมดังต่อไปนี้คือ

๑. จ่ายเงินหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่อายัดไว้ เพื่อชำระหนี้ค่าภาษีอากร เพื่อชำระหนี้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเพื่อชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษานับถึงที่สุด

๒. กระทำการใด ๆ รวมตลอดถึงการจ่ายเงินที่อายัดไว้เท่าที่คณะกรรมการเห็นว่ามี ความจำเป็นเพื่อบำรุงรักษาหรือป้องกันมิให้ทรัพย์สินที่อายัดไว้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมค่า

ตั้งคณะกรรมการปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ

นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งที่ ๑๑๓/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๑๗ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ นายประกอบ หุตะสิงห์ เป็นกรรมการ พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิทธิสุนทร เป็นกรรมการและเลขานุการ นายสรเสรีญ ไกรจิตติ เป็นกรรมการ นายสุพัฒน์ สุทธธรรม เป็นกรรมการ และนายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ เนื่องจาก มีผู้ร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการตรงมาที่นายกรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรีมากราย และมี การกล่าวอ้างว่า มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอยู่เสมอ ซึ่งในบางกรณีก็เกี่ยวข้องกับข้าราชการหลายกระทรวง ทบวง กรม หรือรัฐวิสาหกิจ ประกอบกับรัฐบาลนี้มีเจตจำนงที่จะ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้หมดสิ้นไป หรืออย่างน้อย การให้บรรเทาเบาบางลง

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนี้ ปรากฏตามคำสั่งของ นายกรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้นำลงไว้ในวารสารข้าราชการฉบับนี้แล้ว

แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๑๗ มีมติแต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือจังหวัดนราธิวาส บัตตานี และยะลา โดยมีพลตรี สันต์ จิตปฏิมา ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๕ เป็นหัวหน้า คณะ พลตำรวจตรี พงษ์ศักดิ์ ประทุมพรพาล รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร เป็นรองหัวหน้า คณะ ผู้ว่าราชการจังหวัดบัตตานี ยะลา และนราธิวาส และผู้บังคับการตำรวจภูธร เขต ๔ เป็นเจ้าหน้าที่

เพิ่มดอกเบียเงินสะสมของข้าราชการ

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอให้แก้ไขระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม โดยเพิ่มดอกเบียจากเดิมอัตราร้อยละ ๖ ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ ๗ ต่อปี และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นวันต้นปีงบประมาณ ๒๕๑๗ เป็นต้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากขณะนี้อัตราดอกเบีย ที่ธนาคารพาณิชย์ให้แก่ผู้ฝากเงินในประเภทประจำมีอัตราสูงถึงร้อยละ ๘ ประกอบกับเงินสะสมของข้าราชการนั้น มีลักษณะเป็นการออมทรัพย์เช่นเดียวกับการออมทรัพย์ของประชาชน ที่นำเงินไปฝากธนาคาร จึงสมควรช่วยให้ข้าราชการได้รับผลประโยชน์จากเงินสะสมสูงขึ้นดังกล่าว

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบในเรื่องนี้ที่แก้ไขใหม่ ได้นำลงไว้ในวารสารข้าราชการฉบับนี้ด้วยแล้ว

ยกฐานะผดุงครรภ์วิสามัญเป็นสามัญ

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามีมติรับหลักการ ให้ยกฐานะข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ตำแหน่งผดุงครรภ์ จำนวนประมาณ ๒,๓๐๐ ตำแหน่งขึ้นเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญตามข้อเสนอของกระทรวงสาธารณสุข และให้สำนักงาน ก.พ. ยกร่างกฎหมายเพื่อการนี้ต่อไป ทั้งนี้ โดยมีเหตุผลว่า ผดุงครรภ์วิสามัญเหล่านี้ปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบ เช่นเดียวกับผดุงครรภ์ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่ที่บรรจุเป็นวิสามัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นต้นมาก็เนื่องจากทางราชการกำหนดพื้นความรู้ต่ำกว่า ม. ๖ เพื่อให้คนในท้องถิ่นเข้ารับการอบรมแล้วจึงบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ผดุงครรภ์วิสามัญและผดุงครรภ์สามัญ จึงแตกต่างกันเฉพาะมีพื้นความรู้ ม. ๖ หรือไม่เท่านั้น

ไม่หยุดพักร้อนประจำปี

ผู้ใช้นามว่า “คณะกรรมการข้าราชการจังหวัดเชียงใหม่” ได้มีหนังสือกราบเรียนท่านนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาให้ข้าราชการได้มีการหยุดพักร้อนประจำปีไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน โดยให้ยกเลิกวันหยุดชดเชยที่ตรงกับวันหยุดราชการนั้นเสีย ท่านนายกรัฐมนตรีได้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๗ ให้ถือปฏิบัติ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๑๓ ต่อไป (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๑๓ มีว่า ให้ถือเป็นหลักการว่า ให้ระงับการอนุญาตให้ข้าราชการและลูกจ้างของหน่วยงานราชการต่าง ๆ หยุดพักก่อนประจำชั้โดยไม่ได้เป็นวันลาต่อไป จนกว่าจะมีมติเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น-หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๔๐๑/ว. ๒๖ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๑๓)

อนุญาตให้ข้าราชการเข้าร่วมการสัมมนา

ท่านนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งอนุมัติให้ข้าราชการเข้าร่วมการสัมมนา ซึ่งสมาคมวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศไทย จะจัดให้มีการสัมมนาเรื่อง “การเร่งรัดการผลิตและการพัฒนาของประเทศไทย” ระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ณ ศูนย์วิจัยการยาง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเรื่อง “การส่งเสริมการผลิตสุกร” ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๙ มิถุนายน ๒๕๑๗ ณ ศูนย์วิจัยสุกรและสถานฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการตามปกติ แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๒๐๑/ว. ๔๒ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๑๗)

การผ่อนผันการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายสินค้าให้แก่รัฐบาล

ประธานกรรมการสภาพการการค้าแห่งประเทศไทย ได้ขอให้ท่านนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเป็นธรรมแก่บริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่มีสัญญาซื้อขายสินค้าให้กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ในภาวะการขาดแคลนน้ำมัน โดยขอให้มีความยืดหยุ่นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า ให้มีการผ่อนผันการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่หน่วยงานนั้นๆ มีอยู่กับบริษัทห้างร้านโดยทั่วไปลงบ้าง ส่วนการที่จะผ่อนผันให้มากน้อยเพียงไรนั้น ให้พิจารณาตามความจำเป็นและตามหลักฐานข้อเท็จจริงเป็นรายๆ ไป

ท่านนายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาแล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีมติให้ส่วนราชการ เทศบาล กรุงเทพมหานคร และรัฐวิสาหกิจพิจารณาผ่อนผันให้ตามความเหมาะสมเป็นรายๆ ไป (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร. ๐๒๐๓/ว. ๔๑ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๑๗)

แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๘

ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามมติของสหพันธ์กีฬาแหลมทอง ในการนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณามติเห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยฯ ให้แต่งตั้งกรรมการจัดการแข่งขันขึ้นคณะหนึ่ง โดยตั้งให้พลตำรวจโท ชุมพล โลหะชาละ เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีก ๕๕ ท่าน (ส่วนมากเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับปลัดกระทรวงและอธิบดี) เป็นผู้ดำเนินการต่อไป และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้คือ ๑. จัดการแข่งขันกีฬาแหลมทองครั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎของสหพันธ์กีฬาแหลมทอง และเป็นผลดีที่สุดแก่ประเทศชาติ ๒. แต่งตั้งอนุกรรมการสาขาต่างๆ ดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควร ๓. รับเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายในหมวดเงินอุดหนุนผ่านองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย และจ่ายเพื่อการดำเนินงานนี้ ๔. จัดทำรายงานเสนอเมื่อเสร็จสิ้นการแข่งขัน ทั้งนี้ โดยขอให้ส่วนราชการต่างๆ ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการดังกล่าวด้วย เพื่อให้การปฏิบัติการกิจของประเทศชาติในครั้งนี้ได้เป็นไปโดยเรียบร้อย ได้ผลดีที่สุด เป็นเกียรติและชื่อเสียงของประเทศชาติ ตามวัตถุประสงค์ของทางราชการต่อไป

(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๒๐๓/ว. ๓๙ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๗)

การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนและการสำรวจสำมะโน อุตสาหกรรม

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จะดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ ๓ พฤษภาคม- ๒ มิถุนายน ๒๕๑๗ ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและระดับการศึกษาของเด็กและเยาวชน จำนวนและสาเหตุที่เด็กและเยาวชนไม่เรียน หรือไม่เคยเรียน ระยะทางและประเภทของพาหนะที่ใช้เดินทางไป และกลับระหว่างสถานศึกษากับที่พัก และค่าใช้จ่ายการศึกษาของเด็กและเยาวชน เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณากำหนดนโยบายพัฒนากำลังคน วางแผนการศึกษา ตลอดจนศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเข้าเรียน และค่าใช้จ่ายในการศึกษาของเด็กและเยาวชน

งานสำรวจที่สำคัญอีกโครงการหนึ่งก็คือ การทำสำมะโนอุตสาหกรรม และธุรกิจการค้าหรือบริการ ซึ่งสำนักงานสถิติแห่งชาติจะจัดทำในเดือนมิถุนายน ๒๕๑๗ นี้ โดยส่งข้อถามทางไปรษณีย์ไปยังสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่เลือกเป็นตัวอย่างประมาณ ๘,๐๐๐ แห่ง และสถานประกอบการธุรกิจการค้า หรือบริการอีกประมาณ ๑๐,๐๐๐ แห่งแล้วจะทำการประมวลผลของสำมะโนจากคำตอบที่ได้รับ ทั้งนี้เพื่อต้องการทราบลักษณะต่าง ๆ ของสถานประกอบการทางอุตสาหกรรม และด้านธุรกิจการค้า หรือบริการอันจะเป็นประโยชน์ในการคำนวณหารายได้ประชาชาติ การวัดสมรรถภาพการผลิตและการจำหน่าย ตลอดจนปัญหาการลงทุนและทรัพย์สิน และฐานะทางเศรษฐกิจ โดยส่วนส่วนรวมของอุตสาหกรรม ธุรกิจการค้า หรือบริการดังกล่าว

ตั้งรัฐบาลใหม่

นายสัญญา ธรรมศักดิ์ นายกรัฐมนตรี ได้กราบบังคมทูลขอลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป เป็นผลให้คณะรัฐมนตรีต้องออกจากตำแหน่งทั้งคณะด้วย (ในระหว่างที่ยังมิได้ตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ คณะรัฐมนตรีชุดเดิมยังต้องอยู่ในตำแหน่งต่อไป ตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย) ทั้งนี้โดยมีเหตุผลว่า รัฐบาลชุดนี้ได้ร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่สัญญาไว้กับประชาชน และได้เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติไปแล้ว ทั้งได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมืองตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กับได้ปฏิบัติราชการในทางสร้างสรรค์และแก้ปัญหาของรัฐในทางเศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง โดยเต็มกำลังความสามารถแต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่ารัฐมนตรีหลายคนได้แสดงความจำนงขอลาออก และมีการเรียกร้องกันทั่วไปให้ปรับปรุงคณะรัฐมนตรี

ต่อมาสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ประชุมปรึกษากันเป็นการภายใน เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๑๗ แล้วเลือกให้นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งนายสัญญา ธรรมศักดิ์ ก็ได้ตอบตกลงที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปแล้ว คงจะมีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ในเร็ววันนี้

คำสั่งของนายกรัฐมนตรี

ที่ ๑๑๓/๒๕๑๗

เรื่อง ตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

ด้วยปรากฏว่า มีผู้ร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการตรงมาที่นายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีมากรายและมีการกล่าวอ้างว่า มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการอยู่เสมอ ซึ่งในบางกรณีก็เกี่ยวข้องกับข้าราชการหลายกระทรวงทบวงกรมหรือรัฐวิสาหกิจ รัฐบาลนี้มีเจตจำนงอยู่ว่า จะต้องป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการให้หมดสิ้นไป หรืออย่างน้อยก็ให้บรรเทาเบาบางลง

นายกรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ (๖) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๕ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ โดยประสานงานกับกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดหรือรัฐวิสาหกิจโดยใกล้ชิด ประกอบด้วย

๑. นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ๒. รองนายกรัฐมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ ๓. นายประกอบ หุตะสิงห์ เป็นกรรมการ ๔. พลตำรวจตรี อรรถสิทธิ์ สิริสุนทร เป็นกรรมการและเลขานุการ ๕. นายสรเสรีชัย ไกรจิตติ เป็นกรรมการ ๖. นายสุพัฒน์ สุทธธรรม เป็นกรรมการ ๗. นายอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจทำการสอบสวนข้อเท็จจริงตามความในข้อ ๙ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวข้างต้น และให้มีอำนาจตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะได้ เพื่อปฏิบัติการโดยทั่วไปหรือปฏิบัติการเฉพาะกิจ กับให้กรรมการมีอำนาจเชิญผู้หนึ่งผู้ใดมาให้ถ้อยคำหรือแสดงเอกสารหลักฐาน และให้มีอำนาจเรียกเอกสารหลักฐานใดมาประกอบการพิจารณาได้

เมื่อคณะกรรมการทำการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ความประการใดแล้ว ให้เสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนก็ได้ หรือคณะกรรมการจะแจ้งผลการสอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดโดยตรงก็ได้

ตั้ง ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงนาม) สัญญา ธรรมศักดิ์

(นายสัญญา ธรรมศักดิ์)

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๙ (๑) และ (๒) กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อ ๙ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการใดๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใดๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง”

ระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการ ไว้เป็นเงินสะสม (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๑๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม คณะรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๗”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกความในข้อ ๗. แห่งระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗. ให้คิดดอกเบี้ยให้แก่ข้าราชการที่มีเงินสะสมปีละครั้ง เมื่อสิ้นปีงบประมาณ หรือเมื่อออกจากราชการตามเกณฑ์ต่อไปนี้

(ก) ในกรณีคิดดอกเบี้ยเมื่อสิ้นปีงบประมาณ

- (๑) สำหรับยอดเงินสะสมที่ยกมาจากปีงบประมาณที่แล้วคิดดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ ๗ ของยอดเงินที่ยกมา
- (๒) สำหรับเงินสะสมที่หักไว้ระหว่างปีงบประมาณ คิดดอกเบี้ยให้อัตราร้อยละ ๓.๒ ของยอดรวมเมื่อสิ้นปีงบประมาณ คูณด้วยจำนวนเดือนที่มีการหักเงินสะสม หารด้วย ๑๒

ดอกเบี้ยเงินสะสมให้ทบเป็นต้นเงินสำหรับปีงบประมาณถัดไป

(ข) ในกรณีคิดดอกเบี้ยเมื่อออกจากราชการ

ถ้าออกจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้คิดดอกเบี้ยตามเกณฑ์ใน (ก) ถ้าออกจากราชการก่อนสิ้นปีงบประมาณให้คิดดอกเบี้ยดังนี้

- (๑) สำหรับยอดเงินสะสมที่ยกมาจากปีงบประมาณที่แล้วคิดไว้ในอัตราร้อยละ ๗ ของยอดเงินที่ยกมาคูณด้วยจำนวนเดือนนับตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงสิ้นเดือนที่ออกจากราชการ ทหารด้วย ๑๒
- (๒) สำหรับเงินสะสมที่หักไว้ระหว่างปีงบประมาณคิดไว้ในอัตราร้อยละ ๓.๒ ของยอดรวมเมื่อสิ้นเดือนที่มีการหักเงินสะสมครั้งสุดท้าย คูณด้วยจำนวนเดือนที่มีการหักเงินสะสมหารด้วย ๑๒

ในกรณีข้าราชการที่ออกจากราชการแล้ว แต่ยังมีได้มีการเบิกเงินสะสมพร้อมดอกเบี้ยไปจากคลัง ให้คิดดอกเบี้ยสำหรับเงินสะสมพร้อมดอกเบี้ยที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ใน (ข) ให้อีกในอัตราร้อยละ ๗ ของยอดเงินดังกล่าวคูณด้วยจำนวนเดือนนับตั้งแต่เดือนที่ค้างเบิกจนถึงสิ้นเดือนที่ส่วนราชการวางฎีกาเบิกเงินสะสมจากคลังทหารด้วย ๑๒

สำหรับเงินสะสมพร้อมดอกเบี้ยของข้าราชการที่ออกจากราชการแล้ว แต่ยังมีได้เบิกไปจากคลังก่อนวันใช้ระเบียบนี้ ให้คิดดอกเบี้ยให้เงินสะสมพร้อมดอกเบี้ยที่ค้างเบิกในอัตราเดียวกับอัตราดอกเบี้ยเงินสะสมของยอดเงินที่ยกมาซึ่งให้อยู่ในระยะนั้นๆ คูณด้วยจำนวนเดือนนับตั้งแต่เดือนที่ค้างเบิกในแต่ละระยะของการใช้อัตราดอกเบี้ยหารด้วย ๑๒ จนถึงสิ้นเดือนก่อนเดือนที่ส่วนราชการวางฎีกาเบิกเงินสะสม”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงนาม) **สัญญา ธรรมศักดิ์**

นายกรัฐมนตรี

๔ พฤษภาคม ๒๕๑๗

เรื่อง ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือที่ สร. ๐๒๐๓/ว. ๖๔ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบดังกล่าวข้างต้น รวม ๒ ฉบับ

ตามที่ได้ส่งระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลและเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินเดือน และได้เสนอร่างระเบียบในเรื่องนี้ รวม ๒ ฉบับ มาเพื่อดำเนินการ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๑๗ ลงมติเห็นชอบด้วยและอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำร่างระเบียบในเรื่องนี้ทั้ง ๒ ฉบับเสนอ วทพ. นายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามแล้ว ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนยืนยันมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเรือเอก อนันต์ เนตรโรจน์ ร.น.

(อนันต์ เนตรโรจน์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ระเบียบ
การช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำ
เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๑๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ ค่ารักษาพยาบาลของสถานพยาบาลของทางราชการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งเทียบเงินเดือน ข้าราชการต่ำกว่าชั้นโท อันดับหนึ่ง ขั้นต่ำสุด ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามระเบียบนี้เต็มจำนวน ทั้งประเภทคนไข้ใน และประเภทคนไข้นอก

(๒) ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ ซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งเทียบเงินเดือน ข้าราชการตั้งแต่ชั้นโท อันดับหนึ่ง ขั้นต่ำสุด ขึ้นไป ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามระเบียบนี้เต็มจำนวน สำหรับประเภทคนไข้ใน ส่วนประเภทคนไข้นอกให้เบิกได้กึ่งจำนวน

ในกรณีที่สถานพยาบาลของทางราชการใดไม่มียานิตใดจำหน่าย ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซื้อยานิตนั้นจากร้านขายยาของเอกชนได้ เมื่อหัวหน้าหรือนายแพทย์ผู้ตรวจรักษาของสถานพยาบาลนั้นๆ แล้วแต่กรณี ลงชื่อรับรองว่าให้ไปซื้อจากร้านขายยาของเอกชนได้”

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงนาม) **สัญญา ธรรมศักดิ์**

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบ

การช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๑๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการ เกี่ยวกับการศึกษาของบุตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้วางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๖ แห่งระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๖ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งเทียบเงินเดือนข้าราชการต่ำกว่าชั้นโท อันดับหนึ่ง ขั้นต่ำสุด มีสิทธิเบิกเงินบำรุงการศึกษาและหรือเงินค่าเล่าเรียนได้เท่าจำนวนเงินที่ได้จ่ายไป”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๗ แห่งระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๗ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซึ่งมีรายได้เดือนหนึ่งเทียบเงินเดือนข้าราชการตั้งแต่ชั้นโท อันดับหนึ่ง ขั้นต่ำสุดขึ้นไป มีสิทธิเบิกเงินบำรุงการศึกษาและหรือเงินค่าเล่าเรียนได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงนาม) สัญญา อรรณงค์

นายกรัฐมนตรี

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

ผู้ตอบปัญหาในฉบับนี้

ธงชัย วาณิชกะ

สุพจน์ สาทรกิจ

สุธี สุทธิสมบูรณ์

ปรีชา สุวรรณทัต

สนอง เทียนนนิ

บรรจุเป็นวิสามัญทดลองปฏิบัติราชการแล้วเมื่อใดจึงจะได้เป็นสามัญ

ผู้ถาม : ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญ ทดลองปฏิบัติราชการมาเป็นเวลาเกินกว่า ๖ เดือนแล้ว ผู้บังคับบัญชายังมิได้มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ แต่หัวหน้าแผนกกลับบอกว่าไม่ต้องมาทำงานเพื่ออ้างเป็นเหตุผลสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุขาดราชการ หัวหน้าแผนกมีอำนาจอะไรมาสั่งไม่ให้ไปทำงาน และกรณีเช่นนี้ เมื่อทดลองครบ ๑ ปี ยังมีได้รับแต่งตั้งให้เป็นสามัญ จะมีฐานะการเป็นข้าราชการอย่างไร

ตอบ : พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบัน กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อทดลองให้ปฏิบัติราชการไว้ดังนี้

ระยะเวลาทดลองปฏิบัติราชการ ไม่น้อยกว่าหกเดือนแต่ไม่เกินหนึ่งปี

วิธีการเมื่อครบกำหนดทดลองปฏิบัติราชการ

๑. บรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

๒. สั่งให้ออกจากราชการโดยไม่ต้องสอบสวน (กรณีมิได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่แล้ว)

ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญหรือสั่งให้ออกจากราชการ ได้แก่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั่วคราว กรณีถ้าบรรจุตามมาตรา ๕๒ กำหนดให้ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณีบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนที่ใช้วิชาชีพนั้น ๆ

กรณีแต่งตั้งเป็นวิสามัญเกินหนึ่งปี ก.พ. เคยมีมติว่า ควรรีบสั่งบรรจุหรือแต่งตั้ง หรือสั่งให้ออกจากราชการเสียโดยเร็ว เมื่อพ้นกำหนดเวลาหกเดือนหรือหนึ่งปีตามที่กฎหมายกำหนดให้ทดลองปฏิบัติราชการแล้ว กรณีโอนสังกัด ก.พ. เคยมีมติไม่ควรให้ออนไปรับราชการยังสังกัดอื่นเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา ได้มีโอกาส พิจารณา แต่งตั้ง เป็น สามัญหรือ สั่งให้ออกเงื่อนไขการแต่งตั้งเป็นสามัญหรือสั่งให้ออก ให้พิจารณาถึงความประพฤติ ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติราชการในตำแหน่ง

ดังนั้น ตามปัญหาที่ถามมาหัวหน้าแผนกไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้ข้าราชการวิสามัญทดลองปฏิบัติราชการมาทำงานหรือไม่มาทำงานเพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการสั่งให้ออกจากราชการ เพราะเป็นอำนาจของอธิบดีที่จะพิจารณาว่าสมควรแต่งตั้งให้เป็นสามัญหรือสั่งให้ออกจากราชการ เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนด

ยังข้อใจวันทวิคุณตามประกาศของคณะปฏิวัติให้ใช้กฎอัยการศึก

คำถาม : สมาชิกเลขที่ ๔๖๑๒

ตามที่ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ให้ใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยปราศจากภัยของประชาชน ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เวลา ๒๐.๑๑ น. เป็นต้นมานั้น บัดนี้เหตุการณ์ต่างๆ ในบางจังหวัดหมดความจำเป็นตามประกาศของคณะปฏิวัติให้ใช้กฎอัยการศึกนั้นแล้ว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งกฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๔๕๗ จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกใช้กฎอัยการศึกในจังหวัด ฯลฯ นนทบุรี ฯลฯ ถึงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๑๗ โดยเหตุนี้ จึงขอทราบว่ ระยะเวลาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น จะมีวันเวลาทวิคุณราชการกรณีกฎอัยการศึกด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด และครั้งสุดท้ายเมื่อใด

ตอบ : ไม่มีวันเวลาทวิคุณ เพราะประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๙ ประกาศ ณ วันที่ ๓ ก.พ. ๒๕๑๕ มิให้นับเป็นทวิคุณไว้

ข้าราชการมีสิทธิได้เวลาทวิคุณเพียง ๒๘ ต.ค. ๒๕๐๘ เท่านั้น

สามีภริยา ฝ่ายหนึ่งเป็นข้าราชการ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะเบิกเงินค่ารักษาพยาบาล ได้อย่างไร

ผู้ถาม : สมาชิกในกรุงเทพ

ด้วยระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้างประจำเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๕ (แก้ไขเพิ่มเติมฯ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๖)

ข้อ ๘. ข้าราชการ และลูกจ้างประจำผู้ใดมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องและค่าอาหารสำหรับตนเองจากรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือจากนายจ้างของหน่วยงานที่มีใช้ส่วนราชการ เพราะเหตุที่ตนเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานดังกล่าว ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องและค่าอาหารสำหรับตนเองตามระเบียบนี้ เว้นแต่สิทธิที่ได้รับนั้นต่ำกว่าที่พึงจะได้รับตามระเบียบนี้ ในกรณีเช่นนั้นให้มีสิทธิเบิกเพิ่มเติมได้เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่

ข้อ ๙. ข้าราชการและลูกจ้างประจำไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องและค่าอาหารตามระเบียบนี้สำหรับบุคคลในครอบครัวของตน ใน

(๑) บุคคลในครอบครัวเป็นผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องและค่าอาหารจากรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานซึ่งมิใช่ส่วนราชการในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานดังกล่าว

(๒) บุคคลในครอบครัวเป็นผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องและค่าอาหารจากรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่ส่วนราชการ ในฐานะเป็นบุตร คู่สมรส หรือบิดามารดา ของผู้ปฏิบัติงานอยู่ในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานดังกล่าว

ทั้งนี้ เว้นแต่สิทธิที่บุคคลในครอบครัวได้รับการช่วยเหลือต่ำกว่าที่พึงจะได้รับตามระเบียบนี้ ในกรณีเช่นนั้นให้มีสิทธิเบิกเพิ่มเติมได้เท่าจำนวนที่ยังขาดอยู่

ผมมีปัญหายุ่งว่า ในกรณีที่ นาย ก. เป็นพนักงานของธนาคารออมสิน เงินเดือน ๑,๑๗๐ บาท เป็นสามีของ นาง ข. ซึ่งรับราชการเป็นเสมียนพนักงาน เงินเดือน ๑,๒๒๐ บาท มีบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ๒ คน ดังนี้ เมื่อบุตรและนาง ข. เกิดเจ็บป่วยต้องเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาลของทางราชการ ใครจะเป็นฝ่าย เบิกเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล จึงจะถูกต้องโดย

๑. ให้นาย ก. เป็นผู้เบิกจ่ายเดียว (ตามระเบียบ ข้อ ๙ (๒)) เพราะ นาง ข. เป็นภรรยาของ นาย ก. ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวของนาย ก. และนาย ก. มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลฯ จากรัฐวิสาหกิจอยู่แล้ว
หรือ..... ๒. ให้นาย ก. เบิกเฉพาะค่ารักษาพยาบาลฯ ของบุตร ส่วนค่ารักษาพยาบาลฯ ของนาง ข. นั้น นาง ข. เป็นผู้เบิกเสียเอง เพราะนาง ข. ก็เป็นข้าราชการประจำ จะได้หรือไม่ ?

ตอบ : กรณีที่บุตรของนาง ข. เจ็บป่วย ถ้านาย ก. มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลของบุตร ตามระเบียบของธนาคารออมสิน นาย ก. จะต้องเป็นผู้เบิกค่ารักษาพยาบาลให้บุตร จากธนาคารออมสินเว้นแต่สิทธิค่ารักษาพยาบาลที่นาย ก. ได้รับจากธนาคารออมสิน ได้รับต่ำกว่าที่จะต้องได้รับตามระเบียบของทางราชการแล้ว นาง ข. จะขอเบิกส่วนที่ขาดจากทางราชการได้

กรณีนาง ข. เจ็บป่วย นาง ข. มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลของนาง ข. จากทางราชการได้.

ข้าราชการชั้นจัตวาจะถือเงินเดือนใดเป็นเกณฑ์ในการคิดอินทรรณู

คำถาม : สมาชิกเลขที่ ๒๓๔๗

ตามกฎหมายสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ ๕๔ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๗๘ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๐๘

ตามกฎหมายสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ว่า เครื่องแบบปกติก็คอต้ง-
เครื่องแบบปกติก็คอปับ

อินทรรู - อินทรรูของข้าราชการชั้นจัตวา ที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่
หกร้อยห้าสิบบาทขึ้นไป มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม
ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

- อินทรรูของข้าราชการชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า หกร้อยห้าสิ
บาท มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง
วงใน ๕ มิลลิเมตร

บัดนี้ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗
ได้แก้ไขอัตราเงินเดือนขั้นแรกเป็น ๗๕๐ บาท ฉะนั้น ผู้ที่สอบแข่งขันฯ เข้ารับ
ราชการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นมา จะติดอินทรรูชั้นจัตวา
ก็แถบครับ

ตอบ : ในกรณีที่มีการปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการ เป็นเหตุให้
ระเบียบปฏิบัติหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่พิจารณาจากเงินเดือนข้าราชการเปลี่ยน
แปลงไปอย่างเช่นระเบียบเกี่ยวกับเครื่องแบบของข้าราชการดังกล่าว โดยหลักต้อง
ถืออัตราเงินที่ให้ปรับไปเป็นเกณฑ์ไม่ว่าจะมีการปรับเงินเดือนกี่ครั้งก็ตาม เช่น
เงินเดือนขั้น ๖๕๐ บาท ตามกฎหมายของสำนักนายกฯ ที่ประกาศในปี พ.ศ. ๒๕๐๘
ซึ่งเป็นอัตราเงินเดือนที่ใช้อยู่ในขณะนั้นได้มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนอีก ๓ ครั้ง
โดยจาก ๖๕๐ บาท เป็น ๗๕๐ บาท ในปี ๒๕๑๐ และจาก ๗๕๐ บาท เป็น ๗๘๐
บาท ในปี ๒๕๑๕ จาก ๗๘๐ บาท เป็น ๑๐๑๕ บาท เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗
จึงต้องถือว่าเงินเดือนขั้น ๖๕๐ บาท ในปี ๒๕๐๘ คือเงินเดือนขั้น ๑๐๑๕ บาท
ในเวลานี้

ดังนั้น ตามปัญหาของคุณตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๗ เป็นต้นมา
ข้าราชการที่มีเงินเดือนต่ำกว่า ๑๐๑๕ บาท จะติดอินทรรู ๑ แถบครับ

อยากทราบเมื่อไรจะได้รับเงินเดือนใหม่

ผู้ถาม : สมาชิกจังหวัดสุพรรณบุรี

ผมมีความประสงค์ เรียนถามท่านดังต่อไปนี้ คือ

๑. เงินเดือนใหม่จะได้รับเมื่อ วัน เดือน ปีใด
๒. ข้าราชการชั้นจัตวา ตริ โท เอก ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงวันละเท่าใด
๓. ค่าเช่าที่พัก ข้าราชการชั้น จัตวา ตริ โท เอก ในการเดินทางไป

ไปราชการคืนละเท่าใด

ตอบ : ๑. เงินเดือนอัตราใหม่จะได้รับเมื่อใดนั้นขึ้นอยู่กับการจัดทำบัญชีเบิกจ่ายเงินเดือนใหม่ของแต่ละกรมและการตรวจรับรองบัญชีถือจ่ายของกรมบัญชีกลางว่าจะสามารถดำเนินการได้ช้าเร็วเพียงไร เท่าที่ทราบเวลานี้ส่วนมากก็ได้รับเงินเดือนใหม่แล้ว แต่ส่วนราชการบางแห่งก็ยังไม่ได้รับเช่น กรมการแพทย์และอนามัย เป็นต้น ปัญหาข้อนี้จึงยังไม่อาจให้คำตอบที่แน่นอนแก่คุณได้

๒. อัตราค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเช่าที่พัก มีระเบียบของทางราชการที่ใช้อยู่ก่อนปรับปรุงบัญชีอัตราเงินเดือนครั้งหลังกำหนดไว้ คือ

ชั้น	ค่าเบี้ยเลี้ยง บาท/วัน	ค่าเช่าที่พัก	
		ประเภท ก.	ประเภท ข.
จัตวา	25	40	15
ตริ	30	45	17
โท	40	60	20
เอก	45	80	25
พิเศษ	50	100	30

ประเภท ก. หมายถึงท้องที่ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล เขตตำบลที่มีโรงแรมหรือที่เช่าพักแรม

ประเภท ข. หมายถึงท้องที่นอกเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล เขตตำบลที่ไม่มีโรงแรมหรือที่เช่าพักแรม

สำหรับระเบียบค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเช่าที่พักนั้น อาจเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับบัญชีเงินเดือนใหม่ ซึ่งคุณต้องติดตามระเบียบของทางราชการต่อไป

ลาไปศึกษาในประเทศ แล้วจะปรับวุฒิได้อย่างไร

ผู้ถาม : ข้าราชการส่วนภูมิภาค

ขอทราบว่าการไปศึกษาในประเทศมีระเบียบปฏิบัติอย่างไร และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วการปรับอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒิจะทำได้เพียงไร

ตอบ : ปัจจุบันการลาไปศึกษาในประเทศ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้เป็นอำนาจของกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาอนุญาตเฉพาะสาขาวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่องานในหน้าที่ของผู้อนุญาต และหน่วยงานที่สังกัดอยู่ในขณะขออนุญาตเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ในทางปฏิบัติส่วนราชการ ทั้งระดับกระทรวงและระดับกรม จึงได้วางระเบียบให้ข้าราชการลาไปศึกษาในประเทศ ขึ้นเฉพาะส่วนราชการ เช่นระเบียบการลาไปศึกษาในประเทศของกระทรวงสาธารณสุข หรือของกรมตำรวจ เป็นต้น ส่วนกระทรวงและกรมที่ยังมิได้วางระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะพิจารณาเป็นรายๆ ไปตามแนวที่คณะรัฐมนตรีกำหนดดังกล่าว ดังนั้น หากจะลาไปศึกษาในประเทศก็จะต้องสอบถามยังกรมและกระทรวงที่สังกัดอยู่ ว่าได้วางระเบียบปฏิบัติไว้อย่างไร ซึ่งต้องดำเนินการไปตามนั้น แต่ถ้าไม่มีระเบียบกำหนดไว้ก็ต้องทำเรื่องเสนอให้กรมพิจารณา และกระทรวงอนุมัติก่อน จึงจะลาไปศึกษาได้

สำหรับการปรับอัตราเงินเดือนตามคุณวุฒินั้น จะต้องพิจารณาถึงตำแหน่งที่ใช้บรรจุผู้สำเร็จการศึกษาเป็นเกณฑ์ เช่น ดำรงตำแหน่งพนักงานกสิกรรมตรี ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ ก.พ. ยังมิได้อนุมัติให้บรรจุจากผู้สำเร็จปริญญาตรีทางกสิกรรม เมื่อไปศึกษาต่อสำเร็จปริญญาตรีทางกสิกรรม และประสงค์จะขอปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิ กรณีนี้ กรมเจ้าสังกัดจะต้องทำเรื่องให้ ก.พ. อนุมัติตำแหน่งพนักงานกสิกรรมตรี ที่ครองอยู่เป็นตำแหน่งที่ใช้บรรจุผู้สำเร็จปริญญาตรีทางกสิกรรมเสียก่อน กรมจึงจะปรับอัตราเงินเดือนให้ได้รับตามคุณวุฒิได้ แต่หากกรมมีตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้บรรจุผู้สำเร็จปริญญาตรีทางกสิกรรมอยู่แล้ว และว่างลง กรณีนี้กรมก็อาจบรรจุในตำแหน่งที่ใช้คุณวุฒิปริญญาตรีทางกสิกรรมได้เลยทีเดียว.

เป็นข้าราชการอยู่แล้วไปเรียนต่อกลับมาต้องทดลองปฏิบัติราชการหรือไม่

คำถาม : สมาชิกเลขที่ ๔๗๖๐

นาย ก. เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๔๔๐ บาท ตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้โท กอง... กรมป่าไม้ ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาต่อ และได้รับปริญญาโท สาขาวิชาการป่าไม้จากสหรัฐอเมริกา ก.พ. อนุมัติให้บรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นโท อันดับ ๑ ชั้น ๑,๔๔๐ บาท ในตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้โท สำนักงานป่าไม้เขต..... โดยโอนอัตราเงินเดือนและตำแหน่งที่ครองอยู่ไปตั้ง ณ ที่งานราชการใหม่ ขอทราบว่าจะต้องบรรจุและแต่งตั้งให้นาย ก. ทดลองปฏิบัติราชการหรือไม่ หากต้องบรรจุและแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติราชการ จะต้องทดลองเป็นเวลานานเท่าใด และผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการอย่างไร

ตอบ : ไม่ต้องทดลองปฏิบัติราชการ

การบรรจุผู้ได้รับปริญญาตามเงินเดือนใหม่

คำถาม : สมาชิกเลขที่ ๔๗๖๐

ผู้ได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต เดิมอาจบรรจุเข้ารับราชการได้ไม่สูงกว่า ชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๓๒๐ บาท ถ้าหากบรรจุเข้ารับราชการในเดือนเมษายน ศกนี้ จะได้รับเงินเดือนเท่าใด

ตอบ : ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๒ ชั้น ๑,๖๔๕ บาท (ตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗)

คำสั่งการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่ง

คำถาม : สมาชิกเลขที่ ๒๔๐๐

การแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาการในตำแหน่งความมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเฉพาะในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นครั้งคราว ถ้าหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดผู้นั้นบันทึกเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ควรจะให้ผู้ช่วยหรือข้าราชการในสังกัดคนใดคนหนึ่งที่เหมาะสมรักษาการในตำแหน่งและผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยจะถือเอาบันทึกของผู้ว่าราชการจังหวัดที่สั่งการนี้ เป็นคำสั่งแต่งตั้งรักษา

การในตำแหน่งไปในตัว โดยไม่ต้องทำคำสั่งต่าง ๆ อีก จะชอบด้วยระเบียบราชการ และมีผลบังคับสมบูรณ์หรือไม่

ตอบ : บันทึกของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว อยู่ในลักษณะบันทึกคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะใช้ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นการภายในเท่านั้น แต่การแต่งตั้งข้าราชการให้รักษาการในตำแหน่ง เป็นการเพิ่มอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้ได้รับแต่งตั้ง ซึ่งต้องให้บุคคลและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบด้วยอาทิเช่น ข้าราชการในสังกัดและกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดเป็นต้น ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องทำเป็นคำสั่งอีกต่างหาก ตามแบบที่ทางราชการกำหนด ไว้ทั้งนี้ ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๐๖

การลงชื่อในหนังสือราชการ

ผู้ถาม : คุณฉลอง นาคะสมบูรณ์

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ให้ผู้ช่วยทำการแทน หรือปฏิบัติราชการไว้ แต่มักจะพบการลงชื่อในหนังสือราชการอยู่เสมอว่า “ผู้ช่วย..... ทำการแทน.....” เช่น “ผู้ช่วยนายแพทย์ใหญ่ ทำการแทนนายแพทย์ใหญ่จังหวัด.....” เป็นต้น ถ้าหากจะลงเฉพาะตำแหน่งของผู้ลงชื่อ เช่น “ผู้ช่วยนายแพทย์ใหญ่จังหวัด.....” จะเป็นการถูกต้องหรือไม่

ตอบ : ๑. การลงชื่อในหนังสือราชการ

หนังสือราชการทุกฉบับ ส่วนราชการที่เป็นเจ้าของหนังสือจะต้องรับผิดชอบผูกพันกับข้อความในหนังสือ ฉะนั้น อำนาจในการลงชื่อในหนังสือจึงเป็นของหัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในราชการของส่วนราชการนั้น ถ้าผู้ลงชื่อมิใช่หัวหน้าส่วนราชการผู้มีอำนาจ ก็จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ “ทำการแทน” หรือ “รักษาราชการแทน” แล้วแต่กรณี และจะต้องระบุตำแหน่งของตน

พร้อมด้วยอำนาจในการลงชื่อที่ได้รับมา และชื่อตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการไว้ด้วย
ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า เป็นการกระทำในนามของผู้มีอำนาจ

๒. การมอบอำนาจ

ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๘ ไม่ได้กล่าวถึงการมอบอำนาจของหัวหน้า
ส่วนราชการประจำจังหวัดให้ผู้ช่วยทำการแทนไว้ ผู้ตอบปัญหามีความเห็นว่าเป็น
อำนาจที่หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดได้รับมอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ ๕๓
ของประกาศคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวก็ดี และอำนาจที่หัวหน้าส่วนราชการประจำ
จังหวัดมีอยู่ตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับใด ๆ ก็ดี ไม่อาจจะมอบอำนาจนั้นให้
ผู้ช่วยทำการแทนได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ทำได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่กฎหมาย
หรือระเบียบข้อบังคับมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด
โดยเฉพาะเจาะจงแล้ว ก็อาจมอบหมายให้ผู้ช่วยทำการแทนได้ เช่นการชี้แจง
แนะนำทางวิชาการ หรือทางปฏิบัติแก่หน่วยงานในสังกัด เป็นต้น และในกรณีเช่นนี้
การลงชื่อในหนังสือก็ต้องปฏิบัติตามที่กล่าวมาในข้อ ๑

การเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการในส่วนราชการที่ใช้ระบบจํานนคําแห่ง **จะใช้บัญชีอัตราเงิน**
เลื่อนใน
ศักราช : **สมาชิกเลขที่ ๔๖๑๒**

๑. การเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีสำหรับข้าราชการในส่วนราชการที่ปรับ
ใช้ระบบจํานนคําแห่งแล้ว นั้น จะเลื่อนขึ้นเงินเดือนตามบัญชีอัตราเงินเดือนบัญชี
หมายเลข ๑ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่ม
เติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ ใช้
หรือไม่

๒. ข้าราชการชั้นจัตวา อันดับ ๔ ชั้น ๑,๓๘๐ บาท ดำรงตำแหน่งใน
ระดับมาตรฐานกลางที่ ๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๑๘ จะเลื่อนอันดับเงินเดือนเป็นอัน
ดับ ๕ ชั้น ๑,๕๘๐ บาท ได้หรือไม่

๓. ผู้ที่รับเงินเดือน ๑,๘๖๐ บาท เลื่อนขึ้นเป็นชั้น ๑,๙๗๕ บาท หรือ
๒,๑๐๐ บาท (กรณีพิเศษ ๒ ชั้น) ได้หรือไม่ เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบ

ข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ แล้ว บัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดตำแหน่ง ฯ ตามระบบจำแนกตำแหน่งยกเลิกไปเลยหรือไม่

ตอบ : ๑. ส่วนราชการที่ปรับใช้ระบบจำแนกตำแหน่ง จะเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดตำแหน่ง ฯ ของแต่ละส่วนราชการนั้น ฯ ซึ่งบัญชีอัตราเงินเดือนดังกล่าวได้แก้ไขให้เข้าขึ้นตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ แล้ว

๒. เลื่อนไม่ได้แล้วครับ เพราะบัญชีอัตราเงินเดือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดให้อัตราเงินเดือนขั้นจัตวา มีเพียง ๔ อันดับเท่านั้น

๓. เมื่อแก้ไขบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดตำแหน่ง ฯ ของแต่ละส่วนราชการตามคำตอบของสมาชิกเลขที่ ๖๔๓๐ เรียบร้อยแล้ว ก็ไม่มีปัญหาอะไร เลื่อนได้ครับ

การเลื่อนเงินเดือนขั้นจัตวาระบบจำแนกตำแหน่ง

ผู้ถาม : สมาชิกเลขที่ ๖๔๓๐

เหตุใดจึงกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของตำแหน่งในระดับมาตรฐานกลาง ที่ ๑ ไว้เพียง ๑,๔๘๐ บาท ซึ่งปรับใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็น ๑,๘๖๐ บาท ไม่เท่ากับอัตราเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตวาทั่ว ๆ ไป จึงทำให้เลื่อนขึ้นในเดือนต่อไปอีกไม่ได้

ตอบ : ตามบัญชีอัตราเงินเดือนท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดอัตราเงินเดือนขั้นสูงของชั้นจัตวาไว้อันดับ ๔ ขึ้น ๒,๑๐๐ บาท จึงเป็นการขยายอัตราเงินเดือนชั้นจัตวา อันดับ ๔ ออกไปอีก ๒ ขั้น ขณะนี้กำลังดำเนินการแก้ไขบัญชีเงินเดือนของแต่ละระดับมาตรฐาน โดยขยายออกให้เป็นไปตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ฉะนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๑๘ จึงเลื่อนขึ้นเงินเดือนข้าราชการชั้นจัตवादังกล่าวต่อไปได้อีก ๒ ขั้น สำหรับอัตราเงินเดือนในชั้นต่าง ๆ ก็ดำเนินการแก้ไขพร้อมกันด้วย.

จดหมายเปิดผนึก: คอสมิน

จดหมายเปิดผนึก - เป็นจดหมายสำหรับทัศนคติอันบริสุทธิ์ใจและเสรี เป็นสถานกลางที่จะถ่ายทอดความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และหาความรวมถึงความเข้าใจบางประการของท่านที่มีต่อระบบราชการทั้งในทางตรงและทางอ้อม ไม่ผู้มีอำนาจพิจารณาหรือสั่งการ

เป้าหมายอันคงามและสูงส่งของคอตมินนี้อยู่ตรงความหวังที่ว่า ความคิดเห็นและทัศนคติจากหลายทิศทางที่มีต่อการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อประสานสอดคล้องกับการยอมรับอย่างเคารพในความเห็นเหล่านั้น จะช่วยพาระบบราชการเดินทางไปในเส้นทางที่ถูกควรจนถึงวันพรุ่งนี้ที่คนได้

แง่คิดเกี่ยวกับวันลาของข้าราชการ

ในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนประจำปีให้แก่ข้าราชการที่ดีหรือในการควบคุมการปฏิบัติงานของข้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ดี ผู้บังคับบัญชาและหัวหน้าส่วนราชการบางคน (หลายคน) ต้องประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคประการหนึ่ง คือ ไม่สามารถจะให้ความเป็นธรรมแก่ข้าราชการและควบคุมให้การปฏิบัติงานแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากข้าราชการไม่ไปปฏิบัติงานหรือลาหยุดราชการ ซึ่งอาจจะเป็นการลาป่วย ลากิจส่วนตัว ลาอุปสมบท ลาคลอด หรือลาป่วยอย่างอื่น ตามที่กฎหมายหรือระเบียบการลาระบุไว้โดยให้ได้รับเงินเดือนในระหว่างลาหยุดราชการดังกล่าว และกรณีที่ข้าราชการลาหยุดราชการบ่อยครั้งเช่นนั้น ผู้บังคับบัญชาก็ไม่อาจจะลงโทษหรือหน่วงเหนี่ยวไม่ให้ลาได้ นอกจากนี้ยังมีข้าราชการบางคนถือว่า การลาหยุดราชการเป็นสิทธิอันชอบธรรมของข้าราชการด้วยซ้ำไป เพราะว่าตามข้อ ๔ (๖) แห่งกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๕ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่มีวันลา มาก โดยมีเกณฑ์วันลารวมทั้งลากิจและลาป่วยถึงสี่สัปดาห์ เว้นแต่

ก. ลาอุปสมบท โดยได้รับเงินเดือนระหว่างลาตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ

ข. ลาดลดครบคร ไม่เกิน ๖๐ วัน

ค. ลาป่วย ซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานาน คราวเดียวหรือหลายคราวรวมกัน ไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวันหรือ

ง. ลาป่วย เพราะประสบอันตรายในขณะที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือในขณะที่เดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการตามหน้าที่

ดังนั้น จึงไม่ต้องสงสัยแต่ประการใดเลยว่า มีข้าราชการบางคนขึ้นใบลา (ลากิจและลาป่วยสลับกันไป) ตามสิทธิดังกล่าวเต็มอัตรา คือ ๔๕ วัน หรือห่อนจากจำนวนนี้บ้างเล็กน้อย และเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ข้าราชการเหล่านั้นก็ได้รับการเลื่อนเงินเดือนประจำปีกันคนละหนึ่งขั้นอย่างทั่วหน้าเพราะว่า "ความขี้โม้ ความคึกไม่ปรากฏและลาไม่เกินกำหนด" นั่นเอง

ด้วยเหตุนี้เอง จึงมีเหตุการณ์เกี่ยวกับการลาหยุดราชการเกิดขึ้นบ่อย ๆ เช่น

- ข้าราชการชายจะใช้สิทธิการลาหยุดราชการ เพื่ออุปสมบทเป็นเวลา ๑๒๐ วันตามที่กำหนดไว้ แต่บางคนอาจจะขอลาหยุดราชการน้อยกว่านี้ก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร

- ข้าราชการสตรีจะใช้สิทธิการลาหยุดราชการ เพื่อคลอดบุตร ๖๐ วัน เต็มตามที่กำหนดไว้ แต่ก็มีบางคนขอลาหยุดราชการเพียง ๔๕ วัน หรือน้อยกว่านี้ก็ได้ แล้วแต่กรณี

- ทั้งข้าราชการชายและข้าราชการสตรี จะใช้สิทธิการลาหยุดราชการ โดยลาป่วย ซึ่ง (ไม่) จำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานานคราวเดียวหรือหลายคราวรวมกันไม่เกิน ๑๒๐ วัน นอกจากนั้น ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดให้ข้าราชการลาป่วยโดยได้รับเงินเดือนในระหว่างลาหนึ่งไม่เกิน ๖๐ วันแต่เจ้ากระทรวงอาจจะพิจารณาอนุญาตให้ลาหยุดราชการ (ป่วย) โดยได้รับเงินเดือนในระหว่างลาอีก ๖๐ วัน ดังนั้น ข้าราชการจึงมีสิทธิลาหยุดราชการ (ป่วย) โดยได้รับเงินเดือนในระหว่างลาจำนวน ๑๒๐ วัน แต่บางกระทรวงอาจจะพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการในสังกัดลาหยุดราชการ โดยได้รับเงินเดือนในระหว่างลาได้ไม่เกิน ๕๐ วัน ทั้งนี้ ตามที่เห็นสมควรหรือตามลักษณะของการลาหยุดราชการ (สาเหตุของการป่วย)

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้เขียนหยิบยกเรื่องนี้เสนอให้พิจารณา เนื่องจากเกิดความไม่เป็นธรรม หรือเหลื่อมล้ำสูงระหว่างข้าราชการกับลูกจ้างประจำ ซึ่งต่างก็เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เหมือนกัน เพราะว่า ลูกจ้างประจำได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการ (ลาป่วย) โดยได้รับค่าจ้างในระหว่างลาหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วันทำการ และถ้าลาหยุดราชการ (ลาป่วย) เกินกำหนดดังกล่าว ก็จะไม่ได้รับค่าจ้างในระหว่างลา ทั้ง ๆ ที่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ (บางตำแหน่ง) ต่างก็มีความสำคัญต่อทางราชการพอ ๆ กัน และระเบียบหรือข้อบังคับหรือกฎหมายบางเรื่อง เช่น อัตราค่าจ้าง การลงโทษลูกจ้าง ฯลฯ ก็มักจะอนุโลมตามแบบอย่างของข้าราชการพลเรือนอยู่เสมอ นอกจากนี้ เรามักจะพบอยู่เสมอว่า ผู้ที่เป็นโรคประสาทอย่างแรง (หลักฐานใบรับรองแพทย์) หรือเป็นอัมพาต หรือเจ็บป่วยอย่างอื่น เช่น ตาพิการ (ประสบอุบัติเหตุหรือถูกสาคมนากรด) ก็ยังคงเป็นข้าราชการ (แต่ลาป่วย) อยู่ต่อไป ทั้ง ๆ ที่ไม่สามารถปฏิบัติราชการได้ ซึ่งควรจะส่งให้ออกจากราชการตามนัยมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ได้แล้ว ฐานหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน แต่ปรากฏว่า ข้าราชการเหล่านั้น (บางราย) ก็ได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการทั้งที่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้รับเงินเดือนในระหว่างลา เมื่อเป็นเช่นนั้น การปฏิบัติราชการจะมีประสิทธิภาพได้อย่างไร

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงความไม่เป็นธรรมหรือเกิดความเหลื่อมล้ำค่าสูง และจุดอ่อนดังกล่าวแล้ว ก็ใครที่จะเสนอแนะให้ผู้ที่มีอำนาจในเรื่องนี้ปรับปรุงแก้ไขเรื่องการลาของข้าราชการและลูกจ้างประจำเสียใหม่ โดย

๑. ควรจะกำหนดวันลาหยุดราชการ (ลาป่วย) โดยได้รับเงินเดือนในระหว่างลาของข้าราชการและลูกจ้างประจำให้เหมือนกัน (ขณะนั้นหนึ่งๆ ข้าราชการลาได้ไม่เกิน ๖๐ วัน แต่ลูกจ้างประจำลาได้ไม่เกิน ๓๐ วัน) ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่ลูกจ้างประจำ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นเดียวกับข้าราชการ

๒. ควรจะกำหนดวันลาหยุดราชการ สำหรับเป็นเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการเสียใหม่ ซึ่งอาจจะกำหนดไว้ว่า หากข้าราชการลาหยุดราชการไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ตามเกินกว่า ๔๕ วัน จะไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนประจำปีนั้น ๆ ผู้เขียนเชื่อเหลือเกินว่า จำนวนข้าราชการและวันลาหยุดราชการคงจะลดน้อยลงเป็นอันมาก เพราะเกรงว่า จะไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนนั่นเอง

อนึ่ง หากข้อเขียนเรื่องนี้เป็นที่กระพริบกระเือนหรือเสียดแทงแสดงใจต่อข้าราชการซึ่งลาหยุดราชการบ่อย ๆ ผู้เขียนก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

บุญสิน ชุ่มสัน

ขอแสดงความยินดีแก่ข้าราชการของชาติ

ประชาชนไทยได้ตระหนักถึงคุณงามความดีและการหน้าที่ของท่านทั้งหลาย ที่ได้
รับใช้งานของชาติมาด้วยความวิริยะอุตสาหะ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมาก
มา และบัดนี้ประชาชนคนไทยโดยผ่านสมาชิกสภาธิบดีบัญญัติแห่งชาติ ได้อนุมัติให้เพิ่มเงิน
เดือนแก่ข้าราชการทั่วประเทศซึ่งมีจำนวนประมาณ ๑ แสนคน นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.
๒๕๑๗ เป็นต้นไป

น.น. ปช. มีความดีใจอย่างสุดซึ้งและขอแสดงความยินดีต่อข้าราชการทุกคนพร้อม
ทั้งอวยพรให้ท่านประสบความสำเร็จเรื่องมีความสุขและก้าวหน้าในชีวิตตลอดไป โดยจิตสำนึกและ
ความรู้สึกของคนไทยส่วนใหญ่นั้นเข้าใจว่า ข้าราชการเป็นผู้ทำหน้าที่ปกครองประชาชน เป็น
ผู้นำทางตลอดจนเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองและรับผิดชอบงานของชาติให้แก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้
น.น. ปช. ใคร่จะขอกราบวิงวอนและขอร้องข้าราชการทุกท่านได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบใน
หน้าที่ของท่าน ที่มีความหมายอย่างแท้จริง เพราะประชาชนผู้ให้หยาดเหงื่อและแรงงาน
ของตน หาเงินมาช่วยเพิ่มเงินเดือนให้แก่ท่านเพื่อที่จะให้ท่านได้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี
ขึ้นพอสมควร จะได้ตั้งใจปฏิบัติภาระหน้าที่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยด้วยความสุจริตยุติธรรมและ
ขอให้ท่านได้ใช้เงินที่ได้เพิ่มมานั้น เพื่อการครองชีพและเลี้ยงดูครอบครัวของท่าน ประชาชน
ผู้เสียภาษีเชื่อว่าเงินที่ท่านได้เพิ่มนั้นคงจะเพียงพอกับอัตราของท่านอย่างแน่นอน ถ้าท่านจะใช้
เงินโดยมีเหตุผล รู้จักการประหยัดใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น ไม่ฟุ่มเฟือย สรุ่ยสุร่าย เพราะทุกวัน
นี้ประชาชนส่วนมากมีความเข้าใจว่าข้าราชการเป็นคนที่สมควรได้รับจ้างทำงานโดยมีค่าจ้างเงิน
เดือนประจำ มีสวัสดิการบำนาญทุกขั้นบำรุงสุขหลายอย่าง แต่เป็นผู้ที่ค่อนข้างจะใช้จ่ายสรุ่ยสุร่าย
ฟุ่มเฟือย ชอบใช้ของที่มาจากต่างประเทศ ชอบนั่งกินอาหารตามภัตตาคารราคาแพง ๆ ชอบ
เล่นการพนันและหมกมุ่นอยู่กับอบายมุขต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะถือว่าตนมีเงินเดือน เงินหมดเท่าไรก็
หมดไป สิ้นเดือนก็ได้มาอีก

น.น. ปช. มีความเป็นห่วงว่าถ้าข้าราชการคนไหนที่ใช้จ่ายเงินเกินกว่าความจำเป็นโดยไม่คำนึงถึงรายได้ของตนก็จะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ครอบครัว อันจะเป็นบ่อเกิดของการทุจริตในหน้าที่ราชการขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เลวร้ายต่อสังคมในระบอบประชาธิปไตยปัจจุบัน ฉะนั้น น.น. ปช. จึงขอกราบวิงวอนมายังข้าราชการทุกคนได้โปรดระลึกว่า ท่านคือผู้รับจ้างประชาชน งานของราชการคืองานของประชาชน เงินราชการคือเงินของประชาชนและทรัพย์สินของราชการคือทรัพย์สินของประชาชน ขอให้ข้าราชการทุกท่านทุ่มใจที่ประชาชนเป็นผู้ที่สวดหาเงินมาจ้างท่านให้ทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติอันเป็นสุดที่รักยิ่งของเราทุกคน เพราะประชาชนเคารพนับถือมีความศรัทธาและไว้วางใจในตัวท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้มอบทุกสิ่งทุกอย่างให้อยู่ในความรับผิดชอบของท่านอย่างจริงใจ

ด้วยความศรัทธา ด้วยความรักและเคารพซึ่งกันและกันต่อข้าราชการทุกท่าน น.น. ปช. มีความสุขใจและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ข้าราชการได้รับการเพิ่มเงินเดือนครั้งน สมแล้วซึ่งคุณงามความดีที่ข้าราชการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างดียิ่ง ประชาชนคนไทยทุกคนมีความเชื่อมั่นนับแต่ต้นตอไปอันเป็นยุคแห่งความสดใสที่ทุกคนจะมีชีวิตอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย จะไม่มีสิ่งเหล่านี้อะไรเกิดขึ้นเลย เพราะข้าราชการทุกท่านคือ ผู้มีเกียรติที่ประชาชนคนไทย ๔๐ ล้านคน ให้ความเคารพและไว้วางใจด้วยความศรัทธาเป็นอย่างยิ่งที่สุดกล่าวคือ :-

๑. ข้าราชการจะไม่คิดว่าตนเป็นอภิสิทธิ์ชนหรือเป็นนายราษฎร
๒. ข้าราชการจะไม่ใช้อำนาจ หน้าที่ของงาน ข่มเหง รังแก ราษฎร
๓. ข้าราชการจะไม่ทุจริตต่อหน้าที่ ไม่คดโกงหรือเบียดบังเอาทรัพย์สินของราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว

๔. ข้าราชการจะมีความตั้งใจ ปฏิบัติงานเต็มความรู้ความสามารถของตนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่องานในหน้าที่อย่างแท้จริง

๕. ข้าราชการรักษาประโยชน์ของชาติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต และเที่ยงธรรม

๖. ข้าราชการจะไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ด้วยการใช้อิทธิพลข่มขู่ รีดไถประชาชน

๗. ข้าราชการจะไม่รับอามิสสินจ้างจากบุคคลใด เพื่อให้ตนเองละเลยต่อความรับผิดชอบในหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่

๘. ข้าราชการจะไม่เล่นการพนัน หรือหมกมุ่นในอบายมุข ไม่เป็นผู้ชักจูงหรือส่งเสริมให้ประชาชนเล่นการพนันหรือใช้การพนันเป็นเครื่องมือหลอกล่อเอาประโยชน์จากประชาชน

๙. ข้าราชการจะใช้จ่ายเงินด้วยการประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย มีชาตินิยมไทย สนับสนุนในสิ่งที่เกิดเป็นผลดีของคนไทย

๑๐. ข้าราชการที่รู้ตัวว่าไม่มีความสามารถจะปฏิบัติราชการให้เป็นผลดี ต่อส่วนรวมได้จะพิจารณาตนเองและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่องานของชาติได้อย่างแท้จริง

นน. ปช. ขอสดุดีแก่ข้าราชการด้วยความจริงใจอีกครั้งหนึ่ง ที่ทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นเอกประการ ถ้าหากท่านจะมีอะไรเกิดขึ้นในใจในทางที่มีขอบมิควร นน. ปช. ขอกราบวิงวอนท่านได้โปรดระลึกว่า

“ข้าราชการมีพร้อมทุกอย่างแล้วที่ประชาชนมอบให้ มีโต๊ะทำงาน มีเงินเดือนประจำ มีเงินสวัสดิการครบถ้วน มีทุนสงเคราะห์ บำบัดทุกข์บำรุงสุข มีเงินใช้จ่ายได้ชั่วชีวิต และยังมีบ้านอยู่เพื่อแผ้วไปถึงลูกหลานอีกด้วย

แต่ประชาชนผู้ต้องใช้หยาดเหงื่อและแรงงานหาเงินมาจ้างท่านทำงานต้องช่วยตัวเอง ทุกอย่างตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ หิววันกินวันเพื่อยังชีพ ไม่มีสวัสดิการ ไม่มีทุนสงเคราะห์ ไม่มีอะไรที่จะเป็นหลักยึดเหนี่ยวได้ เพียงแต่การมีชีวิตอยู่วันหนึ่งเพื่อทำงานวันหนึ่ง กินและเลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดไปได้ในวันนั้น ถ้าวันพรุ่งนี้สนหลมหายใจก็จะไม่รู้เลยว่าอนาคตของครอบครัวตนจะเป็นอย่างไร “นี่แหละคือชีวิตของผู้ที่เป็นนายจ้างของข้าราชการ”

“เราทำความดี เพื่อ สันติสุขของมวลชน”

นน. ปช.

(แนวร่วม นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน เพื่อชาติ)

วาระสารข้าราชการ ขอนุโมทนาด้วยอย่างสุดซึ้ง

บรรณาธิการ

พวกประจบสอพลอรุ่งเรือง บ้านเมืองทรุดโทรม จะแก้ตรงไหนดี

ผมได้อ่านคอลัมน์ “มองคนละมุม” ของอัครนี้ หฤทัย รู้สึกว่าเขียนล้อได้ดีมาก แต่ก็ยังมองไม่เห็นแนวทางแก้ไขอยู่นั่นเอง ล้อได้ล้อไปไม่มีหรือความละเอียดเสียอย่างก็เท่านั้นเอง เพราะข้าราชการประเภทนั้นขาดศักดิ์ศรีของความเป็นคน ขาดหัวใจ ไม่มีความคิด เห็นแก่สิ่งที่จะได้รับกับตัวเองเป็นใหญ่กว่าความยุติธรรมหรือประโยชน์ของชาติบ้านเมือง เขาคิดแต่เพียงว่าชาติบ้านเมืองจะเป็นอย่างไรก็ช่าง ขอให้เขาได้มีกินมีใช้ด้วยการประจบสอพลอเป็นใช้ได้ จากการสอพลอของเขาใครจะล้มจมลงไปก็ช่างดีกว่า ปล้นเขากินมันจะติดตะราง เขาคงจะคิดกันเช่นนั้น

ผมอยู่ในวงการมานานใกล้จะเกษียณแล้ว เห็นข้าราชการประเภทนี้แล้วรู้สึกสะอิดสะเอียนเหลือเกิน แต่มูลเหตุที่ทำให้เกิดข้าราชการประเภทนี้ไม่มีใครคิดกำจัดออกไปจากระบบราชการเสียเลย เพราะคตินิยมเช่นนั้นมันเข้าสาธเล็ดข้าราชการประเภทนี้มาหลายชั่วคนแล้ว มันเป็นกรรมพันธุ์ไปเสียแล้ว เมื่อวิเคราะห์ดูแล้วมันก็เหมือนกับเชื้อโรคร้ายโรคมะเร็งมันเกิดมาจากมูลเหตุถ้าไม่เชอมันก็ไม่เกิดขึ้นมา ทางหรือระบบไม่ค้มมันก็ก่อให้เกิดกรณีเช่นนั้นขึ้น เท่าที่สังเกตจากข้าราชการในส่วนภูมิภาคทั่ว ๆ ไป มีพฤติกรรมดังนี้

ความสำคัญก็คือ เงินเดือน ตำแหน่งอำนาจหน้าที่ เหล่านี้คือสิ่งต้องการของข้าราชการทุกคน ทำอย่างไรจึงจะได้มามาก ๆ และเร็ว ๆ

ผู้มีอำนาจขาดเรื่องเงินเดือนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ ถ้าผู้ขาดเรื่องเหล่านี้เป็นผู้มีความยุติธรรม ผลผลงานราชการเป็นที่ยัง ไม่เห็นแก่ผลส่วนตัวที่จะได้จากลูกน้องประเภทประจบสอพลอ เป็นผู้คุณธรรมมีหรือความละเอียดที่จะทำชั่วทำผิด มีโอกาสไปเกรงต่อบาปกรรมอยู่บ้าง พวกประจบสอพลอก็มีช่องมีโอกาสน้อยลงไป ถ้าผู้ใหญ่ไม่มีคุณธรรม มีแต่คตินิยมของอสุร เห็นแก่ได้ของกินของใช้จากลูกน้อง กระสันอยากคือความชกย่องสรรเสริญด้วยลมปากของลูกน้องประเภทประจบสอพลอ พวกนั้นก็ไล่ไล่เงินเดือน ๒ ชั้น ได้ตำแหน่งดี คมทุกบุญแถมงาน แต่งานของชาติบ้านเมืองไม่เจริญก้าวหน้าหรอกครับ เพราะพวกคนส่วนมากเป็นผู้ไม่มีความรู้ความสามารถในหน้าที่การงานเลย จึงหาความดีใส่ตัวด้วยการประจบประแจงแทนความรู้ความสามารถในหน้าที่ราชการ ผลของระบบงานอย่างนี้คือภาพพจน์ของข้าราชการไทยในปัจจุบันนี้ ส่วนพวกที่ทำตามระเบียบแบบดองว่ามีความรู้ความสามารถตั้งใจทำงานให้ก้าวหน้าไป ถือศักดิ์ศรีของความเป็นคน ใช้เงินของคนแบบพวกเดียวกันไม่เป็น

เลือกไม่เป็น ให้ทำไปจนตายก็ไม่ได้ ในที่สุดก็หมดกำลังใจไปเอง ปลอบให้พวกประจบประแจงสอพลอ
ไว้ความรู้ความสามารถในหลักราชการครองเมือง ครองอำนาจราชการ ครองตำแหน่งหัวกัญเฉ
งานของชาติบ้านเมือง

ระบบสอพลอกรุงเรื่องตลอดมา

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข จากการวิเคราะห์วิจัยจะเห็นได้ว่า พวกประจบสอพลอ
มาจากคน ๒ ระดับ ๒ ประเภทด้วยกัน คือข้าราชการชั้นผู้น้อยพวกกระเจอกทั้งหลายที่ใช้วิธี
การเช่นนั้นหาเงิน หาความดีใส่ตัวเอาความชั่วและความอับดีธรรมโยนทิ้งให้กับเพื่อนบ้าน เป็น
ประเภทที่ไม่สามารถจะหาความดีใส่ตัวจากความรู้ความสามารถในหน้าที่การงานได้ เพราะขาด
ความรู้ความสามารถเขาจึงต้องหาความดีใส่ตัวอีกทางหนึ่งที่เขาพอจะหาได้ เป็นความผิดของใคร
ผู้ใดเป็นผู้รับผลร้ายจากการนั้นบ้าง นอกจากชาติบ้านเมือง และประชาชนที่ร้องโอดโอยอยู่
ทุกวันนี้ ความผิดอยู่ที่ระบบการบริหารงานบุคคล งานราชการนั้นมีทั้งงานเศรษฐกิจ สังคม การ
ปกครอง การสอบสวนสืบสวน การยุติธรรม ต้องใช้คนมีความรู้ได้มาตรฐานทั้งนั้น ทำไม
ยังมีระบบเอาคนที่ความรู้ไม่ได้มาตรฐานเข้าไปทำกันอยู่อีก ความยุ่งยากต่าง ๆ ตามอำเภอ
จังหวัด เกิดจากพวกนี้เป็นส่วนใหญ่ คนขาดความรู้ก็ย่อมต้องใช้อำนาจตัดปัญหาต่าง ๆ ให้
น้อยลงไป ให้มีงานน้อย ๆ ไม่ต้องการให้มีปัญหา ต้องการบดสวะให้พ้นไปวันหนึ่ง ๆ เพราะ
ไม่มีปัญญาก็แก้ไข มันมาคิดต้องงานมากกับปัญหาแต่ละคนก็ย่อมจะต้องมีกีดตาคมมันไปเสียจะ
ได้สนใจเรื่องอื่นราวไป พวกนี้เท่าที่เห็นนอกจากหาความดีประเภทนี้แล้วยังกับยอมข้าราชการ
ประเภทมีความรู้ความสามารถเสียอีกด้วยก็สอพลอนั่นเองเพื่อยกตนให้สูงขึ้น ท่านเคยเห็นบ้าง
ไหมครับ ขอรับกระดมดลองเป็นบ้านงูเต่าจวนาถกินเหล้าเล่นไพ่พนเป็นมาไปที่เคี้ยว แดงงานไม่ได้เรื่องเลย

ฐานรองรับการประจบประแจงสอพลอคือผู้มีอำนาจขาดเรื่องเงินเดือน ตำแหน่ง
หน้าที่ การเลื่อนขึ้นเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง พวกนี้ถ้าเป็นผู้ใหญ่ไม่มีคุณธรรมเห็นแก่ได้ของกิน
ของใช้ส่วนตัวเห็นแก่เงินลูกน้องที่ตัวไปตัวมาเอ่ยเอื่อนมธรสวาจา ขกย่องชมเชยเป็นการส่วน
ตัว ส่วนงานของชาติบ้านเมืองจะเป็นอย่างไรก็ช่าง ขอให้มันได้ประโยชน์ส่วนตัวเป็นใช้ได้
พวกนี้แหละครับมีทัศนคติของวงราชการและงานบริหารที่ทำให้ชาติเสื่อมโทรมอยู่ทุกวันนี้ มี

มากไหมครับท่านคนประเภทอยู่ในระดับไหน ผู้ที่เคร่ง พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือนตามตัวบทหรือกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเหล่านั้นแต่ไม่ได้สัมผัสกับความจริงและประสบการณ์คงจะไม่รู้จักกลในเรือนเช่นนี้หรือจะบอกให้ พวกนี้สมัยนี้เป็นผู้น้อยก็จริงเป็นพวกคณิศรเช่นนี้น่าก่อนแล้วมาดอนทุณเภาตอนนั้นก็อาจเป็นได้ การแก้ไขพวกนี้ยากมาก จะเอาไปประจํากรมเสียก็ทำให้เกิดการสูญเปล่าจะเอาไปทำงานก็ยังสูญเปล่าและก่อปัญหาซึ่งกว่านั้นขึ้นไปอีก ผู้ใหญ่ที่อยู่เหนือขึ้นไปไม่มีโอกาสรู้หรือครับ ต้องประชาตติของข้าราชการลูกน้องหรือกลองหย่งเสียงรับฟังความคิดเห็นนั้นแหละ ถึงอย่างนั้นก็จะไปไม่รอด ไม่เหมือนกับพวกไม่มีความรู้พอมิทางแก้ไขโดยเลือกหรือ วางระเบียบให้บรรจุนใหม่ความรู้ชั้นนั้นชั้นนี้เข้ามาตรฐาน ความรู้ของข้าราชการเบื้องต้นขึ้นไปตามประเภทของงานก็พอแก้ไขได้ แต่ประเภทเสือนอนกินสร้างความยุ่งยากให้แก่วงการนี้ยากจะกำจัดออกไปได้ ปล่อยไว้งานของชาติบ้านเมืองก็คงเป็นอยู่อย่างนี้ เกิดเป็นคนไทยก็ต้องทนอยู่อย่างนี้ ไม่มีใครที่จะเป็นวีรบุรุษเข้าแก้ไขสถานะการณ์ได้ พวกสมาชิกสภานิติบัญญัติจะมีใครคิดที่จะเสนอร่าง พ.ร.บ. ข้าราชการใหม่บ้างหนอ กฎ ก.พ. ต่าง ๆ เมื่อไรจะมีคนคิดสะสางเสียที ระบบราชการเมื่อไรจะมีคนกล้าหาญเข้าแก้ไขสักครั้ง สิ่งเหล่านี้รกรอกอยู่ในใจของข้าราชการผู้น้อยเป็นปมแล้วพอมักบ่อนทำลายทุกสิ่งทุกอย่างในจิตใจทั้งของข้าราชการและประชาชน จนกว่าฟ้าจะผ่าลงมาให้ทุกสิ่งทุกอย่างพังทลายลงไปในชั่วพริบตาแล้วไป คือไฟนัลลิตกลป้ออย่างไรเล่าท่าน.

“สมาชิกเลขที่ ๖๒๐๒”

ความเห็นในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภาคตะวันออก

ด้วย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรีจัดให้มีการนำสื่อมวลชนไปทัศนศึกษาสภาพของสิ่งแวดล้อมภาคตะวันออกในปัจจุบันนี้ว่าเป็นอย่างไร และทางราชการกำลังดำเนินการป้องกันความเสียหายกันอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้สื่อมวลชนไปพบเห็นสภาพของสิ่งแวดล้อมด้วยตาตนเองและเข้าใจอย่างถูกต้อง จากคำบรรยายของนักวิชาการสาขาต่าง ๆ จะได้ร่วมมือกับทางราชการดำเนินการป้องกันความเสียหายให้ได้เป็นผลดีต่อไป

สภาพของสิ่งแวดล้อมตามที่ปรากฏกับสายตาจริง ๆ เวลาที่ใกล้จะหมดทางป้องกันแก้ไขแล้ว โดยเฉพาะเรื่องน้ำไม่ ใช้น้ำ น้ำเน่า และอากาศเสีย ทั้งนี้ เกิดจากอิทธิพลรุนแรงจากธรรมชาติของมนุษย์ คือ การเกิดมาก กับการทำทุกอย่างเพื่อตัวอยู่รอดไปชั่วชีวิต ซึ่งเป็นการช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรงไปด้วย

ทางราชการได้เริ่มดำเนินการป้องกันความเสียหาย โดยการตั้งคณะกรรมการขึ้นเฉพาะอย่างเฉพาะคราวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๖ ในปีสุดท้ายนี้มี รวม ๘ คณะ โดยมี ๑ คณะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในสมัยนั้นเป็นประธานกรรมการคณะกรรมการอำนวยการ กับมีเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในสมัยนั้นเป็นประธานกรรมการบริหาร ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ป้องกันความเสียหายเป็นไปได้ จนปรากฏผลตามที่ปรากฏกับสายตาในปัจจุบันนี้ การดำเนินการไม่ได้ผล ขึ้นอยู่กับองค์บุคคลอันเป็นคุณลักษณะของคนไทยประการหนึ่ง กับระบบการจัดระเบียบราชการไม่ช่วยให้งานที่ควรจะเป็นไปได้เป็นไปได้อีกประการหนึ่ง

ด้วยเหตุดังกล่าวแล้ว แม้ในต่างประเทศ จึงได้แยกงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม กับงานอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ไว้คนละส่วน เพื่อให้ต่างฝ่ายต่างคอยช่วยกันให้เกิดผลดีแก่กันทั้งสองฝ่าย ตามที่ข้าพเจ้าได้พบเห็นมาด้วยตัวเองในสหรัฐอเมริกาเมื่อ ๒๑ ปี มาแล้ว และเรายังจะเล่าหลังต่อไป จนกว่าจะมีหน่วยงานถาวรเกี่ยวกับการป้องกันความเสียหายของสภาพแวดล้อมได้เกิดขึ้น และเมื่อเกิดขึ้นแล้ว ทางหลักวิชาและข้อเท็จจริงยังมีอยู่ว่า การจะดำเนินการได้เพียงใดก็เนื่องด้วยคุณลักษณะของผู้มีหน้าที่ซึ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจะต่อต้านเพียงใด กับการจัดระเบียบงานของหน่วยงานถาวรจะมีลักษณะที่จะทำงานได้ตามมติของ คณะรัฐมนตรีหรือไม่

พลเรือเอก อนันต์ เนตรโรจน์ ร.น.

(อนันต์ เนตรโรจน์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๗

คำกำชับกำชาประการหนึ่งที่เบื่องบน
ของมัย้าแล้วย้าอีกสำหรับการเขียนบทวิพากษ์
หรือบทความลงในวารสารข้าราชการก็คือ ห้าม
โจมตีใครเป็นการส่วนตัว ให้งานเขียนที่ออก
ไปจากหนังสือของทางราชการเล่มนี้มีลักษณะ
เป็นขั้วบวกที่จะไปต่อกับขั้วบวกของส่วน
ราชการอื่น

สมศักดิ์รับฟัง
รู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้างก็ซึม ผ่านองประกาศิต
นั้นไปตามวิสัยของข้าราชการที่ดี

ก็ต้องเห็นด้วยและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
รับฟังแล้วเมื่อก็คือเป็นหลักปฏิบัติอยู่ในหัวใจด้วยความ
เคารพนับถือและยกย่องเทอศุนเสมอมา

ครับ ผมสร้างกรอบสี่เหลี่ยมกับแคบขึ้น
มากรอบหนึ่ง แล้วยึดเยียดทัศนคติของตัวเอง
เข้าไปในกรอบนั้น เมื่อลงมือเขียนหนังสือ

กรอบนี้มีคำว่า “ไม่” เป็นโครงสร้าง
แทนเส้นหนาที่บ

ที่ร้ายมากในความรู้สึกของสมศักดิ์คือ - ไม่ ใช่ว่า
หน้า

มองคนละมุม : คอลัมน์

มองตอศเตอร์ (จอมปลอม)

อิสรา

อาทิตย์

กับคำนี้ถึงแม้ว่าผมจะไม่เห็นด้วย ผม
หรือจะกล้าโต้แย้งก็คงว่าง

มันก็ไม่ใช่ว่าหน้าของผมเหมือนกัน

ที่เขียนอะไรดียวมานักก็เพื่อจะบอกว่า
วันนั้นผมจะขออนุญาตแหกกรอบหนาที่บนนั้น
สักครั้ง

ถ้าถามว่าขออนุญาตใครก็จะตอบอย่าง
ตรงไปตรงมาว่าผมขออนุญาตตัวเอง ซึ่งเป็น
บุคคลที่ผมเคารพนับถือมากคนหนึ่ง

คนเราถ้าไม่เคารพตัวเองแล้ว จะไป
เคารพผู้อื่นกระไรได้

ผมขออนุญาตตัวเอง และได้ยินคำ
อนุญาตแล้ว

ผม จะต้อง เขียน ถึง ตอศเตอร์ ปลอม ๆ
คนหนึ่ง

ลักษณะการเขียนมันอาจจะกว้างไปกว้าง
มาจนพาดพิงเข้าไปโจมตีตอศเตอร์ ปลอมเป็น
การส่วนตัวเข้าบ้าง

ขอเรียนให้ทราบไว้เลยว่า อาการกว้าง
ของผมนั้นมิได้เกิดขึ้นเพราะความพลั้งเผลอแต่
ประการใด ยืนยันได้ว่ามันเกิดขึ้นจากเจตนา
โดยแท้ของผม

ก็บอกแล้วว่าแหกกรอบ ใครไม่ชอบ
ใจก็ว่ามา

ผมควร จะเล่าเรื่อง ดอคเตอร์ ปลอมนี้
อย่างย่อเป็นการปูพื้นไว้ชั้นหนึ่งก่อน วิธี
การง่าย ๆ คือ การเก็บข่าวจากหนังสือพิมพ์
มาเรียบเรียงเอาเท่านั้นเอง

เรื่องของเรื่องมีอยู่ว่า นายวิจิต
พันธุ์อำไพ ได้ใช้ปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย
ไอโอวา สหรัฐอเมริกา เป็นหลักฐานในการ
สมัครเข้ารับราชการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ และได้สอนอยู่ในแผนก
วิศวกรรมโยธามาสองปีแล้ว ปรากฏภายหลัง
ว่า ผู้นี้มีได้สำเร็จปริญญาเอกจริง เรื่องนี้
ถูกเปิดเผยขึ้นเพราะสำนักงาน ก.พ. ได้สอบถาม
ไปยังมหาวิทยาลัยดังกล่าว และได้รับการ
ยืนยันมาว่า นายวิจิต พันธุ์อำไพ มิได้สำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาเอกแต่อย่างใด

เรื่องทั้งหมดก็เห็นจะมีอยู่แค่นี้

พอเกิดเป็นข่าวครึกโครมขึ้นมา ใคร
ต่อใครหลาย คนก็ โยนความ ผิดนั้น มาที่สำนัก
งาน ก.พ. เลยกี่เดียว ทว่าเป็นความผิดพลาด
บกพร่อง หละหลวมในการตรวจสอบของ
สำนักงาน ก.พ. คอลัมนิสต์คนหนึ่งซัดโครม
ลงมาเลยว่า-รายการนี้ เรียกว่ารายการ ความโง่
เงาของ ก.พ.

ผมว่าจะพูดอย่างนั้นมันก็ไม่ถูก เป็นการพูดที่
วางบทสรุปเอาเองอย่างง่ายคาบเกินไปโดยไม่ได้อธิบาย
ข้อมูลให้ต้องแน่เสียก่อน

พูดกันอย่างตรงไปตรงมาไม่ต้องอ้อม
ค้อม ผมว่าเรื่องนี้ไม่ควรจะอยู่ในความรับผิดชอบ
ของสำนักงาน ก.พ.

เขียนอย่างนั้นมันคงไม่มีลักษณะ เป็นข้อหา

ข้อมูลประการหนึ่งที่น่าจะรับรู้ก็คือ นาย
วิจิต พันธุ์อำไพ ผู้นี้เมื่อครั้งไปศึกษาอยู่ที่
สหรัฐอเมริกาไม่ได้อยู่ในความดูแลของ ก.พ.
จึงไม่ทราบความเป็นมาตั้งแต่ต้น แต่ก็ได้ทำ
งานเกินหน้าที่ที่ได้พยายามตรวจสอบข้อเท็จ
จริงเกี่ยวกับวุฒิให้แก่หน่วยงานที่จะบรรจุ

ครับ ก.พ. มีหน้าที่โดยตรงในการพิจารณาคุณวุฒิ
ก็เพียงเท่านั้น

อย่างในกรณีนี้ ทางส่วนราชการที่
ประสงค์จะบรรจุนายวิจิต พันธุ์อำไพ เข้ารับ
ราชการก็จะส่งหนังสือถึงสำนักงาน ก.พ. บ่ง
แสดงว่าประสงค์จะบรรจุนายวิจิต พันธุ์อำไพ
ซึ่งได้รับปริญญาเอกทางวิศวกรรมโยธา เข้า
รับราชการ จึงขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณา
ว่าควรจะบรรจุให้ได้รับเงินเดือนในชั้น อัน
ดับและขั้นใด

พร้อมกับหนังสือฉบับนี้ สิ่งที่ส่วน
ราชการต้นสังกัดต้องส่งมาให้ด้วย ก็คือประวัติ
การศึกษา หนังสือรับรองและรายละเอียดของ
วิชาที่ศึกษาคือ ทรานสคริปต์

สิ่งที่ส่งมาด้วยเหล่านี้ หากไม่ได้นำตัวจริงมาแสดงคือเพียงถ่ายเอกสารส่งมาให้ ต้องมีเจ้าหน้าที่เซ็นชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง และต้องมีผู้รับรองประวัติการศึกษาว่าเป็นความจริงทุกประการด้วย

ในกรณีของนายวิชุด พันธุ์อำไพ นั้นหลักฐานเอกสารต่างๆ เป็นภาพถ่ายเอกสาร โดยมีเจ้าหน้าที่ชื่อพัชรภรณ์ ตำแหน่งประจำแผนก สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เซ็นชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง

หน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. เมื่อได้รับเอกสารดังกล่าวแล้วก็คือ การพิจารณาตราคุณวุฒิให้ตามที่ส่วนราชการขอมา ก็เพียงแค่นั้น

สำนักงาน ก.พ. ก็ได้ทำตามหน้าที่อย่างทั่วมาครบถ้วนตามกระบวนการเรียบร้อยแล้ว

ผมจึงยังมองไม่เห็นว่าคุณสำนักงาน ก.พ. ผิดตรงไหน

ผมบอกแล้วว่า เมื่อมองออกไปจากมุมที่ผมยืนอยู่ ความผิดไม่ควรจะตกอยู่กับสำนักงาน ก.พ.

ความผิดดังกล่าวอยู่ที่การเซ็นรับรองสำเนาถูกต้องในทรานสคริปต์นั่นเอง ผมไม่ทราบเหมือนกันว่าก่อนจะถึงกรรมวิธีติดรายการ “สำเนาถูกต้อง” แล้วเซ็นชื่อรับรองลงไปนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เซ็นชื่อได้เห็นใบทรานสคริปต์ตัวจริงหรือเปล่า

ถ้าเห็น—ก็แสดงว่าทรานสคริปต์นั้นทำขึ้นได้อย่างเนบเนียนมาก

หากไม่เห็น คือเซ็นรับรองไปเฉย ๆ อย่างที่เคยปฏิบัติกันมา ผมก็คงไม่มีอะไรจะพูดมากนักนอกจากจะหยุดเขียนเรื่องนี้สักหนึ่งนาที

เป็นการไว้อาลัยให้แก่ระบบราชการ

ต้องสารภาพกันตรง ๆ ว่า ในขั้นแรกผมให้ความสนใจกับเรื่องนี้น้อยเต็มที อาจจะเพราะได้พบได้เห็นข่าวคราวอันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของคนจำพวกนี้มานานแล้วก็ได้

ที่เป็นข่าวบ่อยหน่อยก็คือพวกที่ชอบบอควาง้างแต่งเครื่องแบบตำรวจ เครื่องแบบทหารนี่แหละครับ

ผมมองอย่างคนที่ไม่ได้รู้เรื่อง มาทางด้านจิตวิทยาว่า คนจำพวกนี้มีปมด้อยอยู่ในหัวใจ อยากแสดงออกให้คนอื่นยอมรับถึงปมเชิง(ปลอมๆ) ของตน

มองแล้วก็แค่สังเวช

ผม มาค้นหนังสือพิมพ์อ่านเรื่องนี้อย่างละเอียดเมื่อได้อ่านจดหมายของนายวิชุด พันธุ์อำไพ ที่ส่งไปถึง วีระ มุสิกพงศ์ แห่งค่ายสยามรัฐ ซึ่งตีพิมพ์ในคอลัมน์ของเขาเมื่อ ๒๘ เมษายน ๒๕๑๗

ผมอ่านแล้วความรู้สึกสังเวชก็เห็นมากขึ้นเป็นสองเท่า

และเกิดความคิดว่าผมควร จะเขียนอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง

ผมไม่ใช่คำว่า ตอบได้ เพราะยังไม่อยากลดตัวลงไปเล่นกับคำๆ นั้น

ผมอาจมีแค่ประกาศนียบัตรวิชาชีพใบเดียว ไม่มีความเป็นคุณวุฒิบัณฑิต-ก็ต้องวงเล็บอีกว่า ปลอมๆ แต่ผมก็มีเกียรติภูมิ ศักดิ์ และสิทธิ์ เต็มสภาพของประกาศนียบัตรวิชาชีพใบนั้น เนื่องจากผมได้มันมาจริงๆ ไม่ใช่ได้มาอย่างปลอมๆ ผมตีความเอาเองว่าเมื่อพิจารณากันในด้านเกียรติภูมิ ศักดิ์ และสิทธิ์แล้ว ผมยืนอยู่สูงเกินกว่าที่จะลดตัวลงไปจริงๆ

เพราะฉะนั้น โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่างานเขียนชิ้นนี้ของผมไม่ใช่การตอบโต้

แต่เป็นการทำความจริงให้ปรากฏเท่านั้น

ความตั้งใจเดิมของผมคือการคัดลอกจดหมายของนายวิจิต พันธ์อำไพ ที่ตีพิมพ์อยู่ในสยามรัฐฉบับดังกล่าว มาลงในงานเขียนชิ้นนี้ทั้งหมด แล้วค่อยๆ ทำความจริงให้ปรากฏเป็นข้อๆ ไป แต่เมื่อมาพิจารณาดูอย่างละเอียดรอบคอบแล้ว ผมก็เสียดายเวลาของผู้อ่านวารสารข้าราชการอยู่มาก เพราะคงจะไม่ได้อะไรจากการอ่านจดหมายฉบับนี้ นอกจากจะเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับที่ผมว่ามาแล้ว

คือความรู้สึกสังเวช

นอกจากนั้นยังจะได้พบกับโวหารลดเลี้ยวทำนองยกตนข่มท่าน หรือพิชน้อยหยิ่งเยโสแมลงบึ้งของดอกเตอร์จอมปลอมคนนั้นเข้าอีก มันจะเสียอารมณ์ไปเปล่าๆ

ผมจึงขอตัดมาเฉพาะประเด็นที่เราน่าจะได้พูดกัน

ด้วยเกียรติยศทั้งหมดที่ผมมีอยู่ ขอรับรองว่าจะไม่คัดลอกความเคลื่อนไหวของใครๆ มาโคธทำให้ความในจดหมายฉบับนั้นแปรเปลี่ยนไป

ดอกเตอร์จอมปลอมของผมเริ่มต้นว่า

“เรื่องที่เกิดขึ้นนั้น ถ้าจะเล่าให้ฟังคงจะหาคนเชื่อได้น้อยมาก ผมถือว่าผมไม่ได้หลอกลวงใครนอกจาก ก.พ. ซึ่งผมได้ใจที่จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นความผิดของเขาที่ไม่ได้ตรวจให้รอบคอบเสียก่อน ตอนสมัครงานผมไม่ได้ใช้ใบปริญญาใด ๆ เลย เขาก็ยังอุทิศตำแหน่ง”

ผมไม่เชื่อว่าดอกเตอร์จอมปลอมท่านนี้พูดแก้เกี้ยวได้ดังมาตั้งแต่ประเด็นแรก ตามข้อเท็จจริงอย่างที่ผมเขียนมาตั้งแต่ตอนต้นแล้วว่า ดอกเตอร์จอมปลอมไปสมัครงานที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยใช้ทรานสคริปท์ปลอมๆ ของตน เพราะฉะนั้นหน่วยงานหน่วยแรกที่ดอกเตอร์จอมปลอมจงใจจะหลอกลวงก็คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หาใช่ ก.พ. ไม่ ผมเรียนให้ทราบแล้วว่า ก.พ. มีหน้าที่ตีราคาคุณวุฒิ มิใช่มีหน้าที่ตรวจดูว่าเอกสารแสดงคุณวุฒิของใครเป็นของจริง หรือของปลอม เพราะฉะนั้น ผมไม่เห็นว่ ก.พ. จะถูกหลอกลวงตรงไหน ความผิดที่ไม่ได้ตรวจดูให้รอบคอบก็ตกเป็นของหน่วยราชการที่ส่งเอกสารปลอม ๆ ของดอกเตอร์ปลอม ๆ มาให้ ก.พ. ตีราคา

ประเด็นที่ว่าไม่ได้ใช้ใบปริญญาใดๆเลย ตอนสมัครงาน เห็นจะเป็นของจริงประการเดียวที่ดอกเตอร์จอมปลอมผู้นี้มีอยู่ในประเด็นแรก ครับ ก.พ.พิจารณาจากรายละเอียดที่แสดงในทรานสคริปต์ไม่พิจารณาจากใบปริญญาบัตรด้วยเหตุผลหลายประการ คือในทรานสคริปต์ที่มีรายละเอียดให้พิจารณามากกว่าที่จะดูจากใบปริญญาบัตรเหมือนการดูจากสมุดพกแสดง รายละเอียดของแต่ละวิชา ย่อมช่วยในการพิจารณาได้มากกว่าที่จะดูจากประกาศนียบัตร ซึ่งไม่มีรายละเอียดใดๆ เหตุผลอีกข้อหนึ่งสำหรับกรณีนี้คือใบปริญญาบัตรเพียงใบเดียวปลอมง่ายมาก ง่ายกว่าที่จะปลอมทรานสคริปต์อันแสดง รายละเอียดหลายเท่านัก

เขียนมาถึงตรงนี้แล้วผมขออนุญาตแสดงความชื่นชมกับฝีมืออันยอดเยี่ยมร้ายกาจระดับมืออาชีพในการปลอมทรานสคริปต์ของดอกเตอร์จอมปลอมคนนี้เป็นอย่างมาก เรื่องนี้หากไม่มีการสอบถามไปยังมหาวิทยาลัยที่ดอกเตอร์จอมปลอม (อ้างว่า) สำเร็จการศึกษา ก็จะไม่มีการล่วงรู้ความจริงเลย แม้แต่ตัวของดอกเตอร์จอมปลอมเองก็ตาม เพราะเวลายังผ่านไปนานเข้า นานเข้า ก็คงหลอกตัวเองจนหลงเชื่อไป

แล้วว่าตัวเองเป็นดอกเตอร์จริง ๆ

เป็นช่างนั่นหรือเปล่าครับดอกเตอร์

ดอกเตอร์จอมปลอมรายเรียงต่อไปว่า

“ทำไปเพราะความจำเป็นบางอย่าง คือภรรยาผมได้ทุนไปเรียนปริญญาโทต้องกลับมาทำงานที่ส่งงานครั้นนั้นเพื่อให้ทุนคืนเป็นเวลาประมาณสามปี ผมก็เลยคิดว่าจะทำราชการ อยู่จนถึงเวลานั้น จึงค่อยลาออกมาทำงานอย่างอื่นซึ่งมีรายได้สูงกว่า และมหาวิทยาลัยก็ขาดคนสอนอยู่ ถ้าผมเพียงแต่ใช้ปริญญาโทซึ่งมีอยู่อย่างสมบูรณ์ก็คงจะไม่มีอะไร แต่ผมไปเรียนด้วยทุนส่วนตัว เห็นว่ารัฐบาลควรจะช่วยเหลือผมเรื่องเงินบ้าง เลยบอกเขาไปว่าจบปริญญาเอกแล้ว เพื่อที่จะได้เงินเดือนเพิ่มขึ้นอีกเดือนละ ๔๕๐ บาท ถ้าหากว่าผมทำงานแบบคนอื่นคือไม่ทำอะไรก็คงคงอย่างที่ได้อำนาจก็จะไม่มีใครเขม่นและเอาไปฟ้อง ก.พ.”

มีหลายประเด็นที่เราจะต้องพูดกันในพารากราฟนี้

ผมไม่เชื่อว่าดอกเตอร์จอมปลอมคนนี้จะอยู่รับราชการแค่สามปีอย่างที่อ้างมา เหตุผลสนับสนุนความไม่เชื่อของผมก็คือ ดอกเตอร์จอมปลอมเรียกได้ว่าประสบความสำเร็จ (ในการหลอกลวง) ทางราชการแล้วด้วยการใช้ทรานสคริปต์ปลอม เพราะฉะนั้นผมก็มองไม่เห็นความจำเป็นใดที่ดอกเตอร์จอมปลอมจะต้องเอาทรานสคริปต์หรือวุฒิบัตรปลอม(ถ้ามี) ไปสมัครงานที่อื่นให้มันเสี่ยงต่อการถูกจับได้อีก

ทั้งสถานะภาพในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ของดอกเตอร์จอมปลอมผู้นี้ เท่าที่ผมสับตรับ ฟังมาก็เรียกได้ว่าสูงมาก เพราะฉะนั้นถ้าดอก-
เตอร์จอมปลอมของผมจะลาออกจริงก็เป็นเรื่อง
ที่น่าเสียดายมาก

**ไม่ใช่ผู้นำเสียค่าปรับทางราชการ ที่จะต้อง
เสียคนอย่างดอกเตอร์ไป**

แต่นำเสียค่าปรับ สำหรับ ดอกเตอร์ปลอมในแง่ที่
ว่า จะไปทำอะไรอย่างที่เคยได้รับการ (หลอกลวงจนได้) เข้ามารับราชการ เช่นนี้จาก ที่ทำงานแห่ง
อื่นไม่ได้อีกแล้ว

สำหรับคำถามอ้างที่ว่าหากใช้ปริญญาโท
ซึ่งมีอยู่อย่าง สมบูรณ์—อันนี้เป็น ประเด็นที่เรา
น่าจะพูดกันมาก

**ถ้าสมมุติครั้งนี้แรง ไปหน่อยสม ก็จะไม่ขอโทษ
เพราะผมจะพูดด้วยเรื่องจริงไม่ใช่เรื่องปลอม**

ผมว่าปริญญาโทของดอกเตอร์จะสมบูรณ์
หรือไม่ เป็น เรื่องที่ยังไม่มี ใครกล้า ตีความ
สถาบันที่จะตี ความถึง ความ สมบูรณ์ แห่งความ
เป็นมหา บัณฑิต ของดอก เดอร์ ได้ควรจะ เป็น
มหาวิทยาลัยไอโอวาเท่านั้น

เพราะคำตอบจากมหาวิทยาลัย Howard
ที่วอชิงตันดีซี ซึ่งเป็นสถาบันที่ดอกเตอร์ไป
ว่าเรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีนั้นยืนยันมาชัด
แจ้งว่า

ดอกเตอร์ เรือนไม้จบระดับ ปริญญาตรีที่จบ

แต่ดอกเตอร์ ก็มีความ อุตสาหะวิริยะ แรง
กล้า เพียรปลอมทรานสคริปต์ว่าสำเร็จการ
ศึกษาระดับปริญญาตรีจาก Howard ขึ้นมาตาม
ประสาคนชอบปลอม

(ผมเขียนคำว่าประสาแล้วก็หัดเงิน ฟังคุณนุสกาพเกิน
ไปสำหรับเรื่องนี้)

ไอ้ข้อที่ผมไม่รู้ก็คือ ดอกเตอร์ใช้ทราน-
สคริปต์ปลอมใบนี้ ไปใช้เพื่อสมัครเรียนใน
ระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยไอโอวาหรือ
เปล่า

แต่ถ้าจะให้ผมสันนิษฐาน ผมก็ว่าใช่—ก็
คงใช้ทราน สคริปต์ ปลอม ใบนั้น แหละ ครับ
เพราะถ้าดอกเตอร์มีทรานสคริปต์ในระดับปริญญา
ตรีจริง สมมุติว่าเกิดไปได้มาจากมหาวิทยาลัย
อื่น ดอกเตอร์ก็คงไม่ส่งตัวปลอมมาให้สำนัก
งาน ก.พ. จับได้หรอก จริงไหมครับดอกเตอร์
เพราะฉะนั้น มันก็ต้อง เป็นอย่าง ที่ผมว่า
คือมหาวิทยาลัยไอโอวาเท่านั้น ที่ควรจะเป็นผู้ตี
ความถึง ความ สมบูรณ์ ของปริญญา โทที่ดอก-
เตอร์ได้มา

ถ้ามหาวิทยาลัยไอโอวา เขาไม่ถือว่าปริญญา
ตรีเป็นเงื่อนไขสำคัญของการ สมัครเข้าศึกษา
ในระดับปริญญาโท ความเป็นมหาบัณฑิต
ของดอกเตอร์ก็คงยังเป็นอันใช้ได้

แต่ถ้ามหาวิทยาลัยไอโอวา เขาเกิดถือว่า
ทรานสคริปต์ปลอมที่ดอกเตอร์เอาไป หลอก

ลวงเขาเป็นเหตุให้ปัญญาโทที่ดอคเตอร์ได้มา
เป็นโมฆะละก้อ ดอคเตอร์จะรู้สึก

ไอ้ข้อที่ดอคเตอร์ว่าไปเรียนด้วยทุนส่วนตัวและเห็นว่ารัฐบาล ควรช่วยเหลือเรื่องเงิน บ้างเลยบอกเขาไปว่าจบปริญญาเอกนั้น ผมว่ามันเป็นคำพูดที่ไม่รับผิดชอบ ไม่น่าจะเป็น คำพูดของคนระดับดอคเตอร์เลยครับ พูดแบบนี้แถวบ้านผม เขาไม่ว่าพูดจาประสาดอคเตอร์หรอก เขาว่าพูดแบบเด็กมอศอห้

นี่ผมไม่ได้ว่าดอคเตอร์มีภูมิปัญญาเท่าเด็กมอศอห้
ฟ้าพรอณะครับ

ผมว่าเรื่องคำพูด ไม่ได้ว่าเรื่องภูมิปัญญา

แต่ถ้าดอคเตอร์จะแสดงความเอาเอง ผมก็ไม่รู้จะว่า
ว่าอย่างไร

ผมจะบอกอะไรให้ ผู้คนนับล้านรวมทั้ง
ผมด้วยที่ร่ำเรียนมาด้วยทุนส่วนตัว ถ้าผู้คนนับ
ล้านเหล่านี้จะมีความเห็นว่ารัฐบาลควรจะช่วย
เหลือเรื่องเงินเป็นจำนวน ๔๕๐ บาท อย่าง
ที่ดอคเตอร์คิด ราชการไทยก็คงเดินทางมาไม่ถึงพอสอนหรือกวอดวายไปก่อนหน้านั้นนาน
แล้ว

เพราะฉะนั้นถึงแม้ดอคเตอร์จะภาคภูมิใจใน
ความคิดริเริ่มของดอคเตอร์ในเรื่องนี้ มากมาย
แค่ไหน ผมก็ต้องไม่เห็นด้วย และคงต้องคัด
ค้านอย่างชนิดเอาหัว (ดอคเตอร์) ชนฝ่าเลยก็
เดียว เพราะมันไม่เป็นธรรมกับใครเลย

ถ้าดอคเตอร์ยังจะคิดว่ามันเป็นธรรม ผมก็เห็น
จะต้องบอกว่า-มันเป็นธรรมอย่างปลอม ๆ

หรือดอคเตอร์จะว่าไม่ปลอมกว่ามา

ผมมองเรื่องการเรียกเงินจากรัฐบาลด้วย
วิธีการของดอคเตอร์ต่อไปอีกนิด มองแล้วผม
ก็เห็นว่ามันเป็นการพูดอย่างเห็นแก่ตัวอย่างยิ่ง
เห็นแก่ตัว เห็นแก่ตัว

และนี่เป็น อีกย่อหน้าหนึ่งที่ยาวมาก
สำหรับการบรรยายสรรพคุณของตัวเอง
ดอคเตอร์จอมปลอม เขียนถึงความสำเร็จใน
ผลงานทางด้านวิชาการของตัวเองมาได้ไม่นาน
มาก

“ทำไมไม่สอบถามมาก่อนว่าผลงาน ทางวิชาการใน
ระยะสองปีที่ผมได้ทำมามีอะไรบ้าง มีใครที่โหม่งทำทำงาน
ได้มากเท่าผมในช่วงระยะเวลาเพียงสองปี มีผลงานวิจัย งาน
แปลหนังสือ เขียนบทความทางวิชาการ ซึ่งเผยแพร่ไปทั่ว
ประเทศ แม้แต่รายงานทางวิชาการที่ผมเคยเสนอไปที่ประ
เทศมาเลเซีย ขณะนี้ก็ยัง “ขายดี” อยู่ เพราะมีหน่วยงาน
จากต่างประเทศเขียนมาขออยู่เสมอ และในการประชุม
ระดับโลกที่เยอรมันเมื่อศกฉกมที่แล้ว ผมก็เป็นคนเดียวจาก
มหาวิทยาลัยทั่วประเทศที่ได้ไปเข้าร่วมประชุม นี่ถ้าให้โอกาส
ผมทำงานจนครบสามปีดังที่ตั้งใจเอาไว้ ผมเชื่อแน่ว่าผมจะ
ทำงานให้ประเทศชาติได้อีกมาก เพราะในช่วงนี้งานทางวิชา
การของผมเดินไปถึงที่สุด เนื่องจากมี Introduction
ที่ทำได้แล้ว แม้แต่มหาวิทยาลัยในส่วนกลางบางแห่งที่เคย
เชิญชวนให้ผมไปช่วยสอนในระดับปริญญาโท หนังสือทาง
วิชาการต่างๆ ก็เขียนมาขอบทความจากผมอยู่เสมอๆ (เมื่อ
แล้วผลงานทางวิชาการของผมแทบจะพูดได้มากกว่าผลงานที่

เกิดขึ้นในคณะ หรือแม้แต่จากทั้งมหาวิทยาลัย) อย่างนี้จะว่า
ผมไม่มีความรู้อย่างไรได้”

และยังมีอะไรอีกยืดยาวซึ่งเป็นข้อความ
สนับสนุนความเป็นผู้มีความรู้ของตัวเอง

ความจริงเรื่องที่ดอคเตอร์จะมีความรู้
หรือไม่มีความรู้ไม่ใช่ประเด็นที่ผมจะพูด ประ-
เด็นที่ผมอยากจะพูดก็คือดอคเตอร์ทำในสิ่งที่
ไม่ถูกไม่ควรในการที่เข้ามาบริหารการ มัน
อาจจะ ไม่ถูกไม่ควรในแง่ของกฎหมายอาญา
ด้วย แต่ก็ไม่ใช่กิจที่ผมจะต้องวินิจฉัย เอาไว้
พูดกันในศาลดีกว่า

แต่ที่ผมคัดลอกมาลง ไว้ก็เพื่อที่จะช่วย
โหมกระพือข่าวออกไปให้รู้ทั่วกันว่าถึงดอค-
เตอร์จะไม่มีปริญญา แต่ดอคเตอร์ก็วิจัยตัวเอง
แล้วว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถถึงขั้นที่ว่ามี
ผลงานทางวิชาการมากกว่าทั้งมหาวิทยาลัย
ข้อนี้เป็นข้อที่ผมยกย่องดอคเตอร์ ถึงแม้ว่าผม
จะยังไม่ค่อยเชื่อไอ้ที่ดอคเตอร์ว่ามาในย่อหน้า
นี้ก็ตาม

ก็จนเราลองโกหกคอกแลเหลียวบ้าน เขามาหน้าง
แล้ว หนค่อไปหูอะไรจริง ๆ ก็ไม่มีใครเชื่ออีกต่อไป

ดอคเตอร์ใช้เวลาหลาย ปีตุ ทรัดตุเทรไป
อยู่อเมริกาจนได้ปริญญาปลอม ๆ มาใช้ทำมา
หากินอยู่ในทุกวันนี้ ผมไม่ทราบว่าจะลิม
นิทานอีสปเรื่องเด็กเลี้ยงแกะแล้วหรือยัง

ถ้าลิมแล้ว ระยะนี้อยู่ว่าง ๆ เฉย ๆ ก็ร้อ
ขึ้นมาอ่านอีกสักเที่ยวเถอะครับ

แล้วจะรู้ว่าไอ้ที่ผมพูดนะมันจริง หรือมัน
ปลอม

ผมไม่ทราบเหมือนกันว่าคำจำพวก-
ปลอม, โกหก, หลอกหลวง อะไรพวกนั้นมัน
กระทบกระเทือนใจดอคเตอร์บ้างหรือไม่เล่า
ถ้ากระเทือนใจก็อศพนเอาหน่อยแล้วกันนะครับ

มีอีกหลายประโยคของดอคเตอร์ที่เรา
จะได้พูดกันให้มันสิ้นกังขา

ดอคเตอร์เขียนว่า “ผมเห็นด้วยที่ว่าไม่
ควรให้คุณค่าของใบปริญญาสูงไปกว่าที่ควร
ควรดูจากผลงานของเขาประเทศจึงจะเจริญ,,

ครับ ข้อนี้ผมก็เห็นด้วยกับดอคเตอร์ แต่
ผมว่าไอ้ที่ดอคเตอร์พูดกับที่ดอคเตอร์กระทำนั้น
มันขัดแย้งกันอย่างหน้ามือเป็นหลังเท้าเลยที
เดียวนะครับ

การกระทำของดอคเตอร์นั้นให้คุณค่าของ
ใบปริญญาสูงมากเลยทีเดียวดังขนาดที่ว่าเมื่อไม่
ได้ปริญญา ดอคเตอร์ก็ยังอุตส่าห์ปลอมทราน-
สคริปท์เพื่อแสดงว่าตนเองจบการศึกษาในระดับ
ปริญญาแล้วทั้งปริญญาตรี และปริญญาเอก

ผมพูดอย่างนี้ถูกต้องไหมครับ

หรือดอคเตอร์ จะยึดหลัก— จงทำอย่าง
ที่ข้าพเจ้าพูด อย่าทำอย่างที่ข้าพเจ้าทำ

ผมก็จะได้รับเอาไว้เท่านั้น

และกับบางประโยคต่อมาของดอคเตอร์
“ในการเรียนหนังสือของผมถ้าเป็นไปได้ผมจะ

ไม่สอบเสียด้วยซ้ำไป เพราะไม่เห็นสำคัญ และที่ผ่านๆ มาผมก็คิดว่ามีความรู้ ไม่ด้อยกว่าคนอื่นเลยในสาขาวิชาของผม”

ครับผมเชื่อ เชื่อในประเด็นที่ว่า—ถ้าเป็นไปได้ดอกเตอร์จะไม่สอบนั่นแหละครับ เชื่อจริงๆ

ส่วนในประเด็นหลังที่ดอกเตอร์ตีความข้างเดียวว่าดอกเตอร์มีความรู้ ไม่ด้อยกว่าใครในสาขาวิชาที่ดอกเตอร์ว่าเรียนมานั้น

ถ้าจะรักษามารยาททางสังคม ผมก็ควรจะบอกว่าเชื่อด้วยเหมือนกัน

บังเอิญผมเป็นคนจริงจังกับตัวเองและกับสังคมมากเกินไป ผมก็ขอพูดตรงๆว่า ผมไม่เชื่อ

ผมเป็นคนพูดอย่างที่คิดเสมอแหละครับ สำหรับดอกเตอร์ อย่าหาว่าผมบังอาจสอนเลย—ดอกเตอร์ควรจะเป็นคนคิดอะไรที่ตัวเองพูดออกไปบ้าง

เพื่อที่ว่าวันหลังจะได้พูดอะไรได้ดี หรือพูดได้เข้าท่ากว่าหนนี้

ผมอ่านจดหมายคำให้การ ของดอกเตอร์จอมปลอมต่อไปแล้วก็มาสะดุดอยู่ตรงข้อความตอนหนึ่งที่ว่า “และเชื่อแน่ว่าถ้าให้โอกาสผมสักวันหนึ่งจะต้องมีมหาวิทยาลัยแห่งใดแห่งหนึ่งนอกและในประเทศให้ปริญญาเอกกิตติมศักดิ์แก่ผมอย่างแน่นอน”

ผมเรียกข้อความตอนนั้นว่าความไฝ่ฝัน ครับ ความไฝ่ฝันซึ่งเป็นคำที่มีเป้าหมายแน่นอน สูงส่ง และลึกซึ้งความไฝ่ฝันซึ่งอาจจะเป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้

โปรดสังเกตว่าผมไม่ได้ใช้คำว่า—ความเพ้อฝัน ซึ่งเลื่อนลอยไร้สาระ และไม่มีน้ำหนัก เกิดเป็นคนมันก็ต้องมีความไฝ่ฝันด้วยกันทั้งนั้น

ผมเองก็ยังคงไฝ่ฝันในวันที่ยังไม่แก่เกินเรียนอย่างวันนี้ว่าผมจะว่าเรียนจนได้เป็นดอกเตอร์กับเขาสักวัน

ดอกเตอร์จริงนะครับ ไม่ใช่ดอกเตอร์ปลอม

และสำหรับความไฝ่ฝันของดอกเตอร์ ผมขออวยพรให้ดอกเตอร์ของผม ได้รับดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์สาขาใดสาขาหนึ่งในวันข้างหน้า

หวังเอาไว้ว่าคงจะไม่ใช้สาขาการ ปลอมแปลงเอกสารเท่านั้น

ผมเขียนเรื่องนี้ด้วยความเศร้าสลด และสังเวชหัวใจ

เป้าหมายหรือประเด็นที่ผมอยากจะเขียนสืบเนื่องจากจดหมาย คำให้การ ของดอกเตอร์จอมปลอมยังมีอีกมาก แต่ผมก็คงรวบรัดตัดประเด็นเพียงแค่นี้

เพราะเท่าที่เข้ามาถนัดคอเตอร์ของผมยังไม่
รู้สึก ยังไม่สำนึก ก็คงไม่ต้องพูดอะไร
กันให้มันเสียเวลาอีกต่อไป

แต่ถ้ารู้สึกสำนึกบาปขึ้นมาแล้วก็เห็นจะ
ยุติได้ เนื่องจากผมตั้งใจที่จะทำความจริงให้
ปรากฏเพื่อวันพรุ่งนี้ที่ตัดสิน ทั้งของระบบ
ราชการและตัวคอเตอร์เองเท่านั้น

มีข้อที่อยากจะกระชับเป็นการส่วนตัว
ถึงคอเตอร์สักนิดว่า เรื่องอะไรๆ ทั้งหมด
มันไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการทำงานของคอเตอร์ที่
อ้างว่าโด่งดังจนมีคนเขม่น และเอาไปฟ้อง
ก.พ. อย่างที่คอเตอร์ว่ามาห rokok ครับ เรื่อง
มันเกิดขึ้นมาเพราะการกระทำตัวของคอเตอร์เอง
ต่างหาก

ผมขอเรียนย้ำอีกสักครั้งว่าผมเขียนเรื่อง
นี้เพื่อทำความจริงให้ปรากฏและเพื่อความถูกต้อง
ความควรในวงราชการเท่านั้น

ผมไม่ได้เขียน เพื่อปกป้องสำนักงาน
ก.พ.-มันยิ่งใหญ่เกินไป

และมันก็ไม่ใช่ว่าหน้าที่ของผมด้วย

ผมเขียนด้วยความเป็นตัวของตัวเองโดย
แท้

และอย่างที่ผมบอกไว้ตั้งแต่ตอนต้นแล้ว
ว่าผมขออนุญาตตัวเองแหกกรอบหนาที่บ เมื่อ
จะเขียนเรื่องนี้

ก็ยังไม่รู้เหมือนกันว่าจะต้องรับศึกสอง
ด้านหรือเปล่า

แต่จะเป็นศึกก็ด้านมันก็ไม่น่าวิตกอะไร
นัก ในเมื่อผมยืนอยู่ข้างความจริง

ครับ-สุจริตคือเกราะบัง ศาสตร์พ้อง

ไม่ว่าจะบังอย่างอื่นได้หรือเปล่า
ก็ต้องคอยดูกันไป

ที่ปรึกษา			การพัฒนาโดยความหมายง่าย ๆ คือการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีขึ้นในลักษณะเจริญก้าวหน้า เช่น การพัฒนาจิตใจจะเปลี่ยนแปลงจากความคิดคับแคบเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและพรรคพวก กลายเป็นความคิดที่มีลักษณะสากล และมองเห็นประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เสมอ
พันเอก จินดา	ณ สงขลา		
นายประวีณ	ณ นคร		
นายโสรัจ	สุจริตกุล		
บรรณาธิการ			
ดร. อาทิตย	อุไรรัตน์		
ผู้ช่วยบรรณาธิการ			
นายจิระพงษ์	สิวาณะวิโรจน์		
นายสุธี	สุทธิสมบุรณ์		
กองบรรณาธิการ			
นายอคุตต์ศักดิ์	ธีระจินดา		
นายวรเทพ	สวัสดิ์		
นายอิทธิชัย	จันทร์นุ		
นายเกียรติสัมพันธ์	กลั่นสุวรรณ		
นายอคุต	จันทร์ศักดิ์		
นายณรงค์	บุญการ		
ผู้จัดการ			
เรือเอก ศอง	คันติเฉลิม		
ผู้ช่วยผู้จัดการ			
นายสมพงษ์	ศรีวัฒน		
ม.ร.ว. ปรัชญ์	ศรีวัช		
นายจิระพงษ์	สิวาณะวิโรจน์		
			การพัฒนาจิตใจข้าราชการ ในด้านจิตสำนึกต่อภาระหน้าที่ และบทบาท ของตนเป็นเป้าหมาย ประการหนึ่งของ วารสาร ข้าราชการ ฉบับนี้
			สวัสดิ์